Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Litt.
Klass.

1921.

FÖRSÖK

TIL

METRISKE ÖFVERSÄTTNINGAR

FRÅN

FORNTIDENS SKALDER.

MED

FÖRUTGÅENDE AFHANDLING

I SAMMA ÄMNE.

AF

GUSTAF REGNÉR,

Kongl. Secreterare.

Stockholm, tryckt hos Directeuren JOHAN A. CARLBOHM,

1801.

På Bokhandlaren Magist. I. UTTERS förlag.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

INNEHÅLL.

AFHANDLING OM METRISKE ÖFVERSÄTTNINGAR SAMT GRUNDERNE TIL EN SVENSK METRIK. S. 1 - 40.

ÖFVERSÄTTNINGAR FRÅN GREKISKE SKALDER. S. 41 - 94.

HOMERUS. *) S. 43. — Hectors afsked af Andromache. S. 44.

SAPPHO. S. 50. — Til Aphrodite. S. s. — Til en Flicka. S. 52.

ANACREON. S. 53. — Öfver Lyran. S. 54. — Öfver Qvinnan. S. s. — Öfver Kärleken. S. 55. — Öfver sig sjelf. S. 56. — Öfver Kärleken. S. 57. — Öfver sig sjelf. S. 58. — Öfver sin Älskarinna. S. 59. — Öfver Kärleken. S. 60. — Öfver Densamme. S. 61. — Öfver Kärlekens Pilar. S. 62.

THEOCRITUS. S. 63. — De täflande Herdar. S. 64. — Fiskarena. S. 68.

BION och MOSCHUS. S. 71. — Klagosång öfver Adonis. S. s. — Europa. S. 75.

MUSÆUS. S. 82. — Leander och Hero. S. s.

ÖFVERSÄTTNINGAR FRÅN LATINSKE SKALDER. S. 95 - 142.

CATULLUS. S. 97. — Sparfvens Död. S. s. — Til Lesbia. S. 98. — Til Densamma. S. 99. — Til Sirmio. S. 100.

VIR-

*) Med bifogad *Underrättelse* om honom och hans skrifter; hvilket, til undvikande af uprepning, bör förstås vid alle de följande Skaldernes namn.

VIRGILIUS. S. 101. — Tityr och Melibé. S. 102. — Landtmannens Lycksalighet. S. 105.

TIBULLUS och PROPERTIUS. S. 109. — Til Messala. S. 110. — Til Cynthia. S. 112.

HORATIUS. S. 115. — Til Mæcenas. S. 116. — Til Pyrrha. S. 117. — Til Virgilius. S. 118. — Til Licinius Varro. S. 119. — Til Grosphus. S. 120. — Fórnöjsamhetens Lof. S. 122. — Horatius och Lydia. S. 125. — Til Manlius Torquatus. S. 126. — Landtlefnadens Beröm. S. 127. — Til Lollius. S. 130.

OVIDIUS. S. 133. — Papgojans Död. S. 134. — De fyra Verldsåldrarne. S. 136. — Daphnes förvandling i Lager. S. 139.

ANMÄRKNINGAR. S. 143 - 163.

Författaren önskar, at man ville med upmärksamhet läsa hans Afhandling, jämte desse Anmärkningar, inan man kastar ögat på hans Öfversättningar, hvilkas värde til en stor del af densamma beror. Han önskar ock, at man ville genomlöpa alla de sistnämnda, inan man dömmer; ty mångfaldigheten af ämnen och versarter kan hafva medfört, at et försök är mindre misslyckadt än et annat och ger et mindre ofördelaktigt begrep om företaget och des möjeliga framgång.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBL.

AF-

AFHANDLING
OM
METRISKE ÖFVERSÄTTNINGAR
SAMT
GRUNDERNE
TIL EN
SVENSK METRIK.

I. De vittraste nyare Nationer hafva flitigt öfversatt de Gamle.

II. Anledning för oss at deruti följa dem.

III. Skilda begrep om principen i öfversättning.

IV. Urskriftens nationliga caracter bör deruti röjas.

V. At denna princip är god, bevisa Bibel-öfversättningar.

VI. Bibehållandet af gamla metern är dervid et hufvudvilkor, som lyckliga försök visat.

VII. De som denna eftersyn gifvit, äro våre språkförvandter.

VIII. Vanan vid rimslut gör ej något väsendteligt hinder.

IX. Metriske versen torde vinna vid jämförelse med den nyare rimmade.

X. Såsom härmande förlorar han väl i et afseende, men vinner i et annat.

XI. Ej hela auctorer, men det förnämsta af dem, borde så öfversättas.

XII. Författaren, som vågat försöket, går at upgifva sina reglor.

XIII. Läran om Accenterne, som utgör vår prosodi.

XIV. De, och ej qvantiteten, åro rättesnöret i nya metriska versificationen.

XV. De Gamles Versmått, lämpade til Svenska prosodin.

XVI. Deras Versarter, med exempel af härmningen och reglorna för densamma. 1) Den Hexametriske.

XVII. Hexameterns afkomlingar: den Pentametriske, Alcmaniske, Pherecratiske, Archilochiske och Adoniske.

XVIII. 2) Den Sapphiske. 3) Den Phaleciske. 4) Den Choriambiske, af två slag, Glyconisk och Asclepiadeisk. 5) Den Trochaiske.

XIX. 6) Den Anapestiske. 7) Den Joniske. 8) Den Alcaiske. 9) Den Jambiske, hvaraf en förändring kallas den Anacreontiske.

XX. Stropher upkomne af Versarternes blandning.

XXI. Anmärkningar om Upläsningen af metrisk vers.

I. Nyare tiders vittraste Nationer hafva flitigt öfversatt och imiterat de Gamle. Om Fransoser och Engelsmän är detta en bekant sak *). Äfven Tyskarne äga en mängd öfversättningar af de bäste forntidens Auctorer, och der-

 ibland

*) Anmärkn. 1.

ibland flera goda *). De läsa i sit modersmål Homer, Tyrté, Anacreon, Virgil, Horats, Ovid m. fl., såsom hade desse odödlige författare lefvat ibland dem. Jag nämner blott Skalderne, om hvilka här endast är fråga. Några af dem äro så mästerligt omklädde, att de i sin nya drägt igenkännas fullkomligt, och tyckas föga sakna den uråldriga, som blott var af annat ämne. Kännare af Tyska Litteraturen skola genast tillämpa detta på Wielands öfversättningar från Aristophan, Voss' Homer, at förtiga andre. Detta verksamma medel til Vitterhetens upkomst har icke blifvit försummadt af våre Grannar; och ännu et par Nationer kunde nämnas, af hvilka man det mindre förmodar, som hafva et icke obetydligt antal af de gamle auctorerne på sit språk öfversatte **). Huru många hafve vi? Jag skall ej blottställa vår vittra ära för en undersökning i detta ämne.

II. Det är sant, utan detta biträde har vår Vitterhet nått en betydande höjd, och det bör äfven icke nekas, at imitationen af de Franske Classiker, som hos oss företrädt de gamles ställe, mycket dertil bidragit. Men om denna imitation medfört något mer än smakens förädling; om uttrycket vunnit dervid i böjelighet och styrka så mycket som i renhet och behag: derom torde ej obilligt kunna tviflas. Säkert är, at den Franska manerlighet, som til någon del öfvergått i vårt språk, altid skall misskläda detsamma, så länge något af des naturligen fria och manliga lynne är i behåll. Detta har ändteligen segrat:

en

*) Anmärkn. 2.

**) Anmärkn. 3.

en revolution är börjad i vår Vitterhet, och man torde utan förgripelse kunna säga, at bekantskapen med den nyss så föraktade Tyska Litteraturen inom få år riktat vårt språk och vår skaldekonst mera, än den Franska på et halft sekel. Denna friare meter, detta utvidgade förråd af rimslut, dem en falsk granlagenhet förkastade; hvad äro de annat än följder af den ädla dristighet i tankar och uttryck, som vi hemtat hos de Tyske författare, en Klopstock, en Wieland, en Göthe med flere, och Tyskarne hos de Gamle? Men då caracteren af vårt språk tillåter en lika, om ej lyckligare efterhärmning af dessa eviga mönster; hvarföre studera dem i copior, då vi hafve tilgång til originalen? hvarföre ej omedelbart söka tilegna oss deras skönheter?

III. At genaste vägen til detta ändamål är öfversättning, lär utan vidare förespråk få tagas för afgjordt. Vore man lika allmänt ense om principen i öfversättning; så hade jag, mera försigtig än nu, spart en öfverflödig möda. At et original på vers bör på vers öfversättas, derom är man väl nu lika så öfvertygad, som at et prosaiskt arbete bör öfversättas på prosa; hvarom aldrig någon tviflat. Men en del vilja uti öfversättningen igenfinna icke allenast hufvud-författarens caracter, utan ock lynnet af hans språk, och så til sägandes af luftstreket, af landet; hvilket, i afseende på forntidens auctorer, de nyares verskonst, efter min tanke, ej medgifver. Detta lär ock gifvit anledning til deras, som trodde en poetisk prosa vara bästa sättet. Andre åter, som anse för en dårskap at vilja sammanlikna språk af olika lynne, fordra

af öfversättaren blott, at han, så mycket möjeligt är, sätter sig i hufvud-författarens ställe, upfyller sig med hans anda och låter honom uttrycka sig i det adopterade språket, såsom han skulle uttryckt sig, om det varit hans eget. Desse synas blott begära et nyttigt eller nöjsamt arbete, och tillåta derföre, ja äfven fordra, at öfversättaren rättar felen i originalet, at han förskönar det. De förre, mera nyfikne, vilja se producten af et land, monumentet af en ålder, som ej är deras, och fordra at man respecterar til och med felen, som de erinra sig hafva sett i originalet och med nöje återfinna. Marmontel, som anmärker detta, har, med afseende på sit språk, haft goda skäl at mellan dessa stridande meningar söka en jämkning *). För min del vågar jag antaga den strängare, i förlitande på de utvägar Svenska språket synes mig erbjuda.

IV. Då denna mening vill sträcka likheten til originalets fel, och äfven til des språklynne, är detta en fordran som tål förklaring. Et svagt original bör man ej öfversätta; och i et arbete som förtjenar det, öfvervägas felen af skönheterna, och tjena ofta til deras förhöjande. Är man derföre säker, at upnå de sednare och at ej förröka de förra, så gör man väl at framställa dem båda: i vidrigt fall är man väl skyldig at godtgöra sin auctor på et ställe, hvad man berövat honom på et annat; ty fordringen förlorade annars sit ändamål. Med språklynnet kan här ej förstås andra idiotismer än de, som, ehuru stridande mot bruket i et nyare språk, utan fel emot allmänna språkreg-

*) Anmärkn. 4.

reglor kunna öfversättas. De skola altid i början synas vågade, ehuru anbragte med den smak och urskilning, utom hvilken de ej böra vågas; men skulle de af den orsaken förkastas, så må man ej vidare begära af en öfversättare, at han skall rikta sit språk. Ty hvad menar man dermed, så framt det ej skulle vara honom tillåtet, at på inhemsk grund öfverföra en product, som syntes der ej skola fortkomma, men för hvilken man framdeles skall tacka en lycklig tiltagsenhet.

V. Et märkeligt bevis för denna öfversättnings-princip finner jag i tolkningen af våra Heliga Böcker, för hvars samvetsgranna trohet både vördnad och föreskrift äro mig en borgen. Men också, hvilken illusion vid läsningen deraf! Den kan ej vara fullkomligare vid et väl utfördt skådespel, der jag hör aflägsne tiders och länders menniskor tala mit språk, utan at denna brist i föreställningen, detta vilkor för min förnöjelse, påminner mig at det är et spel. Det är en öfversättning, som jag läser; men jag glömmer det, när icke et talesätt, med afseende på mit land eller tidhvarf, derom erinrar mig. I sjelfva verket, när til ex. den inspirerade helige Skalden sjunger vid sin harpa:

Tå Israel utur Egypten gick:
Jacobs ätt ifrån et främmande folk:
Vardt Juda Guds Helgedom:
Israel, Hans Konungarike.
Hafvet såg thet och flydde:
Jordan vek tilbaka:

Bergen hoppade såsom Vädrar:
Höjderne såsom Lam — *)

är väl detta til ord och sammansättning Svenska; men hvilken Svensk, äfven med vilkor af inspiration, skulle på det sättet uttryckt sig? Man föreställe sig detta, som äfven til versification liknar sit höga mönster, öfversatt i modern styl; monne ej, tillika med den urgamla formen, all des ursprungliga kraft och värdighet vore försvunnen? Och då frågar jag billigt: skall ej det samma gälla om forntidens verldslige författare, de aldrig nog beundrade stora snillen, men hvilka man i öfversättningar ej gör sig samvete at reformera?

VI. De Franske Vitterhets-domare, det vill säga, de i detta hänseende minst granlaga, erkänna likväl, at de bästa öfversättningar på vers röja en stor olikhet med de gamla originalen, för hvilken desse granskare ingen hjelp veta. Denna olikhet är versslaget, som har et så väsendteligt inflytande på caracteren af et poem. Om någon uti en Svensk öfversättning af Tassos Gerusalemme liberata, hade funnit godt at förvandla hans rimrika stanzer i oafbrutet löpande Alexandriner; så är intet tvifvel, at kännare af urskriften skulle misstycka detta, och at det verkeligen skulle misskläda den ljufve Italienske Sångaren. Men denna contrast vore ringa, mot den som upkommer af de Nyares rim i stället för de Gamles metriske, Popes och Rocheforts jamber i stället för Homers dactyliske hjeltvers. Hvad är då at göra? det samma som iakttages på theatern, då forntidens hjeltar framställas, låta äfven

des

*) Davids Ps. 114. Hr. Prof. Tingstädii Öfversättn.

des skalder behålla deras urgamla costum, det är, deras egne versarter, efterliknade så mycket et modernt språk möjeligen tillåter. Tyskarne hafva det försökt; och första ögonkast säger mig, at den Vossiske Homer närmare liknar sit original, på hvilket han synes likasom afformad, än Popes och Rocheforts fritt vågade copior *). Men at falla på denna utväg var lätt för Tyskarne, som hade et nationalt Episkt poem författadt i hexametrer, lika aktadt för skönheten af sin styl, som för sit innehåll. Genom detta poem införde Klopstock denne versart i Tyska poesin; likasom han genom sina förträffeliga Oder infört alla den Venusinske Skaldens **) metrer och flera nya.

VII. Då vi nu hafve exemplet af en ibland de vittraste Nationer för oss, och då förvandtskapen i språk bör visa oss möjeligheten at det följa ***); så torde vi åtminstone böra försöka, hvad förmon vår Vitterhet deraf kunde draga. Det är långt ifrån afsigten med detta förslag, at vilja förringa värdet af våre rimmade versarter, som genom de ypperligaste arbeten är bevist: jag ville allenast, at man nyttjade de Gamles i öfversättningar från dem. Skulle man desutom någon gång använda dem i originale stycken; så finner jag ej deraf någon olägenhet för en konst, der utvägarne til omväxling ej nog kunna ökas. Utan at sträcka min pretension så långt, men viss at genom metriske versens införande det af mig påsyftade ändamål skulle vinnas, har jag ofta önskat at

*) Anmärkn. 5.

**) Horats var född i Venusia, stad i Apulien.

***) Anmärkn. 6.

vår snillerike *Kellgren* til sina ôfriga vittra fôrtjenster fått lägga denna. Han hade, genom Danske Poeters läsning, sista året af sin lefnad, fattat et särdeles tycke för detta versslag, och skulle visserligen, om den blifvit förlängd, icke låtit bero vid de ganska få, men lyckliga försök, som nu finnas i hans Arbeten *). Dessa, jämte et och annat, som man läst i periodiska Blad, visa, at vi häruti icke allenast kunne följa, men kanske äfven öfverträffa våre på harmonins vägnar mindre gynnade Tyske föregångare.

VIII. Men här möter det stora hindret, denna förtjusande dubbla klang, så införlifvad i nyare skaldespråket, at des saknad till äfventyrs ej står at ersätta. Den är i sanning en icke tilfällig prydnad; den grundar sig på en väsendtelig del af konsten, jag menar välljudet, hvari de moderna språken annars stå så långt tilbaka för de gamla. Men, som jag redan förklarat, jag begär ej at rimmets herradöme skall delas, jag begär allenast en liten plats deraf för metern till ny upodling; ej at han skall brukas skiftevis med rimmet, blott at man i vissa stycken och emot vissa fördelar ville tåla dettas frånvara. Låtom oss se, om jag begär för mycket. Få af dem som läsa och beundra de Gamle, hafva rigtigt begrep om deras versarter. Såsom deruti föga eller intet afseende göres på ljudvigten (accentus) som vid uttalet förstärker, utan på drygheten (quantitas) som förkortar eller förlänger en stafvelses ton; så gifver ej blotta upläsningen känsel af versens takt. Den gifver dock någon i Episke och Elegiske, men ingen eller nästan ingen i Lyriske

*) Anmärkn. 7.

riske och Dramatiske versarterne. Då man reciterar en stroph af Virgilius eller Tibullus, til exempel, så lemnar ljudet någon anvisning til metern; men äfven denne svage ledare försvinner, då fråga är om en Horatisk Ode, eller en scen hos Terentius. Mer än hälften af versens behag är dermed förloradt; men man åtnöjer sig, när tanken och uttrycket röja skalden. Ljudet af denne vers:

Dignum laude virum Musa vetat mori;

ger ej tilkänna, at metern deruti är densamme som i de följande:

Cœlo Musa beat: sic Jovis interest
Optatis epulis, impiger Hercules *).

Det bibringar ej känsel af takt och meter i någondera. Dock finner man dem vackra. Hvarföre icke äfven, och med större skäl, desse likmätige Svenske, der alt detta blir tydligt:

Bagdads stolte Kalif, mättad af nöjets rus,
Mottar gäspande, kall, himmelska flickans kyss **).

Antingen är metern onyttig, eller hafva de Svenske verserne här et företräde för de Latinske. Låtom oss nu antaga, at de voro en väl träffad öfversättning deraf; med hvad rättvisa skulle man ännu dertil fordra rimmet?

IX. Jag föreställer mig ogerna denna obillighet: jag ville underhandla, och blefve tvungen til repressalier. Den revolution vår verskonst i sednare åren undergått, skulle dertil läna mig vapen. Denna konst idkades en tid under en

*) Horat. Ode 8. Lib. IV.
**) Kellgr. Ode: *Til Sällheten.*

en sträng lagstiftning, då accenten icke mindre än rimmet vårdades med noggranhet. Oaktadt den förtjenst vissa då utkomne arbeten äga, torde det likväl böra medgifvas, at de lagar, hvarunder de författades, i samma mon inskränkte skaldespråket, som de det förädlade. Tvånget, som vanligen sker, har väckt frihetsandan; men friheten, som äfven är vanligt, har börjat urarta. Under sken at afhjelpa den entonighet, som åtföljer goda jambiske och trochaiske verser, har man betagit dem både takt och ton. Accenten, ofredad i alla sina stationer, är icke ens säker i sin yttersta fristad, rimmet; och hvad är rimmet, detta den nyare verskonstens palladium, utan accenten, denne utan en viss takt? Vers, om man behagar, för de räknade stafvelsernes skull, men en vers nära sin upplösning. Det är sant, detta ständiga sträfvande til den fria dactyliska gången, som gaf de gamles verskonst et så stort företräde, hålles ännu altid tilbaka af jambens och trochéns ehuru slappade band; men verser af denna beskaffenhet, äro dock hvarken rätt metriske eller rimmade *). Om de icke des mindre tålas, om de i vissa skaldeslag til och med behaga — jag behöfver ej göra slutsatsen; den skulle til äfventyrs utfalla til större förmon för metriske versen, än mit syftemål kräfver.

X. Men om rimmet försakas och de gamles versification antages, torde man til ersättning fordra den i lika fullkomlighet. Jag skall ej undersöka det försåtliga i denna fordran, som med något sken af billighet ej kan göras af andre, än de som känna deras meter. Den skilj-

ak-

*) Anmärkn. 8.

aktiga principen i deras och vår prosodi måste nödvändigt inflyta på härmningen af deras versarter. De sjöngo sina verser, och funno i ordens qvantitet det tjenligaste medel, at erhålla den dertil erforderliga noghet i takten, åt hvilken de ock upoffrade accenten *). Vår mesta poesi är gjord at upläsas, hvartill åter accenten är oumgänglig, och iakttages äfven på bekostnad af qvantiteten. På båda sätten kunna metriske verser skrifvas; och då nu mera hvarken original eller öfversättning sjunges, ser jag ej, hvarföre man i den sednares metrik skulle söka et slags fullkomlighet, som vid upläsningen blir onödig och ersättes med en annan. Jag har redan visat, hvari denna ersättning består. Den ger et märkeligt företräde åt Svenske Lyriske versen, men äfven et icke obetydligt åt den Episke och Elegiske. Se här et exempel. Desse Tibulls verser måste antingen, på vanligt sätt upläste, i flere versmått förlora takten:

Divítias álius fúlvo sibi congerat auro,
Et téneat cúlti júgera multa sóli;
Quem lábor assíduus vicino terreat hoste,
Martia cui sómnos classica pulsa fúgent &c. **).

eller scanderade, på äfven så många ställen sin rätta accent:

Divitīas alīus fulvō sibi congerat auro,
Et teneāt cultī jugera multa solī &c.

Denna fulla metriska ton skall man i följande Svenske ver-

*) Anmärkn. 9.
**) Anmärkn. 10.

verser utan scandering, och således utan accentens förolämpande, igenfinna:

Rigtigt bildades så den färg som Cynthia gaf mig;
Blodet torkade bort, kinderne vissnade hän.
Ungdom och helsa och lycka och lugn, alt offrades henne:
Hennes jag lefvande var, hennes i döden jag är *).

Då man betänker, at detta hörer til de första försöken i vårt språk, lär man utan svårighet medgifva, at i des förmåga ligger något ännu fullkomligare. Det är således mer än troligt, at vi en gång häruti skole öfverträffa våre föregångare Tyskarne, med hvilkas bästa Elegiske verser desse redan kunna jämföras. Jag väljer dertil de mest välljudande af Klopstock:

Ach! warum, o Natur, warum, unzärtliche Mutter,
Gabest du zum Gefühl mir ein zu biegsames Herz?
Und in das biegsame Herz die unbezwingliche Liebe,
Daurend Verlangen, und ach! keine Geliebte dazu? **).

Hade Fransoser och Engelsmän i deras språk funnit så mycken böjelighet för metrisk vers, så hade de längesedan ägt flere af de Gamles mästerstycken i poesi på det sättet öfversatte, och i sina egna kommit dem ännu närmare. De hafva icke lemnat det oförsökt ***).

XI. Af det jag således anfört torde följa: at öfversättningar från de Gamle äro et beprófvadt medel til Vitterhetens förkofran; at man dervid bör söka all den likhet med originalet, som det nyare språket möjeligen medgifver; at denna likhet, för at blifva fullkomlig, bör sträckas

*) Kellgr. Saml. Skrift. B. II. s. 303, noten.
**) Klopstocks Oden, Erster Band, Leipz. 1798.
***) Anmärkn. 11.

kas äfven til de Gamles versarter, hvilket de vittraste Nationer erkänt, men blott Tyskarne, genom mechanismen af deras språk, varit i stånd at med framgång utföra; at vårt, såsom med deras beslägtadt, äger dertil samma, om ej större skicklighet; at vanan vid rimslut häruti ej bör blifva et hinder, då denna prydnad ersättes af andre fördelar, och de Gamles verser läsas med välbehag, icke allenast utan rim, men utan kännedom af deras meter, hvilken i öfversättningen blir tydlig; och ändteligen at metriske versen kan yrka företräde för et visst slag rimmade och bör åtminstone tålas bredevid dem. Är detta medgifvet, så föreslår jag, til vår Vitterhets fördel, ej at hela auctorer så skola öfversättas: alt skulle stanna vid blotta förslaget; ty hvarföre kunne vi ej upvisa mer än et enda sådant arbete i rimmad vers? *) Vår klenmodighet i detta som flera afseenden behöfver en genväg, en öpen, ej afskräckande utsigt til målet; och denna vore, at til öfversättning välja blott sådane arbeten eller stycken af en classisk auctor, der han röjt mesta snille, styrka i tankarne, skönhet i stylen och tillika visat sig mest original. Det bästa af forntidens vitterhet skulle då oförmärkt införlifvas i vår, och det i så mycket bättre öfversättningar, ju mera snillet eldades af originalets förträfflighet och af det nära skådade målet för sit bemödande.

XII. Föranledd, eller om man behagar, förledd af dessa betraktelser, har jag vågat sjelf lägga hand vid arbetet. Om försöket misslyckats och vittnar emot mig, kan jag dock ej, utan för mycken tilförsigt til den möda jag

*) Hr. Cantzli-Rådet Paykulls Öfversättning af *Anacreon*.

jag upoffrat, anse min sats vederlagd: och detta är den enda rättvisa jag begär, mindre mån om en egen poetisk heder, än at hafva gifvit en lycklig anledning. Det är ock i den afsigten jag nu vill framlägga de reglor jag följt eller bemödat mig at följa, och dem jag underkastar kännares prôfning, tillika med ôfversättningarna. De ämnen jag, i följe häraf, kommer at vidröra, äro, jag medger det, idel småsaker; men de få något värde, då de betraktas i afseende på den dermed påsyftade byggnad, eller som Cicero vid et dylikt tilfälle sig yttrar, *magnificentius fiunt quam docentur*. I Tyskland har Metriken blifvit upbôjd til en af de Vackra Konsterne *): och det är grunderne til en Svensk Metrik, jag här går at upgifva.

XIII. Jag har först sökt utreda läran om Accenterne, som utgör vår prosodi, och i hvilken således dessa grunder bôra igenfinnas. Accenterne äro i Svenskan tvenne, åtskilde af deras ton, den hôgre (på Latin kallad *acutus*) och den lägre (*gravis*). Man hör den sednare i orden *fàra*, *saknad*, *frestelse*; den förre i orden: *tvífvel*, *glín-der*, *tecken* m. fl. Det är dessa toners omväxling med hvarandra och med de mindre märkbara, som gör talets tydlighet och modulationens behag, hvilket i en vers ej sällan beror af en på sit ställe anbringad hôgre eller lägre accent. Men det är ej i detta afseende, eller som känslans uttryck, de kunna underkastas reglor. Se här de allmännaste, hvilka jag funnit dem sig imellan följa såsom fästade vid ord och stafvelser:

1. Al-

*) Se Herrmans Handbuch der Metrik, Leipz. 1799.

1. Alla enstafviga ord hafva den högre accenten. *Frukt, bord; stor, bred; ſe, gå, fly; fort, men.*

Undantag: a) Pronomina, Hjelpverba och de fleste partiklar förlora merändels sin accent i constructionen: *jag* gíck, *min* vän, *må* hànda, *til* hínders, *at* skrìfva. b) Verba, i den ställning at en préposition eller annat dem tilhörigt ord följer tätt efter, göra et aldeles lika undantag ifrån regeln, *ſe* úp, *gå* hém, *fly* ùndan, *ſtå* stìlla.

I ordens böjelse är denne accent ombytlig: *frúkt frúkten frùkter; ſtór ſtórre ſtòrſte, bréd brèdare brèdaſt; flý flỳdde flỳende.* Men substantiva neutra behålla densamma äfven i flertalet: *bórd bórdet bórden.*

2. Flerstafviga ord, som ej äro sammansatte, hafva den lägre accenten, som altid är fästad vid ordens början. *Taſla, prydnad, herde, älſkare, kallelſe; trogen, flitig, ypperlig; önſka, välja, löpa; redligen, fjerran, eljest, hvarken.*

Undantag: a) Nomina af följande ändelser antaga i stället den högre accenten: *fogel, segel, ådel; töcken, öcken; fjåder, qvitter, vacker; jordisk, himmelsk; ynnest.* En del substantiva på *el*, höra likväl til regeln: *himmel, hvirfvel, mantel;* äfven som alla masculina i flertalet: *fógel fòglar, ócken òcknar, fjäder fjädrar.* b) Substantiva på *ri* och *inna*, samt de fleste främmande ord, förändra accentens både läge och ton: *frieri, politík, persón, philosóph, publík; herdínna, minister, na-*

turlig, *mechanisk*, *regera*; hvartil kunna läggas Svenska orden *gudomlig*, *handtera*. c) Nomina af följande ändelser ikläda sig naturen af sammansatte ord, hvarom i nästa regel, och erhålla en ny accent på sista stafvelsen: *ärbar*; *manlighet*; *kärlek*; *nöjsam*; *vetenskap*; hvartil kan läggas adjectiva på *aktig*, samt några substantiva af egen art, som få nya accenten på näst för sista stafvelsen: *delaktig*; *anlete*, *arbete*, *ämbete*, *alfvare*, *arfvode*. d) Verba, i den ställning som i första regelns undantag är nämnd, och i synnerhet Hjelpverba, förlora sin accent: *önska* godt, *välja* ut, *löpa* fara; *hafva* sagt, *böra* känna, *vara* til.

I böjelsen behålles denne accent utan förändring, ehuru ordet skulle ökas med tvenne nya stafvelser: *tafla taflor taflorna*, *prydnaderna*; *flitig flitigare flitigaste*, *ypperligaste*; *önska önskar önskade önskande*, *välja valde väljande*, *löpa löpande*. Endast præsens singularis indicativi uti Verba af andra och tredje conjugationen gör et undantag: *välja väljer*, *löpa löper*. Märkeligt är, at denna ändelse på *er* öfveralt medför den högre accenten i ordens början.

3. Sammansatte ord hafva begge accenterne, en för hvarje beståndsdel, den lägre, som är rådande, altid främst. Äro beståndsdelarne åter sammansatte, förändrar det ej regeln eller öker accenternes antal. *Förbön*, *olärd*, *bistå*; *mång-*

mànggifte, fritàlig, ùphöra; ùnderstöd, öfverklok, èfterse; bifallsrop; vìntersólstånd, höstdagjämning.

Undantag: a) Ord som börjas med partiklarne *be* och *för* (då ej detta betyder *före*) hafva ingen accent på denna första beståndsdel, och på de följande blott den högre: *begår, förslag, behagsjuk förkortningstecken.* Af lika egenskap äro några få andra ord, såsom *evärdlig, alsmägtig, fullkomlighet, barmhertighet;* ty hvad sådana angår, som *pånyttfödd, uraktlåta, tilrättaskaffa* m. fl. kunna de förklaras af första regelns undantag. b) De hvilkas första beståndsdel är et af de flerstafviga enkla ord, som hafva accenten på andra eller tredje stafvelsen, förändra hvarken des läge eller ton i sammansättning: *naturscen; herdinnedrägt, mineralbrunn, jägeristat.* c) Et besynnerligt undantag ifrån tredje regeln göra veckodagarnes namn, som ingå i naturen af enkla tvåstafviga ord, men i flertalet och när en ny beståndsdel tilkommer, återgå under regeln: *söndag, söndagar, söndagsqväll.*

Böjelsen gör här ingen förändring, utom en liten flyttning af accenten, då andra beståndsdelen är sammansatt: *förbön, förbönerne; vìntersólstånd, vìntersólståndet* *).

XIV. Häraf blir tydligt, at den så kallade qvantiteten, grundad på vocalernes natur och ställning (*positio*), aldrig kan blifva et rättesnöre i Svenske metriske versen. Vi

*) Anmärkn. 12.

hafve visserligen våra långa och korta stafvelser, liksom de Gamle; men positionen gör dertil intet. Ty om å ena sidan en lång stafvelse kan vara det utan position, så kan ock å den andra en kort stafvelse vara det med eller oaktadt positionen. Detta beror så fullkomligen af accenten, at äfven en både af naturen och genom position lång stafvelse måste följa hans nycker och låta omskapa sig til kort, när denne finner tjenligare plats på en annan. Således är första stafvelsen lång så väl i *bjuda* som *fordra*; den andra stafvelsen kort så väl i *ypperste* som *älskare*; den första lång i *stödja*, kort i *stödja under* o. s. v. Efter de Gamles prosodi skulle detta vara en rigtig hexameter:

Mit sam|vets bi|fall är| min ljuf|vaste be|löning.

Efter vår prosodi, och med de friheter nyare versens takt tillåter, är det en lika så rigtig alexandrin:

Mit sàm|vèts bì|fàll är||min ljùf|vaste| belô|ning.

At med *Palmfelt* och *Nicander* vilja pålägga metriske versen i Svenskan det dubbla tvånget af accent och qvantitet, hvilket de Gamle icke kände, vore ej allenast onyttigt, men äfven tvärt emot ändamålet med des införande. Det förra, emedan accenten ensam fullkomligt upfyller vårt öras fordran; det sednare, emedan för at väja sådana ordfogningar, som gamla prosodin ej tillåter, man skulle nödgas ur versen utesluta de vackraste, de mest målande och uttrycksfulla ord och talesätt. Hvad blir slutsatsen af alt detta? *Svenske metriske versens enda råttesnöre är accenten, med den sorgfällighet vårdad, at blotta upläsningen ger versen des behöriga takt och ljud.* Och med det

sam-

samma är hufvud-regeln för denna versification gifven: alt det öfriga är blott en utveckling deraf, som skall närmare uplysas genom den underrättelse om Versmätten och Versarterne, hvarmed jag ej kan undgå at förlänga denna redan nog vidlyftiga undersökning. Man skall finna, at metriske versen, friad från et onyttigt tvång, ej derföre skall sakna behaget af öfvervunnen svårighet. Han fordrar et strängt ordaval, en egen uttryckens vändning, för at erhålla den rigtiga och dock otvungna takt, som i förening med den renaste harmoni, allena kan försäkra honom rättigheten af namnet.

XV. En vers, såsom hvart och et annat rhytmiskt stycke, har sina afmätta takter, på Latin kallade *Pedes* (fötter), som utgöra des beståndsdelar. Desse åter, som på Svenska tjenligare kallas *Versmått*, bestå af stafvelser, hvilka, efter de Gamles metrik, böra betraktas som långa eller korta, efter vår som ljudande eller ljudlöse. Men som hvar och en af de förre, antingen af naturen är lång eller, medelst accenten, i vers gör samma verkan; och en ej obetydlig del af de sednare äro korte utan position: så har jag, vid versmåttens reglerande, funnit skäl at behålla den gamla benämningen. Jag kallar och betecknar således *lång* (—) den stafvelse som har accent, och *kort* (⏑) den som är utan eller förlorat densamma. Desse på åtskilligt sätt ställde, utgöra versmåttens arter, och bestämde til antalet, deras slag. Exemplen skola visa, at de fleste äga rika tilgångar i vårt språk, då de sökas i des egentliga prosodi, enligt ofvan utstakade reglor.

Versmått af *två stafvelser*:

1. Spondeus (— —): *ömhet, vänskap, visdom, välgång; nöjsam, stridbar, vänfast; bistå, medför, uphöjd; rätt säll, glad stund.*

2. Pyrrichius (◡ ◡): *mina, hela; vara, falla; utan, eller, såsom; at han, för sin, i den*, o. s. v. alla i den ställning at de förlora sin accent.

3. Trochæus eller Choreus (— ◡): *lycka, båtnad, början, lynne, tecken, blygsel, hinder, gerning, ynnest, hoppet, dygden; ädel, trogen, sorgsen, glättig, redlig, nykter, slafvisk, gode, lägre, högste; älska, vällde, vunnit; frukt af, nöjd at, kom han, vill du? o at!*

4. Jambus (◡—): *behag, natur; publik; begå, förstod, beredd, förnöjd; min vän, så glad, han föll, gå bort, til hvem? hur snart?*

Versmått af *tre stafvelser:*

1. Molossus (— — —): *jämlikhet, vänskapsmål, sällhetsdrift, samfundsdygd; overksam, ofelbar, sällskapslik, trohetsfull, fördomsfri; vänskaps lön, arghets djup, visdoms frukt, stridbar man, blygsam mö, afgjord sak, vis mans ord.*

2. Tribrachys (◡ ◡ ◡): *uti sin, i mina, af hela; til des han, om du än, det är ej* o. s. v. med samma förbehåll som vid Pyrrichius.

3. Amphimacer (— ◡ —): *vetenskap, redlighet, ålderdom, silfverhår, välbehag; afvelsam, underbar, öfverklok, oförsynt; förestå, undangick, vederlagt, ombetrodd; årans höjd, fritt behag, rått förnöjd, vett och dygd.*

4. Amphibrachys (◡ — ◡): *förklaring, förundran, bestörtning, behagen, figuren; förnuftig, beskedlig, politisk;*

tisk; förneka, förändrad, betagit, bedragen, florera, för mycket, om våren, det hände, hvem vet ej?

5. Bacchius (⏑ — —): *beredskap, försvarstal; behagsjuk, fördragsam; iakttog, förutsedd; af godhet, med upsåt.*

6. Antibacchius (— — ⏑): *vänskapen, ställheter, lärdomar, vanvördnad, misstanke; tålsamma, stridbara, delaktig, otrogen, tjenstvillig; intala, afhörde, antagit, upfordrad, tilsluten; frihet at, kånbar af, medger ej.*

7. Anapæstus (⏑ ⏑ —): *frieri, hyckleri, politik; taga mot, gifver akt, slagit felt; i beråd, med förlof, utan hejd; för en vän, gör han rätt? är det klokt?*

8. Dactylus (— ⏑ ⏑): *sångerska, stiftare, frestelse, höfdinge, bördorna, saknaden, snillena, hvirflarne, frukterna, flyktingar, ynnesten; hjertelig, muntrare, ypperste; hågnand·, bedjande; lyckligen, antingen; sporde han, önskar du, tror han då?*

Det förstås, at ännu et ansenligt förråd måste ligga i de åtskilliga ordens ställningar, men hvilket blott genom hela versers anförande kunde ådagaläggas. De Gamle hade desutom versmått af fyra, fem och ända til sex stafvelser; men desse äro egentligen inga nya, utan blott af de förre sammansatte arter och kunna i dem uplösas. Af de fyrstafvige vill jag anmärka tvenne: *Choriambus* (— ⏑ ⏑ —) och *Jonicus a minori* (⏑ ⏑ — —), af hvilka tvenne versarter hafva deras namn; hvarom framdeles mera. *Födelsedag* är et exempel på det förra, *utan upskof* på det sednare af dessa versmått, hvilkas talrike bröder och slägtingar icke ens til namnet behöfva kännas *).

*) Anmärkn. 13.

XVI. Det är tid at komma til hufvudsaken. Uti en vers, betraktad til des mechaniska skick, äro i synnerhet tvenne ämnen at öfverväga: arten och antalet af des takter, och sättet at dem upfylla. Det förra bestämmer hvad man kallar des *rhythmus*, det sednare des *meter*. Om man föreställer sig en vers til ex. af tre likartade takter, så har man des rhytm gifven; men denne kan upfyllas med blotta dactyler, spondéer, trochéer, eller med en af hvardera slaget, eller med tvenne dactyler och en spondé o. s. v. Häraf upkomma *Versarterne;* och skulle på det sättet hvarje förändring i rhytm eller meter frambringa en ny. Men bruket har regelbundit de flesta, och uti åtskilliga af dem tillåtes ombyte af versmått, utan at de derföre ändra sit namn. Språklärare, som hafva afseende dels på upfinnaren, dels på rådande versmåttet m. m. räkna gemenligen nio hufvud-arter: den *Hexametriske*, *Sapphiske*, *Phaleciske*, *Choriambiske*, *Trochaiske*, *Anapestiske*, *Joniske*, *Alcaiske* och *Jambiske*. Hvilka åter, i afseende på taktarten, kunna indelas i tvenne classer, de fem förste med fallande, de öfrige med stigande takt.

1. Den *Hexametriske*, så kallad af sin sexmätiga rhytm, och af sit bruk i hjeltedigten äfven den *Heroiske*, intager billigt det främsta rummet, såsom af alla den fullkomligaste. Homer och Virgil hafva liksom införlifvat denne versart med gudaspråket, och Klopstock har uti des imitation gifvit sin Nations vitterhet en förut okänd grad af förädling. Metern är denna:

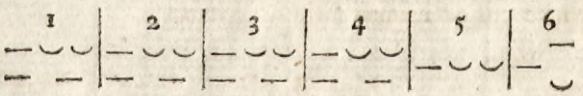

Då

Dö för sit fosterland, det man löst ur träldomens boja,
Är ej dö, är lefva på nytt i frihetens sånger.

Beteckningen här, som i det följande, visar metern sådan, som de Gamles verslagar den fordra; exemplet, huru den på Svenska kan efterliknas *). Vi äge nog spondéer, men dessa sällan af den beskaffenhet, at de kunna följa hvarandra eller fördelas på tvenne takter, för at åstadkomma den så kallade césuren **). Til detta dubbla behof erbjuda sig väl våre molosser, jag menar sådana trestafviga ord som derför anses; och hvad césuren allena beträffar, väre anapester: men förrådet är altför inskränkt at kunna ofta anlitas. Deremot hafve vi et rikt förråd af ord, der långa och korta stafvelser omväxla, och deribland jamber och amphimacrer at nyttjas til césur. Genom bruket af sådana ord, hvilket ej kan undvikas, förlorar väl hexametern något af den gravitetiska gång som honom tilhör och beror af spondéerne; men detta ersättes rikligen genom den högtidlighet i ljudet, som är Svenska språket så egen och til en betydande del beror af des dactyler, hvilkas manligen skôna ton knapt i något lefvande språk har sin like. Men til erhållande af césur är äfven denna tilgång ej tillräcklig, och måste således bristen fyllas med enstafviga ord som hafva accent; hvaraf upkommer något när samma effect, ehuru formen är olika. — Således förmodar jag tvenne stora svårigheter, som möta vid härmningen af denne och flere de Gamles versarter vara undanröjde; men

*) Jag har ej haft exempel at välja, de äro särskildt författade; och som dervid mera afseende måst göras på versernes mechaniska skick, än på innehållet, torde deras svaghet ursäktas.

**) Anmärkn. 14.

en kanske mera betydande återstår. Den efter dessa regler felfriaste vers löper fara at vanskapas både til rhytm och meter, i fall af ringaste misstag vid upläsningen, hvarigenom en césur öfverhalkas, en stafvelse fördröjes eller förhastas. Det synes svårt, om ej omöjligt, at vid alla tilfällen förebygga detta; men om man besinnar, at med en viss ordens construction bör följa et visst accenternes läge, så torde man finna åtminstone möjligheten. För öfrigt bör väl häruti, som annars, en reciprocitet af pligter och fordringar äga rum, så at ej de förra ensamt stanna på versificatörens sida, de sednare på upläsarens. Men detta ämne fordrar en särskild undersökning, som måste besparas til slut. — Ännu är ingen ting nämndt om *friheter*, utom hvilka ingen verskonst lär kunna begäras, utan at förnedra henne til et blott handtverk. Jag räknar bland tillåtna friheter i hexametern: at någon gång uraktlåta césuren; bruka en spondé i femte versmåttet; och i stället för dactyl använda stundom en tribrachys, stundom en amphimacer, stundom, men mera sällan, en antibacchius. Verser utan césur äro lika så vanlige hos de Grekiske auctorer, som hos de Latinske ovanlige; och böra visserligen ej tålas, när de äro så beskaffade, at orden, som imellan versmåtten böra delas, i det stället utgöra desamma *). Det förra gör, så väl i Svenske som Grekiske verser, äfven då sin goda effect när césuren blir tvåstafvig; ock kunna för öfrigt sådane verser med fördel nyttjas til en altid behaglig omväxling **). Dock torde ic-

*) Såsom uti denne af Horats:

Præter|cætera|Romæ|mene po|ëmata|censes
Scribere?

**) Anmärkn. 15.

icke öfver tvenne böra följa hvarandra, ehuru i sjelfva verket mindre tröttande, än flere med vanliga césuren på et och samma ställe, hvilket med omsorg bör undvikas. Mer ovilkorlig är den lagen, som föreskrifver en dactyl i femte rummet, ehuru den ofta öfverträdes af sjelfve Homer. Af denna sparsamt nyttjade frihet, kan likväl den imitativa harmonin draga mycken fördel, hvarpå i synnerhet Virgilius gifvit exempel. Vid amphimacrers nyttjande som dactyler, bör noga tilses at de ej formera césur, i hvilket fall versen blir öfvermätig. Detta är bäst förebygdt, när de nyttjas i femte versmåttet, der deras bestämmelse ej kan misskännas. Tribracher äro ofta en god och nödvändig tilflykt i första rummet, som någon gång äfven torde kunna upfyllas med en jamb eller amphibrach; men inuti versen blifva de tvetydige, och kunna der lätt förstöra takten. Af denna orsak äro pyrrichier, brukade som trochéer, altid förkastlige *). Jag ville säga det samma om antibacchiers bruk som dactyler: de rubba eller förtröga versens gång, på hvad sätt de användas, men i synnerhet om de, efter vanan i våre rimverser, behandlas som amphibracher. At rent af utesluta dem, förbjuder deras talrika mängd: de utgöra en ansenlig del af språket. Et sparsamt nyttjande för hvad de äro, och blott i nödfall som dactyler, lär blifva den medelväg som här måste tagas, då i sednare fallet bör tilses, at den emot prosodin förkortade stafvelsen ej tillika är förmycket besvärad af consonanter **). — Och härmed tror jag principen för Svensk metrisk vers och tillämpnin-

*) Anmärkn. 16.

**) Anmärkn. 17.

ningen deraf vara i det närmaste så utredd och bestämd, at icke allenast hexametrer, utan ock lyriske, dramatiske och flere slags verser skola efter denna prosodi kunna skrifvas äfven så regelbundet, som Greker och Romare skrefvo dem efter sin *). Om de ännu icke tåla jämförelsen med deras, så torde felet blifva författarens, som icke iakttagit den högsta lagen för all verskonst, jag menar harmonin, utom hvilken den mest regelbundne vers blir et med konst åstadkommet oläte.

XVII. Från Hexametern härstamma flere mindre versarter, såsom a) den så kallade *Pentametriske* eller femmätige; då två och en half takter af hexameterns början två gånger uprepas, med en hvila imellan:

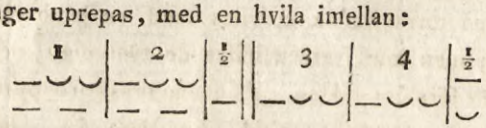

Känsla! vår sällhets lif, hvarför så ofta des graf?

Efter regeln bör hvarje halfvers slutas med en césur, således icke med et enstafvigt ord; men denna regel tål ofta undantag hos auctorerne, och skulle onödigt fjättra vår pentameter, som af hvilan midtuti och de två dactyler i sednare hälften är nog bunden. Men detta band är nödvändigt, och i synnerhet hvilan så väsendtelig, at utom den förfaller versen. Pentametern brukas endast i omväxling med den versart, af hvilken han härstammar, och hvilken på et angenämt sätt bryter den entonighet, som upkommer af hans dubbla rhytm. De kallas tilsammans *Elegisk* vers, som genom Ovids, Tibulls och Properts' känslofulla qväden blifvit ömhetens språk, i hvilken egenskap

*) Anmärkn. 18.

skap äfven Klopstock bland sine landsmän honom lyckligen förnyat *). — b) Den *Alcmaniske*, som utgöres af hexameterns fyra första eller sista takter:

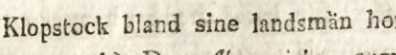

Kallas i sednare fallet *Tetrametrisk*, och är vackrast med den af Horats fastställda meter:

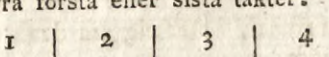

Lyckan ej sällan de djerfva hjelper.

— c) Den *Pherecratiske*, som består af de tre sista:

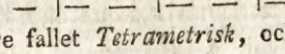

Dygd ger styrka i nöden.

— d) Den *Archilochiske*, af de två första och en half:

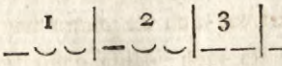

Nöjet med ungdomen flyr.

— e) Den *Adoniske*, af de två sista:

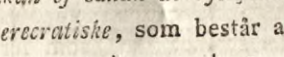

Kärleken dårar.

XVIII. 2. Näst Hexametern intager bland hufvudarterne den *Sapphiske* et förtjent rum:

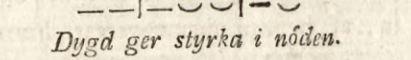

Glådjens moder, Helsan vårt offer bärom!

Des utvalda meter, förent med en lyckligt afpassad rhytm, gör honom til den förste bland de Gamles lyriske verser.

För

*) Anmärkn. 19.

För detta företräde har han likväl mycket at tacka den Adoniske, som vid slutet af hvarje stroph liksom kröner des medfödda behag. Men dessa försvinna när man utan kännedom af metern, fäster sig vid den som blotta upläsningen synes gifva:

Jam satis terris nivis atque diræ &c. *).

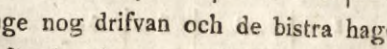

Länge nog drifvan och de bistra hagel __ **)

I stället för den lätta men sediga gång, som man kunde likna vid Gratiernes, upkommer en Corybantisk, lika otjenlig för Svenska språket ***), som för Odens värdighet. Det hade väl aldrig kunnat falla den ömma Lesbiska Sångmön in, af hvilken denne versart har sit namn, at välja en så beskaffad meter för sin Hymn til Kärlekens Gudinna, eller Horats at deruti besjunga Roms Hundraårs-fest. Cesuren i tredje versmåttet, som gifvit anledning til detta misstag, är icke nödvändig; den hör icke til Sapphos upfinning, och iakttages ej heller altid af Horats, som til äfventyrs i sit språk funnit densamma nödig.

3. *Phaleciske* versarten har med den Sapphiske mycken likhet, såsom af enahanda rhytm och samma antal stafvelser; hvarföre de med et gemensamt namn pläga kallas *Hendecasyllaber* (elfvastafvige). Skilnaden består i spondéns och dactylens något förändrade läge:

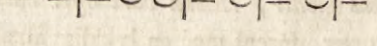

Mun-

*) Horat. Carm. 2. Lib. I.

**) Kellgr. Öfversättn. deraf. Saml. Skrifter, B. II. s. 274.

***) Anmärkn. 20.

Muntert sinne förljusar lifvets öcken.

Brukas i synnerhet af Catullus, som i denne lekande versart gjutit behagens tårar öfver sin Lesbias afsomnade sparf, och förvillat afunden i räkningen af hennes kyssar *).

4. *Choriambiske* kallas flere versarter, som genom deras rådande versmått, choriamben, hafva något besynnerligt i takt och ton, som väcker och underhåller tillika. De två mest bruklige äro den *Glyconiske*, af tre takter:

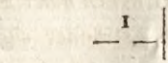

Rosen skördas ej utan tagg.

och den *Asclepiadeiske* af fyra:

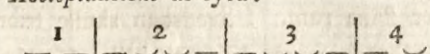

Den förre nyttjas af Horatius i omskifte med andre Lyriske versarter; den sednare, som äfven brukas allena, är en af de vackraste i Svensk imitation. Regeln fordrar, at andra versmättet slutar sit ord, och sjelfva ljudet af tvenne på hvarandra följande choriamber gör et slags uppehåll imellan dem, som äfven i Svenskan bör noga iakttagas. Versen får deraf en dubbel, men icke tröttande rhytm, och delar sig naturligt i tvenne hälfter, hvardera af två och et halft versmått, på följande sätt:

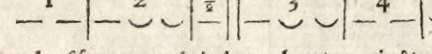

Stund, försummad i dag, hemtas ej åter mer.

5. Af Trochén, som nästan blott tilfälligt ingått i några af de hittils beskrifne, upkommer en egen versart, den

*) Catull. Carm. 3. *Lugete, o Veneres Cupidinesque . . .* Carm. 5. *Vivamus, mea Lesbia, atque amemus . . .*

den *Trochaiske* kallad, der han, efter strängaste regel, är ensam rådande, och bildar, genom sin ouphörligt fallande takt, hvad man egentligen kan kalla et versfall. Man finner Trochaisk vers ifrån tre och et halft, vanligast fyra, ända til sju och et halft versmått:

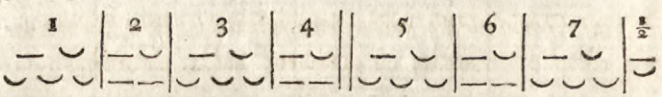

Stråfva ej efter lyckans håfvor; vara förnöjd, är vara rik.
At dem samla, räcker ej lifvet; efter döden hvad gagna de?

Den utväxling beteckningen visar, sträcker sig i 2:dra, 4:de och 6:te versmåttet än vidare, emedan der icke allenast tribracher, såsom i de öfriga, men ock anapester och dactyler finna rum. I Svenskan skulle tribracherne, ej mindre än anapesterne, helt och hållet förstöra takten, och måste derföre genast bannlysas: friheten at nyttja dactyler och spondéer är tilräckelig at bryta monotonin af denne versart. Då man i afseende på den i hvartannat rum tillåtne starkare utväxling, betraktat versmåtten parvis, har man funnit anledning at kalla Trochaiske verser af fyra takter *Dimetrer* (tvåmätige), de af halfsjunde *Tetrametrer* (fyrmätige). Längden af de sistnämnde gör en hvila midtuti nödvändig, den jag ock i Svenskan iakttagit; men lagen för utväxlingen har tyckts mig vara et öfverflödigt tvång.

XIX. 6. *Anapestiske* versarten. Alla de föregående hafva en mer och mindre liksom fallande takt; med denne börjas de af en motsatt eller stigande; af hvilka han

ock

ock är den lifligaste. Man finner anapestiske verser af fyra, men i synnerhet af tre och et halft versmått:

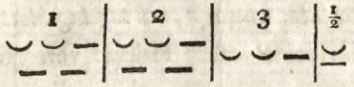

Mins väl, hvad öden du röner,
Här i verlden är intet beständigt.

Bruket tillåter äfven utväxling mot dactyler, men hvilket, om ej versens caracter, vår prosodi nogsamt förbjuder. Det förhåller sig icke så med spondéerne; ty versfallet blir här aldeles likt slutet af en hexameter, då man börjar i hälften af tredje versmättet:

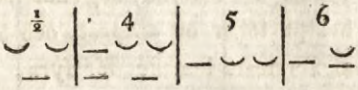

7. Den *Joniske*, så kallad af det fyrstafviga versmått af samma namn som deruti ensamt är rådande, skall utan tvifvel finnas minst användbar i Svenskan. Des lätta och hoppande takt svarar likväl förträffligen til des bruk af Jonerne i glättiga sånger, enlige med denna sorglösa nations lynne. Hos Horats förekommer han i en enda Ode *), omväxlande med sig sjelf i tre och fyrmätige verser:

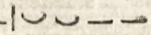

Jag ser svårigheten at gifva et exempel, som utan biträde af sång uttrycker denna meter. Med urval af goda Svenska pyrrichier och spondéer, torde det likväl låta sig göra. Se här et försök:

*) Horat. Carm. 12. Lib. III. *Miserarum est, neque amori dare ludum . . .*

Uti dans gick, i min ungdom, hela verlden,
Och min hog, fri som en vårflägt mellan blomstren,
Hit och dit for utan omsorg, och tog lag blott af sin lystnad.

8. En af Horats' mest älskade versarter är den *Alcaiske*, som genom sin raska och manliga gång är särdeles tjenlig i Svensk imitation:

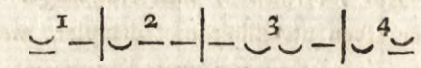

Genom bacchiens läge bredvid choriamben upkommer et jambiskt ljud, som ej kan undvikas, och deraf en nödvändighet at förbyta andra versmättet i en amphibrach, eller, som är nästan det samma, begynna versen med tre rena jamber, hvarpå följer en anapest, och åter en jamb; hvilket gör fem versmätt i stället för fyra, utan märklig förändring af rhytmen:

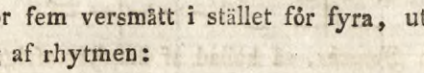

Låt åskor knalla, fruktan är brottslingens.

Midt uti versen upkommer då et slags césur, enlig med regeln, som fordrar at femte stafvelsen ifrån början sluter sit ord, och i detta accenternes läge ej svår at iakttaga.

9. *Jambiske* versarten är utmärkt af sin ouphörligt stigande takt, således en fullkomlig motsats af den Trochaiske. Man finner Jambiske verser af fyra, vanligast sex, och hos Comiske författare ända til otta versmätt. Den sexmätige, då man afräknar des utbyten, skiljer sig från vår Alexandrin nästan blott deruti, at den ej fordrar hvila midtuti:

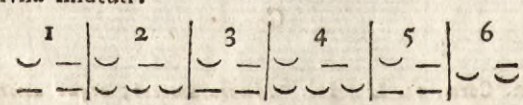

Du

Du blänker i hopens ögon; dåre! hvad vinner du?
Den ro du saknar, är ofta lägste beundrarns lott.

I 1:sta, 3:dje och 5:te versmåttet tillåtas äfven anapester, dactyler och tribracher; men denna frihet hafva Grekiske auctorerne sällan sträckt längre än til spondéer och anapester; hvarföre ock deras jambiske verser äga et stort företräde för Latinernes, som nyttjat den nästan oinskränkt. De förres återhåll blir en regel för oss, grundad i versartens natur, men än mer i språket, som ej tillåter blandningen af så stridiga versmått som jamber och dactyler. Hvad tribracherne angår, kunna de ej anbringas, och utesluta sig således sjelfve. Man kallar den fyrmätige Jambiske versarten *Dimeter*, den sexmätige *Trimeter* o. s. v. af orsak som vid den Trochaiske är anförd, dit jag äfven får hänvisa i afseende på friheten vid imitationen. — En Jambisk versart af tre och en half takt, nyttjad af den muntre Tejiske Skalden, kallas efter honom den *Anacreontiske:*

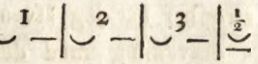

I bågarn sorger dråpkas.

I en del Oder börjar han den beständigt med en anapest:

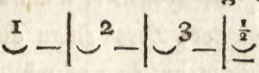

Är det lif, der kärlek brister?

XX. Såsom i versarterne, skiljer sig äldre Skaldekonsten från den nyare äfven i *Strophers* formerande, hvartill denna endast behöfver en omväxling af rimslut, den förra af versarter. At ej missbruka deras tålamod, som på detta magra prosodiska fält ännu til äfventyrs ej

tröttnat at följa mig, vill jag blott med et och annat exempel söka uplysa denna återstående del. Af *tvåradige* stropher har jag redan underrättat om den, som formeras af Hexametern och des förste afkomling. Se här et exempel:

Afsomnad Papgojan är, den härmande fogel af Indien:
Mangrant, fjädrade flock, samlens och följen des bär...*)

Jag tillägger den som upkommer af Hexametern och den Archilochiske versen:

Drifvan har flyktat hän, sin gröna klädsel å nyo
Antaga lunder och fält. . . **)

Af den kortare och längre Choriambiske:

Medan gynnad jag var af dig,
Och mer täld än Horats, än ingen ynglings arm...***)

Och af den sex- och fyrmätige Jambiske:

Säll den, som vidt aflägsen ifrån förrättningar,
Likt fordna tiders dödlige. . . †)

— Af *fyrradige* stropher har jag äfven redan nämnt den Sapphiske versens omväxling med den Adoniske, som sker på följande sätt:

Höga Cypris, dyrkad af hundra folkslag,
Kärleks moder, Zevs' sluga dotter, hör mig!
Låt mit hjerta hvarken af mättnad qväljas
Eller bekymmer . . . ††)

Den längre Choriambiske, på lika sätt omväxlad med den

*) Ovid. Amor. Lib. II. Eleg. 6. *Psittacus Eoïs imitatrix ales . . .*
**) Horat. Carm. 7. Lib. IV. *Diffugere nives, redeunt jam . . .*
***) Horat. Carm. 9. Lib. III. *Donec gratus eram . . .*
†) Horat. Carm. 2. Lib. V. *Beatus ille qui procul . . .*
††) Sapph. Carm. 1. Ποικιλόθρον' ἀθανάτ' . . .

den kortare, formerar en fyrradig stroph af behaglig rhytm:

Ho kan, ömsint och god, sakna med vishets mått
En så redelig vän? Ingif bedröfliga
Qväden, Melpomene, hvilken af Jupiter
Fått med harpan en utvald röst . . . *)

Än vackrare torde man finna de fyrradige af tre versarter, och i synnerhet denne, hvilken Horats tyckes gifvit företrädet för alle Lyriske stropher, emedan han den oftast nyttjar:

Jag tål ej, hedna pöbel, din åsyn, fly!
Må tystnad råda! Verser tilförene
Ej hörda, Musers präst och gunstling
Går jag at sjunga för Latiens ungdom. . . **)

De två första raderne äro Alcaiske, den tredje en öfvermätig Jambisk dimeter, den fjerde en Alcmanisk vers. En annan af dylik beskaffenhet har redan på vårt språk blifvit lyckligen imiterad, och består af tvenne längre och tvenne kortare Choriambiske, den ene af de sednare ofullständig:

Hvem bland ynglingar är, Pyrrha, den eldige
Hvilken, doftande, fin, på gröna bädden der
I löfskjulet besvär dig?
Den, för hvilken så menlöst skön . . . ***)

Hos Horats finnas äfven treradige af flere versarter, hos Catullus femradige, hos Pindar och de Dramatiske Auctorerne stropher af än rikare sammansättning; men jag har bordt inskränka mig til dem, hvilka i Svensk imi-

*) Horat. Carm. 25. Lib. I. *Quis desiderio sit pudor . . .*
**) Horat. Carm. 1. Lib. III. *Odi profanum vulgus . . .*
***) Horat. Carm. 5. Lib. I. *Quis multa gracilis . . .*

tation och för otilvanda öron synts mig vara de tjenligaste, och af hvilka exempel varit at tilgå i dessa öfversättningar, dem jag, efter en så lång förberedning, ännu med billigt misstroende går at för Allmänheten framlägga.

XXI. Jag har lofvat til slut anmärka något om *Föredragningen;* et ämne lika så angeläget i en Poetik som i en Vältalighetslära. Det ansågs och idkades som en konst hos de Gamle, at föredraga eller behörigen upläsa verser. Grekerne hade sina så kallade *Rhapsodister*, som gjort detta til sit hufvudyrke; och Romarne, enligt Quintilians intyg, sina *Artifices pronuntiandi.* En del af de förre, anseende konsten för svår, at af en person innehafvas i des vidd, egnade sig åt särskilde författare, hvilkas skrifter de ensamt föredrogo. Hos oss finner man så liten konst i versers upläsande, at det nästan kan anses synonymt med en färdig inanläsning. Den regel man antagit, at dervid intet afseende göra på takt och meter, kan vara god för rimmade skaldestycken, och så vida dermed endast påsyftas undvikandet af monotoni. Det är utan tvifvel en annan ytterlighet, at upläsa vers, som den scanderas; i förra fallet betyder des mechanism intet, i det sednare alt. Det rätta måste ligga uti en medelväg, som består deruti, at man väl låter känna den oafbrutna rhytmiska gången, men utan at deråt upoffra det fria oratoriska uttrycket af versens innehåll. At förena dessa efter utseende stridiga delar, har skalden användt alt sit bemödande; och upläsaren skulle använda sit at dem åtskilja! Har det lyckats den förre (och deruti består höjden af hans konst); så är ju möjeligheten af denna förening bevist,

vist, och det blir upläsarens sak at den vid föredragningen underhålla. Det är i sanning svårt at inse, hvarföre takten, lika väsendtlig i poesi som i musik, skulle, under en jämt förändrad modulation, blifva mer tröttande i den ena än i den andra. Men om det ock medgifves, at sådant med något skäl kunde befaras om verser af oblandad meter, såsom de fleste rimmade *); så är likväl, i frågan om metrisk vers, denna farhoga aldeles onyttig. Men här möter en svårighet af egen art, då metern icke allenast är blandad, utan ock denna blandning, tillika med césuren, föränderlig. Det är icke så mycket för monotoni *af*, som för misstag *om* både takt och meter, man här behöfver frukta. Och då upkommer billigt den frågan: När en auctor för det mechaniska i sin vers gjort alt hvad verslagarne bjuda och språket medgifver, är i detta afseende ingenting at fordra af des föredragare? Och för det denne i en eller annan omständighet kunnat sig misstaga, har han rättighet at förkasta en af sig rådbråkad vers, och är han ej snarare skyldig at rätta sit misstag och återställa versen? Om han läser, til exempel:

Dö för sit *fosterland*, det man löst ur *trälddomens* boja,
Är ej dö, är lefva på nytt i *frihetens* sånger;

så blifva båda verserne ofullständige och den förre förlorar tillika en césur. Det är sant, at så ungefär skulle denna ordställning ljuda, då den fritt, det vill säga, med blott vanlig aktsamhet uplästes, och man skulle med blott vanlig aktsamhet äfven ej märka, at något fel dervid blifvit begånget. Men bör då ej upläsaren först och främst påminna sig, at det är vers han läser? Bör han

*) Anmärkn. 21.

ej känna, om icke versartens, dock versificationens allmänna lagar? och i sednare fallet besinna, at *fosterland* har en ny accent på sista stafvelsen, som ej genom ordställningen gått förlorad? ej finna, at ordet *är* i början af andra versen erhåller en oratorisk accent, när läsningen sker med den ton och det eftertryck som meningen kräfver? Och när han känner versarten, bör han ej så mycket lättare se och urskilja så väl detta, som at andra stafvelsen i *trälldomens*, *frihetens*, i och för sig sjelf lång eller accenterad, här blifvit ansedd som kort? och så mycket benägnare läsa dessa ord som dactyler, då han tydligen kan finna, at denna afvikelse från regeln ej är et sjelfsvåld eller på minsta sätt förvillande? *) Det är icke mina obetydliga verser jag här försvarar; men regeln, men principen för reglorna. Då jag sagt, at versen bör vara så gjord, at blotta upläsningen ger honom sin behöriga takt och ljud, har jag icke kunnat mena hvar och en upläsning. Den rätta förutsätter alt hvad jag här fordrat, billigheten icke undantagen. Har jag fordrat förmycket; så är principen falsk, och man måste då öfvergifva förslaget at skrifva metrisk vers på Svenska.

---

*) Anmärkn. 22.

OF-

ÖFVERSÄTTNINGAR
FRÅN
GREKISKE SKALDER.

HOMERUS.

På hvad tid egenteligen Homer lefvat, är mycken tvist underkastadt. Men med säkerhet kan man anse honom för alle Grekiske och Romerske författares Stamfader, hvilkas skrifter äro komne til oss. Efter allmännaste meningen inträffar hans period omkring 980 år före Chr. födelse, och 200 år efter Trojanska kriget, hvilket han uti sin *Ilias* besjungit. Lika så stridig är frågan om hans födelse-ort. Det är bekant, at tio Grekiske städer tvistade om äran at hafva frambragt detta förunderliga snille, som i de aflägsnaste seklers natt, med en förvånande klarhet, på en gång framblänker. Chios eller Smyrna på Joniska kusten synas dock, så vida af Homers dialect och hans sätt at framställa vissa natur-phenomen kan slutas, hafva mesta sannolikhet för sig. At hans andra poem, *Odyssea*, der han beskrifver Ulysses' *) villfarelser på des återresa från Troja, är et foster af hans ålderdom, tror man bevisas af den mindre liflighet som deruti röjes i förhållande til Ilias, hvilken allmänt anses för hans yppersta verk. Det vissa är, at i begge dessa poem svarar stylen mot händelserna, och utmärker sig genom en enfald, som altintil Voss' lyckliga försök varit en stötesten för öfversättare.

HEC-

*) På Grekiska *Odysseus*.

HECTORS AFSKED AF ANDROMACHE *).

(Homer. Iliad. Rhapsod. VI. v. 369—502. **)

(Hector är återkommen ur striden, för at genom et högtidligt offers anställande söka förmå Pallas at derutur aflägsna Diomed, hvars framgång är förfärlig för Troja.)

Så snart Hector, den lysande hjelten med buskige hjelmen,
Det hade sagt, utan rast han sökte sit rumrika hemvist.
Dock Andromache der, den hvitlettarmade, fanns ej:
Ty af sit kära barn och en finklädd vårderska åtföljd,
I skanstornet, suckande djupt och gråtande, stod hon.
Då nu i rummen ej den goda gemålen igenfanns,
Sporde han tärnorna til, på tröskelen hejdande loppet:

Hören, I tärnor! hören mig och sägen förvisso,
Hvart har Andromache hän, den hvitlettarmade, hastat?
Är hon til fränkor, är hon til bröders finklädda hustrur,
Är til Athenes ***) hus hon gången, dit ofriga Trojas
Hårfagra qvinnor gått den vreda gudinnan at blidka?

Och då svarade honom den vaksamma Hofmästarinnan:
Du har befallt det, Hector, och du skall varda förvissad.
Ej är til fränkor, ej är til bröders finklädda hustrur,
Ej til Athenes hus hon gången, dit ofriga Trojas
Hårfagra qvinnor gått den vreda gudinnan at blidka;
Men upstigen i resliga tornet af Ilios är hon,

Se:

*) Anmärkn. 23.

**) Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ ...

***) Minervas Grekiska namn.

Sedan hon hört de Achäers *) magt och Trojanernes trångmål.
Brådskande, störtande hän hon nalkades vallarna, lik en
Ursint menniska; amman följde med barnet i fjäten.

Hofmästarinnan så. Ur palatset ryckte sig Hector,
Raskt förnyande stegen de välbygda gatorna åter.
Då han omsider hann den genomvandrade stadens
Scäiska port, hvartut han borde, fältet at ernå,
Den månglottade makan der, honom redan til mötes,
Sjelf Andromache kom, Aëtions dotter, den ädles:
Aëtion, som boende under det lôfrika Placos
Herrskade ôfver Cilicias män, i Thebe det låga,
Och gaf sin dotter til maka åt Hector den kopparbesmidde.
Hon honom nu til mötes kom, och tärnan derjämte,
Hvilken i famnen bar det späda värnlôsa fostret,
Hectors son, at åskåda lik en tindrande stjerna,
Den Scamandriske nämnd af fadren, af andre åter
Astyanax; ty Hector ensam Ilios' värn var.
Tyst betraktade fadren barnet, och myste på munnen;
Straxt bredevid stod modren och utgôt ymniga tårar,
Tryckte med ifver sin makes hand, och talte och sade:

Grymme, dit mod bereder dit fall, du hyser alsingen
Ômhet fôr menlôsa barnet, och mig olyckliga maka,
Inan kort din enka måske; ty Achäerne samfäldt
Dig anstormande skola fôrgöra. Bättre mig vore,
Skiljd ifrån dig, at sänkas i jorden neder; ty annan
Tröst mig lemnades ej, sedan du fulländat dit ôde,
Ån blott sorg; ej fader mer, ej moder jag äger.

Ho-

*) Grekernes.

Honom af daga tog den gudalike Achilles,
Härjande staden, bebodd af Cilicer, Thebes af höga
Porten lysande stad; Aëtion tog han af daga,
Men afdrog dock, af vördnad, ej de prägtiga vapnen,
Utan tillika med dem den prydda hjelten förbrände
Och uti hög honom lade, den bergens hägnande Nympher,
Zevs' den ägisförandes *) barn, med almar besatte.
Uti min faders borg voro sju mine samqveda bröder;
De stego alle neder på samma dag til Aïden **);
Ty dem alle Achill, den fotvige kämpen, ihjälslog
Omkringgifne af hvitlette får och brokige oxar.
Min mor, under det löfrika Placos en vördad Förstinna,
Förde han fången hit, med öfriga rofvet tilsammans;
Mot ofantelig lösen dock omsider hon frigafs,
Men — hon dog, i min faders hus, för Artemis' ***) pilar.
Se, min Hector, du är min fader, du är min moder,
Du är min broder nu, o du, min ljuflige make!
Altså förbarma dig, lemna mig ej, förbid här i tornet,
At jag ej enka, dit arma barn ej måtte bli myndling!
Ställ bredvid fikonträdet, der lättast Achäerne böra
Staden bestorma och muren bestiga, den väpnade hären.
Samlade kring Diomed, kring Atrevs' söner och kring den
Hugstore Idomenevs och begge Ajas, ha redan
Två gånger der deras bäste krigare vågat försöket:
Antingen dem, af gudarna lärd, en siare ingett,
Eller de manas dertil af egna modiga hjertan.

Här-

*) *Zevs* (Latinernes Jupiter), med skölden *Aegis* i handen.
**) Plutos Rike.
***) Dianas.

Härpå svarade hjelten med buskige hjelmen, och sade:
Alt det, qvinna! betänker ock jag, men fruktar förmycket
Åsyn af Trojas män och qvinnor i fotsida mantlar,
Om jag, såsom en feg, skulle träffas långt ifrån striden.
Också bjuder ej hjertat det; ty tapper at vara,
Har jag lärt, och altid fäktat ihop med de främste,
Skyddande, jämte min faders heder, äfven min egen.
Jag ser väl och befinner, i tankar och innersta känsla,
Den skall komma, den dag, då helga Ilios faller,
Och detta folk, och Priamos sjelf, den krigiske Fursten.
Men så mycket mig ej, i framtiden, desse Trojaners,
Sjelfve Priamos' ej så mycket och Hecabes *), eller
Samqveda bröders misslott rör, som många och käcke
Skola för fiende hand i stoftet döende falla;
Som din lott, när Achäas kopparharneskade svenner
Föra dig tårögd hän, och frihetens dag är försvunnen;
När som slafvinna se'n du spinner och väfver i Argos,
Hemtar vatten ifrån Messeïs, ifrån Hypereia,
Ganska motvilligt, ach! men hårda nöden begär det.
Då skall någon en dag, dina tårar seende, säga:
Detta var Hectors gemål, den hjeltens, hvilken så utmärkt
Bland hästtyglande Troer beskydd åt Ilios mur gaf!
Så någon säga skall, och väcka din saknande hugkomst,
Ån, af en sådan man, som kunde ur träldomen frälsa.
Men måtte förr afliden jag af jorden betäckas,
Ån at förhimma dit rop, förnimma dig nesligen bortförd!

Då han det sagt, at famna barnet han armarna sträckte,
Genast mot skötet af hulda tärnan det menlösa barnet
Skri-

*) Priams gemål, känd i Latinen under namn af *Hecuba*.

Skrikande vek tilbaka, och skydde sin kärlige fader,
Skrämdt af vapnenas glans och den höga buske, som lik en
Hästman öfverst å hjelmen veftade fram och tilbaka.
Häråt log den gode fadern och värdiga modern.
Genast hjelmen af hufvudet tog den lysande Hector,
Och satte ned på marken den vida skimrande rustning.
Nu, då han kysst och på händren hyssat det älskade fostret,
Högt anropande Zevs och de öfrige gudar han sade:

Zevs, förbarma dig du, samt öfrige gudar, och gif åt
Denne min son, at varda som jag ibland Troerne utmärkt,
Lika så modig och stark, och Ilios mägtigt beherrska;
Och at man säga må: han vida öfvergår fadern;
Och at han hem må vända med blodigt byte ur striden,
Af fälld fiende ryckt, och modren glädjas i själen!

Då han det sagt, i den ljufva makans händer han fostret
Öfverlät: hon, bärgande det i doftande famnen,
Sorgligt myste; hennes gemål, bevekt utaf synen,
Klappade lent hennes kind, och talade åter och sade:

Smärta dig, usla! smärta dig ej med onyttig oro.
Mig skall dock ingen skicka mot ödets behag til Aïden.
Än utom des lär ingen, s'en först han dagsljuset skådat,
Feg eller tapper man, hafva undangått sin bestämning.
Du då, begif dig hem, at egna göromål skôta,
Väfstol och slända; befall också dina tärnor å deras
Ge väl akt: at utföra kriget är männernes omsorg,
Allas, och särdeles min, i Troja vistande, samfäldt.

Då

Då det var taladt, återtog den lysande hjelten
Sin kringfladdrade hjelm. Tilbakaseende ofta
Gick Andromache hem, och gjutande ymniga tårar.
Och re'n hade hon nått den mannaödande kämpens,
Hectors välinrättade hus, och träffade der den
Talrika hopen af tärnor, och bragte dem alla i tårar.
Så i sit eget hus begrets än lefvande Hector;
Ty det syntes dem visst, han aldrig skulle ur striden
Mera med räddadt lif de grymme Achäerne undgå.

SAPPHO.

Få skalder hafva vunnit et namn, mera lysande än Sapphos. Född i Mytilene, omkring 600 år före vår tidräkning, på den lyckliga, i synnerhet af vittra snillen fruktbara ön Lesbos i Archipelagen, har hon fördunklat dem alla, utom sin samtiding Alcæus. De Gamle kunna ej nog beundra hennes sånger för en viss ljufhet i harmonin, en läckerhet, et behag som ej låter beskrifva sig, och hvarföre hon blef kallad *den tionde Sånggudinnan.* Af alla de skrifter, som gjort denna stora namnkunnighet, äge vi knapt tvenne Oder *), hvilka här meddelas i öfversättning. De göra dock tilfyllest, at öka saknaden af de förlorade, och at understödja det vränga ryktet om hennes moraliska caracter.

TIL APHRODITE.

(Sapph. Carmen 1. **).

Höga Cypris, dyrkad af hundra folkslag,
Kärleks moder, Zevs' sluga dotter, hör mig!
Låt mit hjerta hvarken af mättnad qväljas
Eller bekymmer.

Hör och kom. Hur ofta, när ömt beängstad
Jag dig ropat, lyddes du, vänlig sänktes
Ned

*) Den ena af dessa är ofullständig.

**) Ποικιλόθρον', ἀθανάτ' Ἀφροδίτα . . . De tre förste raderne i strophen Sapphiske, den siste Adonisk.

Ned til mig din gudom ifrån Olympens
Gyllende salar.

I en char du syntes, et spann af sparfvar,
Snabba, skôna, genom den ôpna rymden
Til mit dolda läger, med vindens hastflygt,
Bugtade farten.

Snart de målet nådde. Men du, o väna!
Med gudomligt anletes milda lôje,
Hvad mig feltes, vänligen mig besporde,
Hvarfôr jag ropat.

Hvad mit hjerta, dåradt af kärlek, åter
Af din nåd utbad sig, och hvem jag fängsla,
Hvem jag vinna sôkte. "Hvem fôrorsakar,
Sappho, din oro?

Han skall fôlja, skônt han fôrut dig flydde;
Skänker gifva, skônt han fôrut ej tog dem;
Ålska ifrigt, skônt han fôrut dig hatat,
Skônt du ej ville".

Låt ock nu dig rôras, och från bekymren,
Som mig omge, lossa mig; låt fullkomnas,
Hvad fullkomnadt gôr mig fôrnôjd, och räck mig
Segrande handen.

TIL EN FLICKA *)

(Sapph. Carmen 2. **)

Lik med gudar synes den valda yngling
Mig at vara, hvilken dit anlet skådar,
Vid din sida sitter, af ömma stämman
Njuter behaget,

Samt af ljufva löjet, som in i själen
Mig osälla rörde, i häpnad sänkte.
När jag såg dig, nekte sig talets verktyg
Åt mina känslor.

Qväfd var rösten, tungan i band; en låga
I hvar åder, ljungelden lik, förspriddes;
För min syn et töcken, en häftig susning
Upsteg för örat.

Ångst och rysning, följde af svettens floder,
Öfverföll mig, längt mera blek än strået
Vardt min hy, det feltes et steg imellan
Sappho och döden. . .

ANA-

*) Anmärkn. 24.

**) Φαίνεται μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν . . . Versarterne de samma.

ANACREON.

Född i Joniske staden Tejos, måste Anacreon, vid Persernes infall under Cyrus, med de fleste af sine landsmän, lemna sit fädernesland, omkring 530 år före Christna tidräkningen. Hans lätta och glada sånger, af hvilka åtskilliga kommit til oss *), och hans ljufva philosophi, skaffade honom tillflykt hos tvenne den tidens Regenter, Polycrat på Samos och Hipparchus i Athen, som omfattade honom med ynnest. Efter den sednares missöde, återgick skalden til sin hembygd, der han upnådde en hög ålder, ännu offrande åt Bacchus och Kärleken och sjungande dem vid sin lyra. Han låter flickorna i en Ode förebrå sig den kala hjessan, de affallna håren, och svarar leende:

——— Dessa håren
Om qvar de finnas, eller
Ej finnas, vet jag icke;
Det vet jag, gubben anstår
Des mer at munter skämta,
Ju mer han nalkas grafven **).

*) Man anser ej hela samlingen för ägta, ehuru de fleste äro skrifne i samma smak och synas värde Anacreons snille.

**) Anmärkn. 25.

ÖFVER LYRAN.

(Anacr. Carm. 1. *)

Jag sjöng Atriders **) ära,
Sjöng Cadmos ***), sjöng om Thebe;
Men harpan under handen
Allenast kärlek ljudde.
Jag straxt min lyras senor
Och hela art förväxlar,
Och sjunga vill Heracles' †)
Ryktbara värf; men lyran
Allenast kärlek ljudde.
Altså farväl, härefter,
I Hjeltar: ty min lyra
Allenast kärlek ljuder.

ÖFVER QVINNAN.

(Anacr. Carm. 2. ††)

Åt Oxen har Naturen
Skänkt horn, åt Hästen hofvar,
Åt Haren snabba språnget.

Hon

*) Θέλω λέγειν Ἀτρείδας . . . Versarten Jambisk med en öfrig stafvelse i slutet.

**) Agamemnon och Menelaus, Atrevs' söner. Har afseende på Trojanska kriget.

***) Mellan hvars afkomlingar fördes Thebanska kriget.

†) Hercules'.

††) Φύσις κέρατα ταύροις . . . Versarten den samma.

Hon väpnadt gap åt Lejon,
Åt skygga Foglen vingar,
Åt Fisken gifvit fenor,
Åt Mannen snillets styrka.
Vardt Qvinnan då förgäten?
Hvad blef des lott? Jo skönhet,
Så god som alla vapen,
Så god som lans och sköldar:
Den sköna trotsar järnet,
Hon trotsar eldens låga.

ÖFVER KÄRLEKEN.

(Anacr. Carm. 3. *)

Det var midnatt, re'n på hvalfvet
I sit höga lopp förföljdes
Af Bootes Himlabjörnen;
Och af dagens ok förtröttad
På sin bädd hvar dödlig sträcktes.
För min dörr, vid detta laget,
Stannar Kärlek, sagta klappar.
Hvad för gny? hvem der? jag frågar;
Du förstör min ljufva dvala.
O lät up, haf ingen fruktan,
Jag är blott et barn, han svarar,
Och som vät, som utan månsken

*) Μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις . . . Versarten, som i de föregående, med en anapest i början.

Genom kalla natten irrar.
Jag blef rörd af detta talet,
Tände lyktan, uplät dörren,
Och får der en gosse skåda,
En som vingar bär, med skäkta,
Och et koger fäst på axlen.
För min härd jag barnet ställde,
I min hand des kylda finger
Värmde up, vred böljan ur des
Utaf regnet däfna lockar.
Nu välan! min vän, förskokom,
Sade gossen, vederfången,
Om ej vätan har, må hända,
På min båge slappat strängen.
Och den späns och skottet svider
I mit hjerta, likt et bistyng.
Men af glädje skalken spritter:
Det är godt, din gäst lyckönska,
Ropte han, oskadd är strängen;
Men hur mår dit arma hjerta?

ÖFVER SIG SJELF.

(Anacr. Carm. 4. *).

Uppå späda myrtenstjelkar,
Uppå friska lotus-blomstren
Må jag hvila nöjd och dricka!

Och

*) Ἐπὶ μυρσίναις τερείναις . . . Versarten, som i den föregående.

Och må der, med lätta manteln
öfver runda axeln häftad,
Mig Cytheres son betjena!
Likt et hjul på banan, löper
Til sit mål vår snara lifstid,
Och vi ligge der, en handfull
Utaf benen öfrig aska.
Är det så, hvartil din omsorg
At min döda mull bestänka,
At min vård med balsam smörja?
Gjut då förr på mig som lefver
Denna vällukt, rosor fläta
I mit hår, och bjud min flicka.
Ty förrän jag nederstigen
I de dödas chorer blandas,
Må jag lifvets sorger skingra.

ÖFVER KÄRLEKEN.

(Anacr. Carm. 14. *)

Jag vill för altid älska.
At älska Kärlek sökte
Mig vänligt öfvertala:
Jag djerfve lydde icke.
Han straxt sit gyllne koger
Och bågen tog, och mante

*) Θέλω θέλω φιλῆσαι . . . Versarten, som i den förs-
sta.

Sin motpart ut på vapen.
Jag lyfte tunga pansarn
På skullran, lik Achilles,
Tog skôld och spjut och trädde
Mot Kärlek fram at strida.
Han skôt, jag grep til flykten.
När slutligt inga pilar
Mer fanns, i stället, upbragt,
Han slungar sig, fôr pilen,
Sin plats i hjertat tager
Och har mig underkufvat.
Jag skôlden bär fôrgäfves:
Hvad gagna yttre vapen,
När striden fôrs i hjertat?

ÖFVER SIG SJELF.

(Anacr. Carm. 15. *).

Ej bryr mig Gyges' rikdom,
De Lyders stolte Fôrste:
Guld fängslar ej mit sinne,
Jag smickrar ej despoter.
Mig bryr, med ljufva lukter
Mit skägg at få begjuta;
Mig bryr med friska rosor
At få mit hår bekransa.
Allenast dagen bryr mig;

Hvem

*) Ὀυ μοὶ μέλει τὰ Γύγεω . . . Versarten, som i den fôrsta.

Hvem känner morgondagen?
Ty skynda, medan tid är,
Tag skålen, stänk åt Bacchus
Och drick och dig förlusta.
En sjukdom skall, må hända,
Snart säga: drick ej mera!

ÖFVER SIN ÅLSKARINNA.

(Anacr. Carm. 28. *)

Nu välan! du förste Konstnär,
Gör en bild, du förste Konstnär
Utur Rhodiers målarskola,
Gör en bild, på min beskrifning,
Af min bortastadda Sköna.
Til en början lockar skillra,
Icke lena blott, men svarta;
Och om konsten dit sig sträcker,
Låt dem synas balsam dunsta.
Öfver gutna purpurkinder,
I den mörka lockens skymning,
Låt en elfen-panna blänka.
Det blir här et prof af konsten,
At du utan tydlig skillnad,
Och dock utan sammanblandning,
Hennes ögonbryn afskillrar
Öfver mörka brämen hvälfda.

At

*) Ἄγε, ζωγράφων ἄριστε . . . Versarten, som i den tredje.

At des ögas likhet träffa,
Det af lågor gör, at skådas
Som Athenes mildt och himmelskt,
Som Cytheres ömt tillika.
At den vänas kinder skillra,
Låt med liljan paras rosen.
Gör en mun som liknar närmast
I behag Vältalighetens
Och mot kyssen vänligt smilar.
I den fina hakans vinkel
Och omkring albaster-halsen
Låt Chariter flockvis svärma.
Och må sist en purpurslöja,
Öfver täcka barmen kastad,
Låta något genomskymta
Som des hvita hull förråder —
Det är nog: der står den sköna;
Och rättnu, figur, du språkar!

ÖFVER KÄRLEKEN.

(Anacr. Carm. 30. *)

Af Sånggudinnors skara
Med blomster Kärlek bunden
Åt Skönhet öfverlemnas.
I spåren re'n Cythere
Mot bjuden lösen ilar
At pilten återtaga.

Men

*) Αἱ Μῶσαι τὸν Ἔρωτα ... Versarten, som i den första.

Men han, fastän han lôstes,
Sin frihet nu fôrsakar:
Han älska lärt sin boja.

ÖFVER DENSAMME.

(Anacr. Carm. 40. *)

Den lille gud af Paphos
Et bi, som låg i blomstren,
Ej varse blef och stungen
I klena fingret. Händren
Han slår tilsammans, häftigt
Han skriker, springer, flyger
Til Paphos väna Drottning
Och ropar: Ha! fôrlorad,
Fôrlorad, nära dôden
Är nu din son, gudinna.
En orm fôrsedd med vingar,
Et litet kräk — af landtmän
Det kallas bi — mig stungit.
Hôr! infôll hon, om gadden
Af blott et bi dig plågar,
Hvad tror du väl de lida
Som dina pilar såra? **)

ÖF-

*) Ἔρως ποτ' ἐν ῥόδοισι . . . Versarten, som i den första.
**) Anmärkn. 26.

ÖFVER KÄRLEKENS PILAR.

(Anacr. Carm. 45. *)

Skôna Cypris' ägta make
Höll uppå för Lemnos' ugnar
At af järn de pilar smida
Som beväpna Kärleks händer.
Deras uddar Paphos' Drottning
I et bad af honung sänkte,
Som med galla mängs af skalken.
I det samma stolt ur striden
Ilar Ares *), lansen svänger
Och beler de klena vapnen.
Detta vapen, infôll Kärlek,
Sårar djupt, bekänn det stolte!
Och det satt i Ares' hjerta.
Ôfver skämtet Cypris smålog.
Men med suckar Ares tilstod:
Sårar djupt, tag grymme! bort det.
Nej behåll det, infôll Kärlek.

THEO-

*) Ὁ ἀνὴρ ὁ τῆς Κυθήρης . . . . Versarten, som i den tredje.

*) Latinernes Mars.

THEOCRITUS.

Af de två länder, i forntiden bekante af sine herdar, jag menar Arcadien och Sicilien, har blott det sednare frambragt Bucoliske Poeter. Ibland desse är Theocrit den förste, icke blott i anseende til tiden — han lefde omkring 270 år före Chr. födelse — men ock til egenskapen af sit snille, danadt at framställa den gyllende åldrens seder; hvaruti hans bäste efterföljare varit hans mer och mindre lycklige imitatörer. Men för at erkänna detta hans företräde, fordras en sann känsla för naturen, den man ej lär betrida Gessner, som erkände det, och med lika talang för Idyllen, tog honom til eftersyn. Theocrit har känt herdelefnaden, icke tagit den ur sin inbildning; och han målar den, som Homer den heroiska tidens lynne, utan pretension och derföre högst sannolik. Hans herdar äro inge Celadoner, inge *Pastor fido*; de äro verklige herdar, men af den lyckligaste ålder, och behaga blott genom sanningen af deras caracter. Han hade den lyckan at gillas af Syracusanske Konungen Hiero den yngre och af Ptolemæus Philadelphus, begge gynnare och befordrare af vittra yrken. Tvenne af hans Idyller vittna om hans tacksamhet.

DE

DE TÄFLANDE HERDAR.

(Theocr. Idyll. 8. *)

Menalcas. Daphnis. En Getherde.

Uppå de höga bergen en dag med fåren Menalcas
Mötte i kretsen af betande kor den älsklige Daphnis.
Begge med guldgula hår, och begge i blomstrande åldern;
Begge på flöjt och begge lärde at rösterne böja.
Först då, med blickar fästa på Daphnis, begynte Menalcas:
M. Brokiga kornas väktare, hör! behagar dig, Daphnis,
Täfla med mig uti sång? vet, segern är min, om jag vill det.

Så han mante, och således derpå svarade Daphnis:
D. Hvitletta fårens herde, Menalcas, färdig på flöjten;
Förr skall du sjunga dig hes, än segra på mig uti qväden.
M. Lyster dig derpå se, och lyster dig sätta et pris op?
D. Derpå lyster mig se, och priset lyster mig sätta.
M. Men hvad skole vi sätta, oss begge täflande värdigt?
D. Jag en kalf, et lamb du sätter jämvuxet modern.
M. Intet af lamben jag upsätta må: noggranna föräldrar
Mig hvar qväll både lamb och får utur händerne tälja.
D. Nu hvad sätte vi då? hvad mände den segrande vinna?
M. Flöjten, du vet, den vackra med nio tonerna, den jag
Sjelf har gjort och med hvitt vax fogat ofvan och nedan;
Se, den sätter jag op, men intet som tilhör föräldrar.
D. Flöjt, ej sämre, har jag, med nio toner, den äfven
Sjelf jag gjort och med hvitt vax fogat ofvan och nedan;
Splitter ny; det svider ännu mit finger af röret

Som

*) Δάφνιδι τῷ χαρίεντι συνήντετο βωκολέοντι . . .

Som brast sönder och sårade mig då jag fogade flöjten.
Men hvem skall oss dömma, hvem skall vår hörare vara?
M. Än om vi kallade hit den herden som getterne vaktar,
Honom med hvita hunden som gällt efter kidlingen skäller?

Och de kallade herden, och herden kallelsen lydde.
Och de vore til sång, och herden färdig at lystra.
Först upstämde sin röst Menalcas, träffad af lotten.
Honom se'n löste Daphnis af och växelvis följde
I deras täflan; och så begynte den manande herden:

Menalcas.

Dalar och Floder, gudabarn! om herden Menalcas
På sin berömda flöjt nånsin med välbehag hörts,
Mätten förnöjligen dessa lamb; men tilkommer Daphnis,
Drifvande qvigorna hit, sakne de heller ej bet.

Daphnis.

Källor och Ångar, herrliga negd! om Daphnis beundrad
I sina toners val delat en näktergals pris;
Skänken min boskap et lysande hull; men länder Menalcas
Åfven med lamben hit, träffe i öfverflöd alt.

Menalcas.

Allstädes vår och allstädes bet och allstädes ser man
Jufren stinna af mjölk, foster som trifvas och gro,
Hvarest den vackra Gorgo sig ter; men hvarest ej hon är,
Herden tränar der, gräset och blommorna dö.

Daphnis.

Tvillingar födas af gettren der, de födas af fåren,
Biet fyller kupan der, almen sig frodar mot skyn,
Hvarest den vackra Naïs syns; men hvarest ej hon är,
Hjorden, som herden, der mister båd' trefnad och mod.

Menalcas.

O du, gemål åt de hvitletta gettren! i mörkaste skogens
Djup, och kidlingar, I, trängen til vattfallet fram;
Der skall hon träffas: hornlöse! fort, låt Gorgo förnimma,
At hafsgölarna sett Proteus herde och gud.

Daphnis.

Ej vare Pelops' land, ej Lydiske Konungens skatter,
Eller en lager min lott, vunnen vid Alpheos' strand;
Men at ur grottan här, under qväden, med armen omkring dig,
Se mina betande får nalkas Siciliens haf.

Menalcas.

Frosten för unga skogen, och torkan är farlig för bäcken,
Snaran för foglen det, garnet för vildjur i mark;
Flickans smältande blick för mannen. Gudarnas fader!
Älskar allenast jag? tjuste ej qvinnor ock dig?

Altså i sång aflöste hvaran de täflande herdar.
Än upstämde Menalcas sin röst och kämpande qvädde:

Menalcas.

Varg, förskon mina kid, förskon de digra, jag beder!
Gör mig ej orätt derför, at många jag följer så liten.
Lampur, Lampur! du sofver sött, min tilsyn ej delar.
Anstår en trogen hund at sofva, när herden et barn är?
I mine får! rädens intet, och skörden förutan besparing
Örtens saftiga blad; hon frodas i fjäten å nyo.
Beten då, beten, och gifven ur altid upfyllda spenar
Nog åt de diende lamb och nog åt den fordrande stäfvan.

Åter en gång begynte nu Daphnis ljufligen sjunga:

Daphnis.

Åfven mig ur sin grotta i går, den brunögda flickan

Såg

Såg förbigå med hjorden, och ropte: hur vacker! hur vacker!
Utan at ämna et ord tilbaka, och liksom förstummad,
Fortsatte jag med nedslagen blick min började kosa.
Ljuf är rösten af unga qvigan, ljuf hennes anda;
Ljuft höra kalfven, ljuft höra modren ropa i dalen;
Ljuft, under sommarens sol, at hvila vid rinnande vågen.
Ollonet ekens heder och prydnad, äplet är apelns,
Kalfven den däggande kons, och hjorden den vårdande herdens.

Gossarnas sång uphörde och gettrens herde tog ordet:

Getherden.

Söt är din röst, o Daphnis! och oförliknelig sången.
At dig höra är mera ljuft än honung at smaka.
Flöjterna tag, din segrande sång har egnat dig båda.
Ville tilhopa med mig du betande lära mig konsten,
Ser du den kulliga get! den mände dit arfvode blifva.
Up til brädden i hvarje mål hon upfyller stäfvan.

Liksom ikring sin moder hoppar det mättade kidet,
Springer den segrande gossen i glädje, klappande händer.
Men som en blödig mö til Hymens altare bortförd,
Så förlorade mod och nedertrycktes den andre.

Från den stund var Daphnis aktad den förste af herdar,
Och blef, en yngling än, förent med den blomstrande Naïs.

FISKARENA.

(Theocr. Idyll. 21. *)

Armoden, o Diophant! är allena slöjdernas sporre.
Sjelf til arbet hon anför och väcker: de härda behofven
Tillåta ej den fattige slöjdens idkare slumra.
Och om en blund, af natten beskärd, hans ögonlock sluter,
Straxt bestormas hans läger af sorgens tidiga härar.

Sträckte på utbredd hvass, under hägn af flätade kojan,
Längs utmed löfviga väggen, två gamle fiskare lågo.
Omkring låg deras armods hopp, deras öfliga bragder,
Tog och refvar och spön, metkrokar och flarn, labyrintvis
Flätade viden, lastade nät med snärjor af hafstång,
Åror, et utnött par, bredevid en updragen ökstock.
En kort matta, en aflagd rock dem tjente til örngott.
Det deras hela behör, deras enda rikedom gjorde.
Ej et käril, en hund utom des: allting, utom fångsten,
För dem syntes et öfverflöd: deras trognaste sällskap
Armoden var: i negden ej bodde en herde: och foten
Af deras bydda med döfvadt sorl af hafsvågen omslogs.

Ån hade Månans spann ej halfva sit nattskede fullsträckt,
Omsorgen dem til arbete väcker; sömnen ur ögat
Jaga de fort, och muntra hvaran med inbördes qväden.
A. Ganska mycket, min vän, missta de sig alla som säga,
At när om sommaren Zevs ger längre dagar, förminska
Nätterne sig: än lysnar ej dagen, och syner väl tusen
Redan jag haft; hur tilgår det, om nättren ej dröjde?
B. Ej med rätta din harm den vackra sommaren smäder:
Ti-

*) Ἁ πενία, Διόφαντε, μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει. . .

Tiden löper ej efter behag; de vakande sorger,
Då de din hvila stört, ha gjort dig natten så långsam.
A. Ån om at tyda drömmar du lärt til äfventyrs konsten?
Goda jag haft, och meddela dig ej gerna försummar;
Ty vi må dela alt, äfven drömmar, likasom fångsten.
Priset i klokhet och vett betar dig ingen; och ho är
Drömmars säkrare tolk, än den som klokhet och vett har?
Ledighet felar desutan ej; ty nära til vågen,
Och på en bädd utaf ris ej hvilande mycket beqvämligt,
Och utan ljus, i mörka natten, hvad ville man börja?
B. Altså förtro din redlige vän den nattliga synen.
A. När från fjärden i går mig hvilans läger emottog,
Mer utaf dagens möda tung, än aftonens måltid,
(Frässa, du vet det, gjorde vi ej) i sömnen jag redan
Åter mit yrke dref, och försatt på klippan vid stranden,
Ut på djupet min ref, försedd med lockmaten, svängde.
Och re'n nalkas en fisk utaf värde: i gynsamma slummern,
Sit stycke kött en svulten hund, jag fisken har fången.
Lystnaden han betalte, på kroken häftade, blödde,
Sprattlade, hvirflade sig; för tyngden bågnade röret.
Sträckande nu min dristande hand at fasttaga djuret:
Ån om det klena järn sin börda, tänkte jag, sviker?
Skrämd utaf minnet se'n: du torde mig, sade jag, bita.
Det skall gäldas med lika igen. Och handen å nyo
Sträcktes, och striden var slut; erhölls en fisk utaf bara,
Hel och hållen af bara gull. Men, sporde mig rädslan,
Är denna fisk tör hända Poseidons *) lysande älskling?
Är en klenod tilhörig den blåögda Amphitrite?
Varsamt löste af kroken jag mit gyllende byte,

*) Neptuns.

At af des mun et doft ej måtte på hullingen fastna.
Och i min kasse låg han. Jag dermed lemnande stranden,
Afsvor för lifstid at nånsin mer vända foten åt hafvet,
Men stanna qvar på landet och lefva, med gullet, som herre.
Och nu vaknade jag. Men eden, min bäste, besvärar
Samvetet än; befria mig du från denna min oro.
B. Ej må du frukta! den eden du gjort, är, liksom din gullfisk,
Är ingen ting, och lögner och drömmar i närmsta förvandtskap.
Låt dig af denna manas, at desto muntrare skynda
Ut på viken igen och fånga naturliga fiskar,
At ej af hunger dö äfven ock med gyllende drömmar.

BION och MOSCHUS.

At Bion varit fôdd i Smyrna och samtidig med Theocrit; at Moschus, fôdd i Sicilien, varit Bions lärjunge; och at den sistnämnde tilbragt någon del af sin lefnad i Sicilien, eller det nästgränsande Italien; kan slutas af lärjungens Epitaph ôfver sin mästare, och är nästan det enda man om desse Theocrits efterfôljare känner. Man har under deras namn några Idyller samlade, bland hvilka *Klagoſången ôfver Adonis* af Bion, och nyssnämnde Epitaph jämte *Europa* af Moschus, äro de betydligaste. Begge afvika de ifrån Theocrits och det ägta landqvädets enfald; men deras skrifter utmärka sig med en skôn och blomstrande styl, och äga fôr ôfrigt, såsom foster af en rik bildning och en fin känslogåfva, mycket poetiskt, fast ej bucoliskt värde. En Tysk fôrfattare *), har på et sinrikt sätt uttryckt skillnaden mellan desse tre Herdeskalder, då han fôreställer sig Theocrits Idyll alstrad i skogen, Moschus' deremot i staden, och Bions nästan på en theater.

KLAGOSÅNG ÔFVER ADONIS. **)

(Bion. Idyll. 1. ***).

Klaga, min sång, Adonis. Han dog den vackre Adonis! Dog den vackre Adonis! de sôrjande Kärlekar svara.

*) Ramler.

**) Anmärkn. 27.

***) Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις ...

Och du, o Cypris! dröjer ännu på den purprade bädden?
Upstig, höljd uti svarta flor, och för bröstet, o usla!
Slå dig, och klaga för alla: Han dog den vackre Adonis!

Klaga, min sång, Adonis. De sörjande Kärlekar svara.
Utsträckt ligger den sköne på berget, i höften, den hvita,
Träffad af mördande tand, och fyller med dödelig oro
Cypris, flämtande svagt. Mörkröd på snöhvita hullet
Strömmar hans gjutna blod; under sänkta brynet hans öga
Släcks; från läpparna rosen flyr, och på viſsnade munnen
Sjelfva kyssarna dö, dem evigt Cypris ej lemnar.
Än hon begär och njuter den icke lefvandes kyssar.
Men ej vet Adonis, af hvem han döende kysstes.

Klaga, min sång, Adonis. De sörjande Kärlekar svara.
Grufligen, grufligen sårad blef Adonis i höften.
Men Aphrodite bär et djupare sår i sit hjerta.
Ångsligt omkring sin husbonde gny des saknande hundar,
Och Oreaderne brista i gäll veklagan. Men Cypris
Irrar omkring i djupa skogen med uplösta lockar,
Hemsk, förvildad, med blottad fot, i hastade loppet
Skymfligen klöst af törnen, som dricka det heliga blodet.
Dal ifrån dal utan rast under bitter klagan hon störtar,
Högt sin begråtne, kallande högt sin Assyriske make.
Ur hans sida det svarta blodet frusande upsteg:
Bröstet färgades rödt af ländens sår, och Adonis'
Fordom snöhvita barm syntes öfverguten af purpur.

Ve den arma Cythere! de sörjande Kärlekar svara.
Ach! med sin sköna gemål har hon mist sin himmelska bildning.

Skön

Skön til åsyn var Cypris, så länge än lefde Adonis;
Men förvissnat med honom ha Cypris' retelser. Ve, ve!
Hörs ifrån bergen, hörs ifrån dalarna, ve Adonis!
Och Aphrodites sorg beklagar den brusande floden;
Sprungen ur klyftan gråter den lugna källan Adonis;
Blomstren rodna af smärta. Det ömkliga ljud af Cytheres
Klagosång i skogarnas djup, i städerne skallar.

Ve den arma Cythere! Han dog den vackre Adonis!
Högt ljuder Echo tilbaka: Han dog den vackre Adonis!
Cypris' olycksaliga kärlek ho gråter ej' ve, ve!
När hon den sårade såg och befann obotligen träffad,
Såg hur det röda blodet rann, öfver vissnade länden,
Sträckte hon armarna ut och suckade: "Dröj, min Adonis,
Dröj, olycklige, dröj! och förunna mig sista gången
Än dig råka och famna och läppar med läppar förmänga.
Vakna en stund, Adonis, och skänk mig den yttersta kyssen,
Skänk mig den, och förnöj mig så länge kyssarna lefva,
Tils af din ljufva själ den sista flyende flägten
I min mun och hjerta gjuts, och jag tömmer din vällust,
Dricker kärleken ut. Jag denna kyss vill bevara,
Liksom, Adonis, dig, efter du, misslottade! flyr mig.
Du flyr längt, Adonis, du flyr til Acherons stränder
Och til den leda Kungen! och jag, olyckliga! lefver,
Lefver och är odödlig och kan dig ej någonsin följa.
Tag, Persephone *)! tag min gemål, ty jag känner mig vida
Öfverträffad i magt; hos dig hamnar alt som är vackert.
Helt olycklig är jag, och outtömlig min oro;
Ty han är död, Adonis, och dig, gudinna! jag fruktar.

*) Proserpina.

Aldraljufste! du flyr, och drömmen med dig af min sälhet.
Enka är Cypris nu, och flocken af Kärlekar värnlös;
Gördeln med dig förlorad: o grymme! hvarföre jaga?
Så skönt bildad, hur anstod dig med vildjuren drabba?"
Så sig Cypris beklagar. De sörjande Kärlekar svara.

Ve den arma Cythere! Han dog den vackre Adonis!
Tåren på Cypris' kind så ymnig flyter, som blodet
Ur hans sår; men på marken alt i blommor förvandlas:
Blodet frambringar rosor, af tårarna föds anemoner.

Klaga, min sång, Adonis. Han dog den vackre Adonis!
Gråt ej, Cypris, i lunderne mer din förlorade make:
Et mjukt läger af myrten och gräs är beredt åt Adonis;
Dit, Aphrodite! och redan der sig hvilar den döde,
Liksom slumrande, skön ännu, skön ända i döden.
Uti den veka drägt honom lägg, uti hvilken han dvaldes,
Då han om nättren delte med dig den himmelska slummern
På gullstickade sängen, och älska den liflöse äfven.
Blomsterbekransad lägg honom neder: ach! hafva ej alla,
Alla med honom vissnat hän både kransar och blomster?
Nu, begjut honom nu, begjut med vällukt och balsam:
Ach! må försvinna all balsam, när din försvann, när Adonis!
Insvept ligger den sköne i purpurfärgade kläder.
Kärleksgudarna snyfta omkring honom, snyfta och klaga,
Skärande af sina prydliga lockar: sin båge den ene
Krossar, den sina pilar och den sit fylliga koger;
En löser af Adonis' sålor; i gyllende kittlar
Frambringar vatten denne, och tvättar höften en annan.
En åter ofvan ifrån på Adonis med vingarna flägtar.

Ve

Ve den arma Cythere! de sörjande Kärlekar svara.
Släckt Hymenäos har sin fackla redan i porten,
Samt brudkransen i stycken rifvit; Hymen! ej mera
Stäms högtidligen op, för Hymen! uprepas ve, ve!
Ve, ve! Cinyras' son! mer ljudeligt än Hymenäos
Hörs Chariterne *) klaga den vackre Adonis öde,
Och hvar om an ropa ut: Han dog den vackre Adonis!
Långt mera gällt än du, osälla! än du, o Dione **)!
Äfven Muserne klaga: Den vackre Adonis! han är ej,
Är ej mer! och kalla med sång honom åter — förgäfves!
Ej han hör, ej heller han kan, af Persephone fängslad.

Slut din jämmer, Cythere, och hämma i dag dina tårar;
Stundande år, gudinna! du gråta, du klaga bör åter.

EUROPA.

(Moschi Idyll. 2. †)

Sänd af Paphos' gudinna, en nattlig syn Europa
Tjuste, då tredje väkten led och dagen var nära;
Då såsom honung söt den vederqvickande slummern
Tilsluter ljufvast ögonens lock, på hvilka han hvilar,
Och utan hinder plä de sanna drömbilder svärma.
Sorgfri slumrande då uppå mjuka bädden i loftet,
Jungfru och oskyldig än, såg Phönix' dotter Europa,
Såg, i sin djupa dvala, om sig två verldsdelar strida,
Asien

*) Latinernes Gratier.

**) Venus.

†) Εὐρώπῃ ποτὲ Κύπρις ἐπὶ γλυκὺν ἦκεν ὄνειρον . . .

Asien och andra landet, i länad skepsel af qvinnor.
Utländning röjdes af drägt och anlete denna; den förra
Landsman var, och sökte des mer at hägna som egen
Den hon sig födt och den hon sig påstod sjelf hafva fostrat.
Men då grep den andra och förde med segrande handkraft
Den ej vägrande bort; ty Zevs den ljungandes rådslag
Gaf, påstod hon, åt henne från evig tid Europa.
Hon spratt up utur dvalan och bädden full utaf oro;
Starkt slog hjertat i bröstet, ty drömmen klar som en syn var.
Länge hon mållös satt. De tvenne skepelser stodo,
Skönt försvunnen var drömmen, qvar för öpnade ögat.
Samlande mod omsider hon uphof rösten och sade:

Ho utaf gudarna mände mig den sällsamma dröm sändt?
I detta rum, denna bädd, åt hvilan egnad och slummern,
Och i min djupa sömn, af hvilka bilder förskräcks jag?
Och den i drömmen sedda, ho var denna främmande qvinna?
Huru des syn mit hjerta betog, och sjelf huru kärligt
Hon mig skådade an och med moders huldhet bemötte?
Må til det bästa mig denna dröm de himmelska vända!

Sade, steg up och kallade hop sina sällskapssystrar,
Lika til ålder och sinnesart, och af ädlaste härkomst;
Hvilka hon med sig förde, så väl uti dans, som enär hon
Nedsteg i böljans bad vid älfvens utlopp i hafvet,
Eller begaf sig til ängen de friska liljor at skörda.
Snart församlades de, uppå armen förande hvar sin
Blomsterhemtande korg, och skyndade ned til de gröna
Betesmarker vid hafvet, dit ofta dem lockade nöjet
Rosornas flor at betrakta och böljans svall emot stranden.

Sjelf

Sjelf en gyllende korg uti handen bar Europa,
Rar, et under at se, af Hefästos *) et mästerstycke;
Den han åt Libya gaf, när med Hafvets myndige Förste
Hon steg i brudsäng; denna gaf åt Telephaëssa,
Sin sons vackra gemål, den dyrbara skänk, och omsider
Telephaëssa den åt Europa sin ogifta dotter.
Der sågs mästarens hand i många förträffliga bilder.
Io skådades der, denna Inachos' dotter, af gull gjord:
Ån var hon qviga, berôfvad ännu sin fruntimmers skapnad,
Och genom salta vågen, en simmande lik, fullföljde
Sit bråstörtade lopp; blåaktigt bildadt var hafvet.
Tätt vid hvaran, och ytterst å klippans bugt öfver stranden,
Två män stodo, med fästad blick på den sällsamma färden.
Der sågs Zevs äfven ock, som sagta med gudahanden
Smekte den skôna qvigan, som vid sjugreniga Nilen
Åter af honom fick sin rôfvade qvinliga skapnad.
Silfverblank var Nilflodens väg; men Inachiska qvigan
Hel utbildad af koppar, af gull förfärdigad Zevs sjelf.
Ofvan på korgen, tätt under sirligrundade kransen,
Såg man Hermes' **) bild, och bredvid på gräsbädden utsträckt
Låg den mångögde Argos, med immervakande blickar.
Ur des purpurfärgade blod utvecklades fogeln,
Den så stolte bekant af de skôna fjädrarnas färgspel;
Och lik duken på seglande jagt uthredande stjerten,
Utaf den rara korgen med spitsarna kanten beskyggde.
Sådan en korg uti handen bar den fagra Europa.

När

*) Vulcan.
**) Mercurs.

När nu med henne de samtligen nått den skimrande ängen,
Bland mångfaldiga blommor de deltes af tycket och valet.
En den välluktrika narciss, en brôt hyacinthen,
En åter liljan, en violn; under brådskan af skôrden
Fôllo de friska blad af vårens hundratals alster.
Täflansvis af saffranets ôrt det doftande gula
Axet hemtade andre. I kretsen den unga fôrstinnan
Utmärkt, såsom ibland Chariterne sedd Aphrodite,
Sträckte sin hand at skôrda den lifligt rodnande rosen.
Det var dock ej hennes lott at länge glädjas i blomstren,
Eller behålla fôrutan fläck sin gôrdel af jungfru.
Ty, så snart henne varse blef, så snart äfven träffad
Zevs sig befann af en ofôrsedd pil, och af Cypris beherrskad,
Cypris som ensam kan äfven ock Chronides *) betvinga.
Altså ej mindre betänkt at undgå den vaksamma Heres **)
Svartsjuka harm, än den menlôsa flickans sinne at dåra,
Bortgômde han sin gudom, fôrbytte figur och blef oxe.
Ej likväl af det kända slag som fodras i stallet,
Eller som jorden ristar, den bôjda plogbilen fôrspändt;
Ej af dem som beta ihop med talrika hjordar,
Eller til gården hem de tunga fororna släpa.
Hela dennes kropp til färgen annars var gullgul,
Men uti midten af pannan satt en silfverhvit stjerna.
Ôgat var himlablått, af åtrå flammade blicken.
Svarande jämt inbôrdes ur pannan uprunno hornen,
Spitsarna likt af den halfva cirkel af månan i nyet.
Sådan på ängen träder han fram; hans närvara skrämde
Flickorna ej; at nalkas honom lyster dem alla,

Och

*) Jupiter, son af Saturnus, som af Grekerne kallas *Chronos*.
**) Junos.

Och vidröra det älskvärda djur, hvars ambrosiska dunstkrets
Vidt omkring af en vällukt röntes som öfvergick ängens.
Re'n stod han tätt framför den dygdesamma Europa,
Slickande flickans hals och tecknande trohet för henne.
Hon det säfliga djur med handen vänligen smekte *),
Då gaf oxen et sagta rop; du skulle dig svurit
Höra den angenäma ton af Mygdoniska flöjten.
Och nu fallen på knä, han fäste sin blick på den sköna,
Böjde sin nacke tilbaka och viste den rymliga ryggen.
Til skönlockiga flickorna då Europa så talar:

Hit, mine älskade! hit mine systrar i leken, på det vi
Skämtande upsitta må på den oxen här, som oss alla
Bjudande ryggen är mägtig at uptaga, liksom et fartyg.
Spak han synes och ljuf, och liknar aldeles icke
Mängden af brödren; en nästan manlig ädelhet lyser
Utur des väsen fram, det felas blott honom stämman.
Talande så hon leende satt på ryggen af oxen;
Systrarna ämnade sig — i blinken han med sit byte,
Önskadt och tryggadt, hastade flykten och ernådde hafvet.
Hon med tilbakavänd syn och med händer til systrarna sträckta,
Fåfängt ropar dem an; ej längre räckte de henne.
Som en delphin utåt rymden han ilar, lemnande stranden.
Up stego hafvets mör, dessa Nereus' döttrar, som alla
Åtföljde tåget i ordning och leder, burne af hvalar.
Sjelf på fjärdarna trädande up, deras rytande herre
Dämpade böljan och jämnade fältet och öpnade väg åt
Samqveda brodrens täg. Omkring var samladt i flockar
Hafsafgrundernes folk, Tritonerne, hvilka ur långa

Snäc-

*) Anmärkn. 28.

Snäckors vindade rör stämde up hymeneiska sången.
Hon medlertid som bäfvande satt uppå digtade oxen,
Höll med sin högra hand i des vridna horn, med sin venstra
Purpurfliken af mantelen op, at brämet ej måtte
Räckas af salta vågen och släpande genomdränkas.
Likt et segel det rymliga sköt af mantelen upblåst
Öfver des axel stod, och lyfte stundom den sköna.
Då nu så långt hon var ifrån sit fosterland afskild,
At ej syntes en strand, ej syntes en upstucken bergspits,
Men blott skyar och haf, ehvart sig blickarne sträckte;
Såg hon sig häpen omkring, och sade med vemodig stämma:

Hvart, gudomlige oxe, mig hädanför du? ho är du?
Och med den oviga fot hur vågas den färd? dig förskräcker
Hafsvågen ej, för vingade skepp, ej farbar för oxar.
Hvad dryck mägtar det vilda haf dig lemna, hvad foder?
Är du en gud, hvi begär du ting som gudar ej anstå?
Ej spatserar den snabba delphin på landet, ej heller
Vadar i hafvet den tunga oxen; i hafvet, på landet
Ilar du lika torr; för roder tjena dig klöfvar.
Och ho vet, om ej du skulle til äfventyrs, uplyft
Uti den höga luft, äfven ock lik fogelen flyga?
Ve mig, ve mig usla! som lemnande hulda föräldrars
Hus och vård, och följande denna bedrägliga skapnad
Förs på aflägse böljor hän, och irrar allena.
Men måtte du, det uprörda hafs allrådande Förste,
Gå mig vänlig til mötes! ännu mig hoppet ej lemnat,
At af min färd öfver böljan omsider ledsagaren skåda:
Visst jag förutan en gud befar ej den vågiga banen.

Hon

Hon slöt. Tystnaden här afbröt den hornfagre oxen:
Trösta dig, sköna! frukta ej den svallande vågen.
Jag är verkligen Zevs, allenast synes jag vara
Oxe; förty jag synas kan eho jag behagar.
At nu möta et sådant haf under oxelik skapnad,
Blott min kärlek til dig förmått. Re'n Creta dig mottar,
Hvarest jag fostrad är, och hvarthän, dit bröllop at fira,
Du dig beger. Utaf mig du värda söner skall alstra,
Som skola lysande spiror ibland de dödlige föra.
Sagdt var ordet, i verket gick det sagda; ty redan
Viste sig Cretas land, och Chronion *) bytte figuren,
Löste den vackras gördel, och Horerne **) sängen beredde.
Och hon fann sig Chronions brud, nyss oskyldig jungfru.

*) Jupiter.

**) Stunderne, Olympens tärnor.

MUSÆUS.

Man har tilegnat den gamle Musæus, son eller lärjunge af Orpheus, följande poem, hvars ålder säledes skulle upstiga öfver Iliadens. Det är oväntadt, at en så berömd granskare som Scaliger, kunnat begå et sådant misstag. Stylen röjer en längt yngre författare, som, i stället at föras tilbaka öfver 12 sekler före Chr. födelse, bör nedflyttas til 4:de eller 5:te seklet derefter. Man har ock funnit et manuscript, som tillägger honom den i aflägsnare tider aldeles okända titel af *Grammaticus*. Mer tvistig än åldern är hans poetiska ära, om hvilken man fällt de mest stridiga omdömen. Något som ej torde böra frånkännas honom, är en viss sinrikhet i uttryck, liflighet i beskrifningar, och en särdeles skön versification. Dessa, om ej flera goda egenskaper, hafva i Tyskland förvärfvat honom icke mindre än tio utgifvare och nitton öfversättare, blott sedan början af 1740-talet *).

LEANDER OCH HERO.

(Musæi Grammat. Poëma **).

Skaldmö! förtälj om facklan, det vittne af kärliga möten;
Och om den nattlige simmares färd til öfverhafs älskog;
Och om det dolda förbund, ej skådadt af Österns gudinna;
Och om Abyd och Sestos, der Heros lôngifte skedde.

Redan

*) Allgem. Litterat. Zeitung, 1797, N:o 241.

**) Ἔλπε, θεὰ, κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχνον ἐρώτων...

Redan Leander jag simmande hör och skenet förnimmer,
Facklans bådande sken, af Kärleken tänd at bereda
Heros ljufva förmälning, af Cypris och midnatten skyddad.
Fackla, som efter beslutadt värf den himmelske Zevs bordt
För hennes trohet, af älskare rönt, i stjernornas sällskap
Upta med tillagdt namn af Hymens ledande stjerna.
Ty hon förblef dervid at tjena sömnlösa nöjen,
Tils en fiendtlig vind des flämtande låga förödde.
Följ mig, skaldmö! intil den vidriga stund, som tillika
Släckte den lysande facklan och skilde Leander vid lifvet.

Sestos och staden Abyd som nabor sågo hvarannan;
Hafsvågen blott dem skilde. Men Kärlek spände sin båga,
Och med en enda pil i dem båda tände gemensamt
Två oskyldiga bröst, en värnlös mö och en yngling,
Han den fagre Leander, och hon den sediga Hero,
Hvar i sin födelseort tvenne alt fördunklande stjernor,
Blott med hvaran at likna. Om nånsin du plöjer den vågen,
Sök mig det tornet op, der fordom Sestiska jungfrun
Stod med facklan i hand och lyste Leander i hamnen.
Upsök mig äfven det gamla Abyds högt ljudande stränder,
Stränder som än beklaga den kärlige simmarens öde.

Men — hvad förde Leander, hvad förde Abydiske svennen
At blifva kär i flickan af Sest och vinna des ömhet?

Hero, den täckaste mö, uprunnen af ädlaste stämma,
Skötte Cytheres offer, och kände ännu ej des lagar.
Undan föräldrars syn och undan fästmän hon dvaldes
Uti et torn vid hafvet, en annan herrskande Cypris.

Kysk och försynt, hon aldrig deltog i fruarnas samqväm,
Aldrig i flickors lekar, betänkt at undfly den afund
Hvarmed en qvinna jämt den andras skönhet betraktar.
Men hon förgat ej heller, at ofta med rökelse blidka
Så väl Cythere som Kärleken sjelf, ej fruktande mindre
Himmelska modren än gossen och dennes eldiga vapen.
Dock undflydde hon ej den ljufligt sårande pilen.

Högtiden kom, den lysande dag, som egnad åt Cypris
Och des gemål, den sörjde Adonis, af Sestierne firas.
Skaror af unga och gamla, af dagens helighet mante,
Strömmade hit från negdens talrika uddar och öar,
Från Thessalien, från Cytheren, ja ända ifrån det
Vidt kringsvallade Cypern och rökelsegifvande Liban;
Hvarest, liksom i staden Abyd, deras granne, och hela
Phrygiska landet, en endaste mö ej rastade hemma.
Der skulle qvarblifvit en af skönhetsdyrkande svenner,
Hopen och ropet ej följt? — Til högtider ynglingar skynda,
Mindre betänkte åt Gudarna der sina offer at bära,
Än at få se och prisa de der församlade sköna.

Trädande fram i Cytheres tempel viste sig Hero,
Rundt omstrålad af skönhet, inför den bländade hopen,
Silfverblickande månan lik, som upgår i dalen.
Purpurfärgad på snöhvita hyn sig rundade kinden,
Nyssfödda rosen lik; ja hela kroppen af Hero
Var som en rosengård, och ifrån den vandrandes hälar
Skymtade rosor fram inunder den fotsida rocken;
Och hvar rörelse födde behag. De gamle förgäfves
Digtat Behagen tre; hvar enda blick utaf Heros

Leen-

Leende ôga förrådde väl hundra. Gudinnan af Cypern
Hade i sanning fått en värdig offerprästinna.

Sådan i templet lyste den ojämförliga skôna,
Lättligen för den gudinna känd, hvars offer hon skôtte.
Svennerne fattade eld, och ingen man var i hopen,
Hvilkens begär ej väcktes at äga en maka som Hero.
Ehvart des irrande fot på marmorhällarna trädde,
Följde i spåren blickar och hjertan och därade sinnen.
En af svennerne då sig yttrade, full af förundran:

Jag har i Sparta varit, har sett Laconiska staden,
Sett dessa spel, der skônhet täflar med skônhet om priset;
Men en så fager mô, så värd at tilbedjas, aldrig.
Är hon ej en af de yngre Behag som åtfölja Cypris?
Jag skulle trôtt mig skåda, men aldrig mättas af synen.
Dô jag vore beredd, med Hero stigen i brudsäng.
Fast mig bjôdes et rum ibland de Olympiske gudar,
Heldre jag valde et okändt lif som deltes med henne.
Men tillâts ej en dôdlig at nalkas din offerprästinna,
Gif mig, o Cypris! en maka gif så vacker som Hero.

Så sig yttrade en, medan mängen annan, ej mindre
Af hennes anblick rôrd, i hjertat dôljde sin smärta.

Men, hänryckte Leander! så snart du skådat den skôna,
Straxt du beslôt uptäcka dit qval, ej lônligen täras;
Och af den hemligt tändande pil, som af ljungelden, slagen,
Straxt du beslôt at aldrig skilja din lott ifrån Heros.
Ôgats tjusande strålar hos ynglingen väckte och närde

En osläckelig eld, en allförhärjande låga.
Mindre at frukta är pilens udd, som rigtas ur bågen,
Än en otadelig mö af öfverträffande skönhet.
Ögat kärlekens ledare är, genom blickarna insmygd,
Ilar han halkande ned och tänder det eldfångda hjertat.
Bäfvan och djerfhet, häpnad och blygsel hos ynglingen stridde.
Hjertat bäfvade, blygseln höll begäret i tygel;
Högsta skönhets syn födde häpnad; men kärleken rådde:
Kärleken alstrade mod, och blygseln och fegheten veko.
Och nu, gången emot den väckra, sökte behjertad,
Sökte med plirande ögons och lönligt kastade blickars
Tysta försåt Leander des oförfarenhet dåra.
Hon, som begrep hans list och hjertats hemliga önskan,
Gladdes åt skönhetens seger och vände sit tjusande anlet
Ofta ifrån honom bort, under afsides vinkar tilbakars,
Vinkar som lifvade gossens hopp. Han fröjdades innerst
At sig af flickan begripen se och likväl ej föraktad.

Medan nu kär Leander förbidar den gynnande stunden,
Phöbus, i vester sänkt, indrog sina yttersta strålar.
Redan Hesperus klar genom aftonskymningen blänkte,
Då, vid den första längtade blick af stigande mörkrets
Alt betäckande mantel, han träder närmare, fattar
Nymfens darrande hand, och sagta trycker des lena
Rosenfinger, suckande djupt. Hon, liksom af denna
Djerfhet förtörnad, i tysthet drar sin rosenhand åter.
Han, som förväl begrep den skönas tvekande stränghet,
Med desto djerfvare hand den lätta lifrocken fattar
Och drar afsides flickan i templets innersta vinklar,

He-

Hero, liksom emot sin vilja och släpande stegen,
Följde Leander med qvinligt hot, som aktades föga:
Främlinge! rasar du? bemötes, ropar hon, så en
Oskyldig mö? Gå, vörda jag ber, det heliga rummet.
Vet äfven ock, och frukta, jag har välmögna föräldrar!
Och hvem tastar du an? Aphrodites offerprästinna!
Ej med en sådan mö så lätt man hastar i brudsäng.

Så ondgjordes på flickors sätt och hotade Hero.
Men från en qvinnas mun hvad dylika läxor betyda,
Visste Leander förväl; ty när flickor bannas och hota,
Äro de redan bevekta, och sällhetens ögonblick stundar.
Omotståndligen förd af begäret, en kyss uppå Heros
Välluktspridande sköna hals han trycker, och säger:

O du, den andra Pallas, den andra tjusande Cypris!
Ty jämförlig med dig, när ingen dödelig är det,
Om bland Zevs' väna döttrar ej, hvem skulle jag finna?
Lycksalig han, och lycksalig hon, som gäfvo dig lifvet!
Lycksaligt ock det skötе dig bar, o ädla! men hör mig,
Hör min bön, och behjerta min oöfvervinnliga trängtan!
Vis med Cytheres verk dig vara Cytheres prästinna.
Kom, at bli undervist i des ägtenskapliga stadgar!
Är det en jungfrus kall at betjena Cyperns gudinna?
Jungfrur skattar ej Cypris högt. Om derför du vill des
Älskvärda bud inhemta, och sanna mysterier veta,
Så gifs bröllop och brudsäng. Och älskar du redligen henne,
Älska des smekande son och dennes ljufliga lagar.
Utvälj mig såsom slaf, eller synes dig bättre, som make,
Make, som Kärleken dig med träffande pilen förskaffat.

Så dref Hermes i fordna dar med gyllende stafven
Den storsinte Heracles at bojor af Omphale taga.
Til dig af Cypris sänd, jag kommer, ej drifven af Hermes.
Du vet nog Atalantas, den väna Arcadiska nymfens
Öde: med ömhet sökt, hon flydde Milanions famntag,
Mån om sin jungfrudom; men Kärlekens moder förtörnad
Prändade bilden af den hon föraktat i hjerta och själ in.
Låt dig då röras, min vän, och förtörna ej Kärlekens moder.

Af detta listiga tal den vedersakande sköna
Redan bevekt, ej dröjde at fastna i Kärlekens giller.
Tankfull, stum, och med fästad blick på jorden, hon sökte
Undanstjäla den blygsamma rodnad som färgade kinden;
Höfsade slöjan om halsen ofta; vägde på foten:
Ty detta alt är bifallets tecken, och öfvertald jungfrus
Ja och löfte, som går at offras åt Hymen, är tystnad.
Hero, den ömma Hero, bestört af ynglingens skönhet,
Djupt i träffade hjertat bar den ljufbittra pilen,
Och i hvar åder lopp den nyfödda Kärlekens flamma.
Så länge flickan ännu det blyga ögonpar fällde,
Så länge ock Leander at häfta trånande blickar
På des så lena hals ej aflät, drucken af älskog.
Åndtligen ljöd hennes ljufliga röst i giljarens öra,
Medan en flod af purpur den menlösa kinden betäckte:

Främling! du använder ord som kunde en klippa beveka.
Ho har af talets gäfva dig lärt den svekfulla konsten?
Och, ve mig! ho förde dig hit til Sestiska stranden?
Men du har spillt din möda; ty säg, hur skulle jag lemna
Mig, en oskyldig mö, i en äfventyrares händer?

Ej

Ej må vi tänka på ägta band, med glada föräldrars
Samtycke lagligen fäst; det erhålls aldrig af mina.
Och fast här någon tid som vandrare blott du fördröjde,
Misstron dock under täckelset röjer en gömd Aphrodite.
Hopen är tadelsjuk, och tadelsjukan beställsam:
Oftast hvad man i tysthet gör, på gatorna talas.
Låt mig imedlertid dit namn, dit fosterland veta:
Ej är dig mit okändt, ej Heros rykte dig undflytt.
Et högt torn, som räcker dundrets och stormarnas säte,
Utgör mit ensliga bo, der utmed den brusande stranden,
Tätt under Sest, min utsigt är hafvet, mit sällskap en tärna.
Så föräldrars hårdhet begär, så tilbringar Hero,
Skild från ungdomens nöjen och likars omgänge, tiden,
Dag och natt bedöfvad af vädrens och böljornas skräckljud.

Då hon har talat detta, hon kinden med mantelen höljde,
Rodnande åter och lastande sjelf de orden hon framsagt.

Ställd på kärlekens ban, och sporrad i loppet af åtrån,
Ynglingens all omtanke var rigtad på målet och lönen.
Ty den Kärleken sårat, ej mindre slug än alsmägtig,
Helar och hjelper han ock, tyrann och tröstare skiftvis.
Ändtligen rönte Leander det äfven, rönte i nöden
Hela des rådiga hjelp, och utbrast full af förtröstan:

Nymf! hvad skulle jag, älskad af dig, ej uthärda? Hafvet,
Fräste det liksom af eld och ryste roddarn i hamnen,
Afskräcker ej min kärlek; och genom den rytande vågen
Vill jag en ban mig göra til dit mig väntande famntag,
Vill jag på Hellesponten förd, i midnattens mörker,
Komma en däfven gemål ur öfversimmade svallet.

Ty grannstaden Abyd, som skådas härôfver, mit hem är.
Låt ifrån tornet blott en facklas tindrande strimma
Mig genom natten môta på fjärden; som kärlekens jagtskepp
Har jag i detta bloss då funnit min ledande stjerna,
Lika trygg som Orion at fôlja, trygg som Bootes
Eller den aldrig i vågen doppade himmelska vagnen.
Men, min vän, var noga på vakt mot de trolôsa vindkast,
At de den facklan ej, min kärleks lysande ledsvän,
Må utsläcka och genast jag i bôljan begrafvas.
Åstundar äfven du at erfara huru jag heter,
Så är mit namn Leander, gemål åt den älskvärda Hero.

Så mellan sig ôfverens, at genom det ljufvaste samband
Åga hvaran, de redan den hemliga festen bestämde,
Sômnlôsa Hymens nattliga fest, och växlade lôften,
Han sin fart ôfver viken och hon sin fackla at sträcka;
Då skilsmässa, fôrvägrad af hjertat, befalldes af nôden.
Hero sit ensliga torn, Leander Abydiska stranden
Återsôkte, skådande ofta tilbaka på tornet,
At sig om leden ej i môrka natten fôrvilla.
Fôr dem, fikne at snart i Hymens dagskygga strider
Ingå, fôr länge drôjde det brudkammarprydande môrkret.

Svartbemantlade natten kom, ledsagad af hvilan,
Sômnens åt verlden, ej åt Leander, gynnade hvila.
Otålig bidade han bredevid den brusande stranden
Fôrsta môtande stråle af tecknet, den genom natten,
Til deras bilägers dolda men vidt aflägsnade fristad,
Ljuft inbjudande, grufligt s'en besvikande fackla.
Hero, då luften sågs af nattens slôja fôrdystrad,

Bort-

Bortglömde ej sit gjorda förbund; och när facklan af henne,
Älskarens mod i trotsande höjd af Kärleken tändes,
Tändes och brann tillika med facklan. Uprörda hafvets
Höga guy i hans djerfva beslut gör et ögonblicks svigtning,
Då han med detta tal sit brutna öfvermod stärker:

Kärlekens magt förfärlig och hafvet är grufligt; men hafvet
Är dock vatten, och Kärlekens eld mit inre beherrskar.
Samla des eld, mit hjerta! och räds ej brusande vågen,
Och hvi skulle du frukta den, åt Kärleken egnadt?
Är ej Kärlekens Mor af vilda hafsvågen stammad,
Och öfver hafvet och ljufva smärtor lika alsmägtig?

Då han så talt med begge händer sin mantel han afklär,
Fäster sin börda på nacken, och kastar sig naken i hafvet.
Straxt sin dristiga fart han styr mot lysande blosset,
Sjelf sit fartyg, roddare sjelf och redare äfven.

Sträckande facklans tindrande ljus från höjden af tornet
Stod medlertid den vaksamma Hero; försummade icke
At med sin mantel det svaga bloss mot vindkasten skydda,
Tils på stranden af Sest den trötte simmaren hvilar.
Här mottog hon, förde til tornet, och nalkandes porten
Tryckte med ömhet, tryckte med mållös ömhet i famnen
Sin utur vågen, med drypande hår och flämtande anda
Komne gemål, och öpnade Hymens innersta fristad.
Sjelf hon torkade nu den däfna kroppen, begöt den
Med skönt doftande oljor, och släckte ångan af hafvet;
Til mjukbäddade lägret förde, tryckte der åter
Brudgummen, andtruten än, i famnen och utbröt med ömhet:

Ål-

Älskare, du har försökt, hvad ingen älskare för dig,
Älskare, nog du försökt, och nog du druckit af salta
Vägen, och insupit ångan af fiskens uprörda hemvist;
Kom at hemta din lön uti öpna famnen af Hero!

Så hon talte, och straxt hennes gördel löstes af älskarn,
Och re'n var intet mer af Cytheres lag dem förborgadt.
Här var bröllop förutan dans, var brudpar förutan
Glansen af uphöjda facklor och ljudet af firande chorer.
Ej brudsångare här inbjöd den fästande Here *).
Stämmande up hymenén ej en moder här, ej en fader
Til brudkammaren förde det öfverlyckliga paret.
Mörkret smyckade bruden och tystnad sängen beredde,
Följde de nygifta dit och tildrog förhänget efter.
Natten helgade här det förbund hon knutit, och aldrig
Träffade dagens rand Leander i skötet af Hero.
Åter igen til Abyd han redan simmande sträfvar,
Andandes nattens nöjen ännu ej njutna til fullo.
Således, föräldrar doldt, den ärbar aktade Hero,
Dagarne flicka, var nätterne fru. Hur ofta de begge
Och med hvad åtrå suckade de emot aftonens stjerna!

Tilfredställande så deras hjertans yrke, de njöto
Sötman utaf en förtäckt och des mera ljuf Aphrodite.
Men snart nådde de lifvets mål och lyckan af denna
Äfventyrligt ljufva förening räckte ej länge.
Vintern stundade til med frosten: hans rysliga närhet
Förutsades af stormarnas läten och hvirflarnas chaos,
Ouphörligen härjande vindar piskade hafvets
Hela yta, och reste up från nedersta afgrund

Des

*) Latinernes *Juno Pronuba*.

Des ofantliga bäfvande massa. Varnad i hamnen
Sin bristfälliga jagt, updragen i land, hade re'n den
Kloke seglaren sökt til lugnare dar at bevara.

Dig afskräckte likväl, förmätne simmare! icke
Höstvägens hiskliga gny. Du såg brudfacklan, du såg det
Ljuft inbjudande, nu försåtliga tecken, du såg det,
Och du förgätte faran! — Och du, olyckliga sköna!
At dock utan Leander du tilbragt vindarnas årstid,
Ej mera tändt det nattliga nöjets hastande stjerna!
Men kärleken och missödet dref; den fackla du höjde,
Ej mera Hymens var, men Mörers *) ödsliga bådskap.

Höstligen vild inbröt den mörka natten, med natten
Vågens och vindarnas ökta brak anfallande stranden.
Genast på hafvets rygg, inledd af hoppet, Leander,
Hoppet om vanliga nöjen, til Sestos och bröllopet hastar.
Väg öfver väg sig häfde och vattnen restes i stoder;
Haf och himmel var et; de hvinande vindarnas tummel
Hördes från alla kanter, mot östan rasade vestan,
Bore mot sunnan röt, deras luften skakande fältskri
Gjorde med sorlet af fräsande vågen et gräseligt samljud.
Omkringsvallad af störtande floder Leander i nöden
Oftast suckande bad Cythere, dotter af vågen,
Oftast suckande bad Poseidon, vågornas herre,
Ej förgätande Bore, gemål åt den Attiska nymfen **).
Fåfäng omsorg! Kärleken sjelf ej afböjer ödet.
En emot allas våld, emot anfall ständigt förstärkta,

Ändt-

*) Parcernes.
**) Orithyia, som Boreas bortröfvade.

Åndtligen blef han bölgornas rof; des händer, des fötter,
Rastlösa nyss begynte stelna, vägra sig, falla.
Och ren göts i hans öpna svalg en obestridd saltflod,
Hvars motbjudande dryck, förgäfves vämjad, han intog.
Straxt utsläckte en ilskefull il det trolösa blosset
Och på hans lif och kärlek en sorglig ändalykt gjorde.

Hero, på sömnlösa vakten, sin öfverdrôjande brudgum
Stundligt förbidde, med hjerta fyllt af anande oro.
Re'n sågs dagningens rand, och dittils ingen Leander.
Öfver den vida fjärd hennes blick sig forskande sträckte,
At der ännu sin ur Sestos' ledd, sedan facklan var utsläckt,
Vilseförde gemål bli varse. Men ändtligen när hon
Såg vid foten af tornet hans lik utur hafsdjupet upvräkt,
Ref hon den fina slöjan, som täckte barmen, i stycken,
Och sig af tornet, hals öfver hufvud, i afgrunden störtar.

Så slöt Hero sit lif, och följde sin afgångne älskling,
Och deras suckar förentes i sjelfva den yttersta stunden.

ÖFVERSÄTTNINGAR
FRÅN
LATINSKE SKALDER.

CATULLUS.

Catullus, född i Verona eller på den i gränskapet belägna ön Sirmio, vistades i Rom under Ciceros och Césars tid, känd och värderad för sit lyckliga snille. Hans i behåll varande poesier, til det mesta bestående i smärre stycken, födde af tilfället och et lyckligt hugskott, äro fulla af salt, qvickhet och naturligt behag. I Elegien och Epigrammen hafva sednare Romerske skalder honom öfverträffat; men altid behåller han första platsen i de satiriske jamber och af rhytmen så kallade hendecasyllaber, der hans snille utmärker sig med en art af osökta skönheter, lika så egna som af högt värde. Hans Lesbia skall, enligt hvad Apulejus förmäler, varit Clodia, Consuln Metellus Celers gemål. Hans ålder och dödsår kan ej med säkerhet utsättas; men deraf, at hans födelse inträffar omkring 86 år före vår tidräkning och at han såg Vatinius Consul, slutar man, at han åtminstone upnått 40:de lefnads-året.

SPARFVENS DÖD.

(Catulli Carm. 3. *)

Sörjen, Lustar, Behag, I Gudar alle,
Samt bland dödlige alt hvad täckhet heter.
Sparfven afliden är, min vackras fogel,
Sparfven afliden är, min vackras nöje,
Han, som aktades mer än ögnastenen!

*) *Lugete, o Veneres Cupidinesque . . .* Versarten Phalecisk.

Värd så aktas; ty altför ljuf och sedig,
Liksom dotter til mor til henne let han;
Skildes aldrig ifrån den hulda barmen,
Men kringfladdrade der altjämt och sökte
Ensamt fägna med glada qvittret henne.
Och nu far äfven han den mörka stråten,
Den från hvilken man aldrig återvänder.
Men I, skam hafven I, skamlösa mörksens
Magter, slukande alt hvad täckt och rart är!
Sparf, så vacker som den, I skonten icke.
O missdådare! o du arma lilla!
För dig skådar jag nu min vackras ögon
Röda, svällda af gråtens perle floder.

TIL LESBIA.

(Catulli Carm. 5. *)

Låt oss lefva, min sköna! låt oss älska,
Och mot nöjet ej anse värdt en skilling
Alt det sorlet af knarrars sedoläxor.
Solar bergas och solar tändas åter:
Oss, framliden när lifvets korta dag är,
Undfår dvalan, den djupa, ändelösa.
Gif mig tusende kyssar, se'n et hundra;
Och se'n åter ettusen, se'n et hundra;
Och se'n tusen altfort, och se'n et hundra.
Se'n, när sådana många hvarf omkringgått,

Låt

*) *Vivamus, mea Lesbia, atque amemus . . .* Versarten den samme.

Låt oss blanda dem tils vår räkning brister,
Eller afundens ôfvervundna ondska
Ej mer gitter at dem afundas alla.

TIL DEN SAMMA.

(Catulli Carm. 7. *)

Du mig frågar, med hvilket antal kyssar,
Dina, Lesbia, kyssar, jag förnöjd är?
Stort som Libyska sandens tal befinnes,
Som Silphrika **) Cyrenes slätter höljer
Från den sjudande negd af Ammons tempel
Intil urgamle Battus' ***) minnesvårdar;
Stort som stjernornas tal, som midnattstiden
Tyst beskådar de ömmas dolda möten:
Så stort antal af kyssar dig få gifva,
Din Catullus kan hända ändtlig' nöjd gör,
Dem det nyfikna ögat ej beräkna,
Ej förhäxa den onda tungan mägtar.

---

*) *Quæris, quot mihi basiationes . . .* Versarten den samme.

**) *Silphium*, på lat. *Laserpitium*, kallades en medicinsk ört, som växte i synnerhet omkring Cyrene.

***) Battus anförde de ifrån Thera i Archipelagen utflyttande Greker, som anlade det namnkunniga Cyrene i Africa.

TIL SIRMIO.

(Catulli Carm. 29. *)

O du, bland öar, Sirmio! allraskönaste,
Dem Neptun helt, dem Neptun halft omfattande,
I slutna sjöar hyser eller öpna haf **),
Hur stor min fröjd at nalkas dig, hur hjertelig!
Ej än jag väl från Thynien, från Bithynska fält
Törs tro mig åter, dig i trygghet seende.
O sorglöshet, o tilstånd öfver andra sällt!
När fri man lägger bördan af, och ilande
Från fjerran ort och mödor når sit lugna hem,
Och trött sig kasta får på efterlängtad bädd.
Det dock, det enda lönar dock för alt besvär.
Gläds, täcka Sirmio! gläds, du hyser mig igen;
Och I, len äfven, rika vågor! rundtomkring,
Le alt som glädjas kan och muntra kan mit hem!

VIR-

*) *Peninsularum, Sirmio, insularumque* . . . Versarten är en Jambisk trimeter, som enligt originalet bordt hafva en troché i sista versmåttet. Men denna lilla afvikning, hvaraf upkommer en versart kallad *Scazon* (haltande Jamb), har funnits otjenlig i Svenskan.

**) Sirmio var egenteligen en halfö, belägen i sjön Benacus ofvanför Mantua.

VIRGILIUS.

At Virgilius lefde under Kejsar Augustus, och har skrifvit Landqväden, som fått namn af Ecloger, en lärodigt om Åkerbruket, och et episkt poem kalladt Ænëis, är allmänt bekant. Fôdd i byn Andes vid Mantua, 70 år fôre Chr. fôdelse, blef han tidigt känd och beundrad som herdeskald af ortens Hôfding Asinius Pollio, som skaffade honom tilträde til Mæcenas. På fôrord af denne verldsbekante befordrare af vittra yrken, återgaf honom Augustus hans lilla landtegendom vid Mantua, fôrlorad genom Triumvirernes frikostighet mot deras soldater. Det är denna välgerning och sin tacksamhet, som han på et så snillerikt sätt fôrenar med herdedigtens enfald i den skôna Eclog, som här lemnas i ôfversättning. Sit andra arbete skall han skrifvit på Mæcenas' tilstyrkande, fôr at väcka hog och kärlek fôr åkerbruket, så mycket vanvärdadt under de borgerliga krigen. Och i sanning behôfdes til et sådant fôretag hela tjusningen af den poetiska stylens behag, den aldrig någon i högre grad besuttit än Virgilius. Skald och philosoph tillika, skydde han hufvudstadens buller, och tilbragte sin mesta tid i det lugnare Neapel, delad mellan Grekernes visdom och granskningen af sina arbeten. Han dog vid 50 års ålder, ännu missnôjd at ej hafva gifvit dem all den fullkomlighet han ônskade.

TITYR OCH MELIBÉ,
(Virgil. Eclog. 1. *)

Melibé.

Sorglös hvilar i bökens hägn du, Tityr, och leker
Uppå din flöjt af lätta rör dina landtliga qväden.
Vi våra fäders hem, de ljufva negderne, lemna,
Vi fly gränsen af fäders hem; du lycklig i skuggan
Lär åt lunder och berg at ljuda den vackra Amaryllis.

Tityr.

O! en gud, Melibé, åt mig den lycka förunnat.
Så skall han altid af mig anses, och ifrån mina fållor
Altid et offradt lamb den gudens altar bestänka.
Såsom du ser, låter han mina hjordar vanka, mig sjelfvan
Spela på klena pipan ehvad mig faller i hågen.

Melibé.

Ej förtryter mig det, fastmer förvånar; så allmänt
Spörjs förskingringen här ibland herdarna; sjelf utur negden,
Fastän sjuk, jag drifver min hjord, och släpar med möda
Modren åt tvenne kid, som gåfvos åt hoppet, men ach! der,
Nyss bland hasslarna der, på nakna bergshällen, födde.
Ofta mig den olyckan, om tanken ej varit förirrad,
Minnes jag förutsagd genom lindar af ljungelden slagne,
Förutsagd genom venster kråka ur holiga eken.
Men hvilken är likväl, säg Tityr mig, denne guden?

Tityr.

Den der staden de kallade Rom, den trodde förmätit
Jag, Melibé, vara denna lik, detta Mantua, dit vi
Herdar tid efter an pläga drifva hjordarnas alster,
Så,

*) *Tityre, tu patulæ recubans sub tegmine fagi . . .*

Så, van likhet at se mellan kid och kidenas mödrar,
Fären och lamben, om större ting jag dömde från smärre.
Men den staden så högt sit hufvud rest ibland städer,
Som bland smygande viden plär den stolta cypressen.

Melibé.

Och til at Rom besöka hvad var dit mägtiga drifskäl?

Tityr.

Frihetens hopp, hvars längtade dag mig ändtligen lyste,
Sedan för stälet af hakan de första silfverhår föllo.
Sent, men ändtligen kom likväl den längtade dagen,
Se'n Amaryllis fästat mig, Galatea mig lemnat.
Ty jag bekänna bör, medan än Galatea mig fäste,
Hade jag hvarken om frihet hopp eller skötte mit arfgods.
Fast ur fållorna än utgingo ständiga offer,
Och ur min korg åt den usla stad de fetaste ostar,
Aldrig af silfver tung til hyddan återgick handen.

Melibé.

Nu, hvad dit sorgliga rop til gudarna sändt, Amaryllis!
Och dina äplen betydt, på grenen sparda, förstår jag.
Borta var Tityr. Tityr, dig de susande granar,
Sjelfva källorna dig, dig lunderne kallade åter.

Tityr.

Träldomen tyngde förutan hopp: hvad borde jag göra?
Hvar fins ock, utom der, så milda och mägtiga gudar?
Der först jag, Melibé, denne ädling såg, til hvars ära
Tre gånger fyra dar mina altar röka om året.
Der äfven ock ernådde min bön det hugnande svaret:
Beta din hjord, min gosse, och plöj dina tegar som hittils.

Melibé.

Lycksälle gubbe! altså i behåll dina parker du äger,

Åt dig rymliga nog, fast djupa träsk och morastgräs
Öfverhölja din betesmark, i skifte med stenrös.
Ej skall et ovant foder de digras lystenhet reta,
Ej heller dem farsoter af hjordar i negden besmitta.
Lycksälle gubbe! du skall vid kända floder och källor,
När du begär, åtnjuta den öfverskyggande svalkan.
Der, ifrån häcken, besökt af Hyblas sorlande svärmar,
Blomstrande sälgens häck, som gränsen af området pryder,
Skall, med sorlet, dig sändas en ljuflig sömn; och ur dalen
Skall löfbrytarens muntra röst i skyarna gälla.
Skogsdufvan skall medlertid och turturen, vårda din ömhet,
Högst ifrån almens topp utan uphåll sucka och klaga.

Tityr.

Förr skola derför i skyn de fega hinderne beta,
Strödde på stranden fiskarne lemnas af vikande vågen;
Förr skall, ömsande land och gränsen lemnande, biltog
Parthen af Arar, af Tigris igen Germanien dricka;
Än hans lefvande bild ur min hugkommelse plånas.

Melibé.

Men vi fly våra hem, at andre den törstande Aferns,
Andre at Scythiens, andre at Cretas kuster beträda
Och de ur kända verlden så vidt aflägsne Britanners.
Ach! mon efter en längre tid, et antal af skördar,
Mig skall varda förundt mina fäders negder, min hyddas
Grönskande tak förtjusad se och beundra mit rike?
Bistre soldaten skall, så häfdade fält, hafva inne?
Skörda dem han, barbaren! Så vidt, tvedrägtiga yra,
Samfundsbröder du drifvit! Märk, åt hvilka vi sädde!
Nu, plantera nu aplar igen, sätt rankor i leder.
Gån, mina getter, gån, med herden lycklige fordom!

Ej

Ej får mer utur grottan jag, på gräsbädden utsträckt,
Se uti fjären er på klinten af buskiga klippan;
Ej stämma qväden, och under min vård icke heller I beta
Blomstrande väplingens blad och den bätska barken af videt.

Tityr.

Hvarföre likväl ej förnöta hos mig denna natten
Uppå de gröna löfven här? Jag möraste äpplen,
Skönsta castanjer och prässad mjölk i ymnoghet äger.
Från skorstenarna re'n upstiger i byarna röken,
Och ifrån höga bergen förlängda skuggorna sträckas.

LANDTMANNENS LYCKSALIGHET.

(Virgil. Georgic. Lib. II. v. 458-540. *)

Säll, öfvermåttan säll en åkerbrukare, om han
Visste sin lycka. Fjerran ifrån tvedrägtiga vapen
Fyller en tacksam hjord hans altid måttliga önskan.
Utströmma ej ur prägtiga rum hvar morgon hos honom
Tidige helsares skaror och trängas i vidöpne portar;
Häpnar ej enfalden der vid glansen af dörrträdens perlmor,
Rikt broderade täcken och rara Corintiska vaser;
Sminkar ej Syriska musslan der den hvitletta ullen,
Eller den blida oliv genom Indias krydda förgiftas:
Så njuts trygghet och lugn; så beskär den odlade jorden,
Rik och redlig, hans alla behof; så fägnas han ömsom
Af fruktbärande fält, vildmarker, rinnande vatten,
Svalkande grottor, hjordarnas rop, och somnar i hägnet

*) *O fortunatos nimium, sua si bona norint . . .*

Af lôfskjulet vid källan. Der fins tusende täcka
Tilflyktsorter och ljufliga villor, en härdad och idog
Ungdom, vôrdade gudar och heligt aktade fäder:
Och sist rastade der Astræa flyktig från jorden.

Men min ljufvaste ro är Sånggudinnornas dyrkan,
Hvilka min tjenst jag egnat af hôgsta kärlek betagen.
Omskygge de mit snille, och himlens under mig läre,
Solens bristande sken och månans växlade phaser;
Hvilken kraft vâller jordens bäfvan, och hvilken at hafvet
Stolt träder ôfver sin brutna dam, och faller â nyo;
Hvadan vintertids sol at doppas i vesterhafs bôlja
Är så brâ, eller hvadan de trôga nätters förlängning.

Om åter kôld i bloden, om infôdd trôghet i snillet
Nekar at lyfta sä hôgt en dôdlig forskares hugskott,
Vare då landet, sorlande bäckar i gräsfulla dälder,
Strômmar och fält, et bortgômdt lif i skogen, mit nôje!
O hvem rycker mig hän til säfrika stranden af Sperchius,
Eller på Taygets hôjder, der Spartas skônheter svärma,
Eller vid Hämus' fot i Tempes eviga kyla
Mig fôrsänkt med yfviga grenars skugga betäcker!

Säll at skatta är den som utrônt tingenas lagar,
Ej utaf fruktan vet, och inunder fôtterna skådar
Styx och des fafänga hot och det obevekliga ôdet.
Men rätt säll äfven, som känner fältenas gudar,
Pan och den gamle Sylvan och de hulda systrarna Nymfren.
Ej honom folkets myndighet, ej Kungarnas hôghet,
Eller den vilda syn af bröder resta mot bröder,

El-

Eller den hotande Dacens vid Istern samlade härsmagt,
Eller det stora Rom och störtande Throner förskräcka.
Fjerran ifrån den mägtiges prål och uslingens jämmer,
Hettan af kifvande parter och sorlet af röstande folkhop,
Skördar han fält som villigt och rikt hans möda betala,
Plockar han frukter som räckas fritt af bågnande grenar.

Andre på trolösa vågens rygg, i blodiga vapen,
Eller i Kungars hof sin lycka med äfventyr följa.
Plundraren bränner städer och sänker familjer i tårar,
För at få dricka ur guld och sofva på Tyriska purpurn,
Sin hopskrapade skatt nedgräfver och rufvar en girig.
Talarn å öpna torget är drucken af bifallens genljud,
Och uppå scenen actörn och den halfförgudade skalden
Njuter sin dyrkan i folkets och fädrens fördublade handklapp.
Nöjd at släcka sin hämd en brodermördare byter
Sötman af fäders hem i flyktens eviga oro.

Fäst vid jorden sit ädla kall des brukare lyder.
Året och mödan följas, af mödan underhålls staten,
Underhålls barn och hjordar, belöns den värdige dragarn.
Hvar ny årstid med ny tribut sig inställer: våren
Kläder hans kullar med hoppande lamb; för sommarens håfvor
Räcker ej ladan til; och hösten ur trägården skattar.

Vintren stundar, men hösten sent har gåfvor at dela.
Sista drufva, mot bergshällen rörd af middagens stråle,
Jämte den milda oliv, är färdig at blöda för prässen.
Boken strör sina ollon och hasseln fylliga nötter.
Älskvärda barn medlertid, hans irrande kyssar at möta,

Hän-

Hänga kring halsen; i hushållet tro och ärbarhet vaka;
Mjölkstinna kor upfylla hans kärl; i frodiga gräset
Äntra med horn emot horn de nybeväpnade kiden.

Sjelfva festerne helgar han åt nyttan och nöjet.
Jämte kamrater lägrad ikring et altar i lunden,
Hvarest hans offer bereds, han gjuter ur fyllda crateren
Förstlingen af sina drufvor åt dig, o Bacchus! och i den
Grönskande almen täflanspris åt herdarna fäster,
Et med brottande arm at vinnas, et annat med båge.

Så beskrifvas i fordna dar de kloke Sabiner;
Remus jämte sin bror; så växte i magt och i ära
Gamla Hetruriska landet; och så upreste sig äfven
På sina berg det stora Rom at jorden beherrska.
Förr också än Jupiter antog himmelens spira,
Och än sin vilda hunger i djurs blod menniskan släckte,
Lyste den gyllne Saturn af dessa dygder på jorden.
Ån upflammade ej trompeten krigarens ifver
Och under släggan sprakade ej det blifvande svärdet.

TIBULLUS OCH PROPERTIUS.

Desse begge skalder lefde på en och samma tid, voro af ridderlig ätt, miste begge, af samma orsak som Virgil, deras egendom, och dödde omkring 17:de året före Chr. födelse, begge i deras bästa ålder. Men denna enlighet i öden sträckte sig ej til deras snille och lefnadssätt. De skrefvo begge Elegier, och ämnet var kärleken; men dermed uphör all likhet dem imellan. Tibullus lefde stilla och förnöjd på en qvarlefva af sit gods, ej långt ifrån Tibur, älskande sin Delia och skötande sin åker. Propertius lefde i Rom, och öfverlemnade åt legda händer sin jordtorfva i Umbrien, medan han sjelf var öfverlemnad åt en viss Cynthia, som ouphörligt fängslade och bedrog honom. Den enes qväden, et troget aftryck af hans lefnadssätt, äro ljufva, läckra, känslofulla; och anses med skäl för det sannaste i sit slag. I den andres röjer sig mera eld och styrka, men ock mera konst, och et synbart sträfvande at visa lärdom. Den förre (jag nyttjar en lärd kännares *) ord) synes skrifvit enklare hvad han tänkte, den sednare tänkt sorgfälligare hvad han skref. Man måste beundra Propertius; man älskar Tibullus.

TIL

*) Murets, i företalet til sin edition af *Propertius*.

TIL MESSALA *)

(Tibulli Eleg. 1. Lib. 1. **)

Utaf den röda metall sig en annan rikedom samle,
Och utaf åkerjord öke besittningen jämt:
Hvart krigsbuller i negden med plundring honom skall hota,
Göra hans möda tung, hvilan om natten beta.
Jag för lugnare dar vill gerna min fattigdom prisa,
Endast i spiselen ses altid et lysande glöd.
Sjelf plantera, när årstiden är, skall blifva mit nöje,
Drufvans smidiga stjelk, äplen af ädlare art.
Ej skall hoppet bedra, skall altid ladorna fulla
Skänka af frukter mig, äfven som karen af vin.
Ty jag en högre vördar, enär, på fältet, vid stråten,
Blomsterbekrönt jag ser mosslupen sten eller bål;
Och af det nya år det första äple mig skänkes,
Bär jag med nöje fram helgadt åt landtmannens gud.
En utaf ax hopflätad kräns, mit åkerlands förstling,
Framför dit tempel fäst egnar jag, Ceres, åt dig.
Och med en hacka i hand, i min trägård, foglar at skrämma,
En rödmålad Priap skall ibland fruktträden stå.
I äfven ock, mine Husgudar! I som hägnaden fordom
Rikt, nu tarfligt bo, tagen min gåfva emot.
Då, af en talrik hjord, var en qviga det offer jag frambar;
Af denna ringa, nu, egnas med heder et lamb.
Det skall er offras, och landets barn omringande ropa:
Skördar och bästa vin tryte, I gudar! oss ej.
Nu med litet förnöjd, kan jag, från omsorger afskild,
Som jämt följa begär styrda til aflägsna mål,

I löf-

*) Tibulls gynnare och fordne krigshöfding.

**) *Divitias alius fulvo sibi congerat auro . . .*

I löfskjulet af första träd, vid sorlande bäcken,
Hvila, skyddad emot branden af starbrakets sol.
Ej må jag blygas vid, någon gång at träffas med spadan,
Eller med piken i hand forta min dragares steg.
Ej spara mödan, ur öknen hem i skötet at föra
Kid eller irradt lamb sökande mödrarnas spår.
Men I, tjufvar och ulfvar, jag ber, förskonen, förskonen
Min snarplundrade hjord; böte den rike åt er.
Årligen, medan jag här besöker min herde, må Pales,
Denna så blida nymf, egnas et offer af mjölk.
Närvaren, gudar! mit fattiga bord, och raten der icke
Skänker på forden sed gifna ur käril af ler.
Ej förfädernes guld, ej farfars bärgade skördar
Från vidlyftiga fält, saknar jag eller begär;
Liten äring gör mig tilfyllest, mig gör tilfyllest
At få i ro, när jag vill, inta min vanliga bädd.
Ach huru ljuft at liggande höra de hvinande vädren,
Och i sit veka skött hålla sin käresta tryckt!
Eller när sunnans ruskiga vind sina höstfloder öser,
Tung, men från sorger fri, somna des djupare in.
Det må förunnas mig, och gerna med rikdomar skryta
Den som förakta kan hafvets och vindarnas ras.
O! må heldre förgås all verldens guld och smaragder,
Än någon mö gjuta ut för mina vägar en tår.
Dig, Messala, dig anstår i fält din hederspligt följa,
För at med slagnas rof pryda dit stolta palats.
Mig med eviga band en flickas retelser fängslat,
Och vid den grymmas dörr håller jag stundligen vakt.
Ej, min Delia, vill jag berom; ach nej! må förtalet,
Endast jag är hopmed dig, kalla mig veklig och feg.

Dig

Dig må jag skåda ännu, när mit sista ögonblick stundar,
Dig i min död ännu trycka med domnande hand.
Du skall gråta, min vän, skall kyssar gifva, med tårar
Mängda, gifva dem än, sedan på bålet jag är.
Du skall gråta, et härdadt stål ej omsluter bröstet,
Och i dit hjertas djup bor ej den flinthårda sten.
Torrögd och liknöjd hem ifrån detta bål vända åter
Ej någon yngling skall, ej någon älskande mö.
Du, ofreda min vålnad ej i grafven, men skona,
Ber jag, din späda kind, ber jag, dit utslagna hår.
Älskom imedlertid och njutom medan vi kunne;
Redan i fjäten är döden med nattbetäckt syn.
Redan vi nalkas de tröga år, då försent är at älska:
Illa til gråa hår skickar sig älskarens smil.
Lättsinta Venus bör tilbedjas nu, då blygseln ej nekar
Spränga en riglad dörr, segra med bannor och bön.
Här jag kämpe, här fältherre är: bort fanor, trompeter!
Hvilken det hugna kan fören til lyten och ärr.
Fören också til rikdom och heder: tryg på min kärfva
Ler jag åt rikedom, ler jag åt armodens hot.

TIL CYNTHIA.

(Propert. Eleg. 15. Lib. II. *)

Ach hvilken sällhet! ljufliga natt! oskattbara läger,
Der mig Cynthia gaf trohetens yttersta lön!
Först vid lampan hur flödade ej vårt kärliga joller;
Och när hon släcktes se'n, huru förfärlig vår strid!

Ån

*) *O me felicem, nox o mihi candida, et o tu . . .*

Ån til den nakna barmen jag omotståndelig trängde;
Ån åter uppehöll trôjan min ysterhets lopp.
Hon med en liflig kyss mina ôgon, lyckta af sômnen,
Ôpnar, sägande: ha, fikne, så kallsinnig re'n!
Huru vi snärde hvaran med tätt omväxlande famntag,
Och hur min kyss, mot din hvilande, vällusten drack!
Fåfängt kärlekens eld i blinda njutningen tömmes:
Tro mig, ôgat, min vän, ôgat des ledare är.
Vet du hur Paris tändes? han såg den skôna Spartanskan,
Då hon en morgon bar utgick ur Menelas' famn.
Och hur betog Endymion Phôbe? han skådades ohöljd,
Och njôt, lycklig och kär, nakna gudinnans behag.
Men fortfar du at liggande klädd mit tålamod gäcka;
Så blir en rifven drägt säkert din envishets lôn.
Och om du trotsar mig, lär snart din moder fôrskräckas,
At på din blånade arm se hur fôrtviflad jag var.
Ån fôrneka dig sänkta brôst ej kärlekens strider;
Den som har aflat re'n gômme sin vissnade barm.
Må medan njutas kan, våra blickar mättas af kärlek:
Tidigt, ach! tidigt nog fôljer den ändlôsa natt.
Må vi så tätt fôrenas och liksom kedjas tilsammans,
At ingen tid fôrmår lôsa fôreningens band.
Se detta sâta par, dessa dufvors inbôrdes älskog;
Dôden skiljer dem blott: hvilket exempel fôr oss!
Den far vill, som i kärlekens yrsel en ändalykt sôker:
Sanskyldig kärlek vet hvarken af mätt eller hof.
Fôrr skall et plogland ge den frukt ej brukaren sådde,
Solens lysande spann blifva fôrvandladt i svart;
Ån jag egna en an det hjerta fôr Cynthia brunnit:
Lefvande hennes jag är, hennes i dôden jag är.

Skänker mig hon, af framgen godhet, sådana nätter,
Så skall et fullbragt år synas en lifstid för mig.
Skänker hon många, så skänker hon mig odödelighetem:
Många? blott genom en nalkas man gudomen re'n.
Ville hvar dödlig sit lefnadslopp så välbetänkt ställa,
Ömsom af kärlek yr, ömsom bedårad af vin;
Ej skulle mordjärn ges, ej örlogsrustade kölar;
Ej våra landsmäns ben kastas af Actiums våg;
Ej så ofta i väda försatt genom egna triumfer
Det högmodiga Rom skådas med utslagna hår.
Den förtjensten måste likväl oss framtiden lemna;
Aldrig förtörnade vi, bägarn i hand, någon gud.
Ach, förspillom då ej vår ålders lyckliga dagar!
Kyssar, skänkta af dig, njuter jag evigt ej nog.
Liksom i offerskålen du ser förbleknade simma
Blomster, som friska nyss prydde des kransade brädd;
Så skall ock oss, som andas nu lif, kärlek och nöjen,
Kanske morgonens dag redan förvandlade se.

HO-

HORATIUS.

Ett lika missöde som de förres, och Virgils exempel at rätta det, skall hafva förvärfvat Horats' snille åt skaldekonsten. Hans första försök, då han efter fullföljda studier i Athen och det olyckliga slaget vid Philippi, fann sin arfjord i främmande hand, skaffade honom Virgils bekantskap. Genom honom och Varius anmäld hos Mæcenas, hade han snart den oväntade, men förtjenta lyckan at blifva dennes förtrognaste vän och högt älskad af den nye Beherrskaren. Han fick af Augustus en liten egendom vid Tibur, af skön, poetisk belägenhet, der han tillbragte sin mesta tid i en philosophs lugn, ej känslolös för nöjet, men njutande med en vis återhållsamhet. Han har skrifvit Oder, Satirer och Bref, som alla bära stämpeln af det eldigaste snille, förenadt med en rar urskillning, och närdt af de Grekiske Auctorers kärna. Hans styl antager alla caracterer: den är, efter ämnet, hög, dristig och förvånande, ljuf och skämtsam, satirisk och skarp, men altid behaglig och underhållande. Ingen har bättre än han upfyllt den hufvudregel han ger skalder, at blanda det nyttiga med det nöjsamma; och ingens skrifter hafva bättre bevist frukten deraf, hafva flitigare blifvit läste. Han var född i Venusia, på gränsen af gamla Appulien, och dog samma år som hans vän och gynnare Mæcenas, det 8:de före Chr. födelse, vid inemot 60 års ålder.

TIL MÆCENAS.

(Horat. Carm. 1. Lib. I. *)

Ädle, bördig ifrån Tuscias Kungastam,
O Mæcenas, mit skydd, äfven som högsta glans!
En det smickrar at få, höljd af Olympiskt dam,
Fresta kämpares ban: målet, med tända hjul
Svängdt behändigt förbi; palmen, högtidligen
Skänkt, til gudarnas höjd lyfter den fikne op.
Den, om lyckan beskär, genom Quiriters gunst,
Flyktig likasom hon, lysande ämbeten;
Den, om bodar och loft tagit til nöjes in
Det som bärgas ifrån Libyska åkerfält;
Den, om rolig han får odla sin farfars jord:
Ej skall nånsin förmås, äfven med vilkor af
Attals lysande stat, plöja med Cyprisk köl
Den Myrtoiska våg, darrande seglare.
Skrämd af stormar och svall, rönta på Icars haf,
Se'n skeppsredaren nog prisat och njutit har
Sit landtnöje, sit lugn, rädandes nytt behof
Sin bristfälliga stäf tacklar han op igen.
Mången skyr äfven ej, ömsom at dricka sit
Gamla Massiska vin, ömsom at hvilande
På gräsbädden utmed källan i bökens hägn
Slumra syslolös bort halfva den gyllne dag.
Lägrens upfödde vän fägnar trompetens med
Valthorn blandade ljud, fägnar det vilda krig,
Mödrars styggelse. Köld, hunger och vakande,
Långt

*) *Mæcenas, atavis edite regibus* . . . Versarten, fyrmätig Choriambisk, eller den så kallade Asclepiadeiske.

Långt från älskad gemål, jägarn i skogen tål,
När spårhunden en hjort upjagat, eller et
Vildsvin, Marsiska likt, rusat i nätet in.
Skalders yppersta lön, kransen af murgrön, mig
Ger bland gudarna rum; lôfrika lunden mig,
Samt med Nymferne der dansande Faunerne,
Skild från folkhopen gôr; endast Euterpe ej
Pipans välljud betar, ej Polyhymnia
Den fullstämmighet hon Lesbiska harpan gaf.
Om du för mig ibland skalder af lyriskt slag,
Lyft ur dödligas syn nalkas jag stjernorna.

TIL PYRRHA.

(Horat. Carm. 5. Lib. I. *)

Hvem bland ynglingar är, Pyrrha, den eldige,
Hvilken, doftande, fin, på gröna bädden der,
I lôfskjulet, besvär dig?
Den, för hvilken så menlôst skôn

Du dit ljusletta hår fästat med rosenband?
O hur ofta får han gudars och lôftens svek
Harmsen prôfva, bestört af
Svartblå bölja der lugnet log!

*) *Quis multa gracilis te puer in rosa . . .* Versarten Choriambisk: i de två första rader den Asclepiadeiske; i de två sista den Glyconiske, med en stafvelse mindre i tredje raden.

Den han röner dig nu, gyllne och dyrkansvärd,
Den förmodar han dig altid, förmodar ej
Stormen rufvad af detta
Falska lugnet. Beklaglig den

Som ej varnad ännu, ser dig! En helig mur
Bär den tafla, der jag tecknat mit äfventyr,
Bär de kläder jag våta
Hembar Hafvets beherrskare.

TIL VIRGILIUS.

(Horat. Carm. 25. Lib. I. *)

Ho kan, ömsint och god, sakna med vishets mått
En så redelig vän? Ingif bedröfliga
Qväden, Melpomene! hvilken af Jupiter
Fått med harpan en utvald röst.

Altså sofver Qvintil, sofver för evig tid.
Sent, osvikliga Tro, syster åt Rättvisan,
Nakna Sanning och du, Blyghet af ädel art!
Sent I skolen des like se.

Mången rättsinnig man suckar vid dennas bär.
Mest, sorgbundne Virgil! mest ibland alla du.

Du

*) *Quis desiderio sit pudor aut modus . . .* Versarten Choriambisk: i de tre första raderne den Asclepiadeiske, i den sista den Glyconiske.

Du förgäfves din vän, — dertil ej gifven, ach!
Ber af Gudar at återfå.

Om din lyra mer ljuf hördes, än fordomdags
Den hvars toner bevekt skogen vid Hebers strand; *)
Säg, kringfördes på nytt bloden at lifva en
Hamn den Mercur, ej lättligen

Åter läsande up Acherons stängda port,
Re'n med ryselig staf sällat til skuggorna?
Hårdt! men drägeligt dock blir genom tålighet
Hvad man dödlig ej rätta kan.

TIL LICINIUS VARRO.

(Horat. Carm. 10. Lib. II. **)

At rätt lefva, styr ej, Licin, beständigt
Ut åt vida rymden; och när betänksam
Du flyr stormar, följ icke altför nära
Klippiga stranden.

Den som rätt den gyllende medelvägen
Vet värdera, lika försigtig undflyr
Kojans nöd, som Hofvets med afund sedda
Höghet och skimmer.

*) Hebrus, flod i Thracien, der Orpheus var född.

**) *Rectius vives, Licini, neque altum . . .* Versarten i de tre första raderne Sapphisk, i den sista Adonisk.

Du ser oftast vindarnas våld beherrska
Skogens toppar, svåraste fall förbidar
Torn som nalkas skyn, och förmätna klippor
Träffas af åskan.

Hjerta väl beredt uppå lyckans alla
Skiften, räds i medgång, i motgång hoppas.
Vintrar sänder, vintrar också tilbaka
Jupiter kallar.

Det är nu, men derföre ej beständigt;
Bistert: Phöbus spänner ej altid bågen,
Stundom glad tar cithran i hand och väcker
Tystnade sångmön.

I din lyckas vidrighet, hög, behjertad
Dig bevis; men gynnad af fördevindar
Altför blida, glöm ej at draga in de
Yfviga seglen.

TIL GROSPHUS.

(Horat. Carm. 16. Lib. II. *)

Lugnet sjöman, stadd på Ägejska rymden,
Ångestfull sig önskar, när svarta molnet
Phöbes anlet höljer, när ingen stjerna
Vittnar om leden.

Lug.

*) *Otium Divos rogat in patenti* . . . Versarten, som i föregående Ode.

Lugnet Thracern, bister i vapenskiften,
Lugnet önskar Parthen med spända bågen,
Icke falt för purpur och guld, min Grosphus,
Eller juveler.

Ty när såg man rikedom, Consulsvakter
Skingra qvalets andar som nalkas hjertat,
Samt bekymren sväfvande under höga
Gyllende hvalfven?

Den är säll at akta, som nöjd ur farfars
Blanka käril mättas af ringa rätter:
Ej des hvila störes af vinningslystnad,
Ej utaf fruktan.

Då så kort vi lefva, hur blindt at sträcka
Hågen långt? hur dårligt i andra luftstrek
Söka lugnet? ömsa, med ömsadt hemvist,
Vi våra seder?

Med om bord bekymret å kopparsmidda
Kölen följer, följer skadronens sporrstreck,
Mera snabbt än hinden, än vestanvinden
Drifvande molnet.

Njutom glädjen, medan vi glädjen äga;
När han flyr oss, låtom det kloka skämtet
Mildra saknan: lycka som intet fel har
Fins ej på jorden.

Snart beslöt den tappre Achill sin bana;
Långsamt tvinar, mättad af ålder, Tithon;
Och åt mig, tör hända, hvad dig förvägras,
Ödet beviljar.

Hundra hjordars röster ikring dig skalla;
Hingsten gnäggar, färdig at lysa för dit
Gyllne åkdon; två gånger dränkt i Aferns
Purpur den ull är,

Hvilkens väfnad kläder dig: blida Ödet
Åt mig gaf en torfva, en flägt af Greska
Musers anda, samt detta mod at hopens
Arghet förakta.

FÖRNÖJSAMHETENS LOF.

(Horat. Carm. 1. Lib. III. *)

Jag tål ej, hedna pöbel, din åsyn, fly!
Må tystnad råda! Verser tilförene
Ej hörda, Musers präst och gunstling
Går jag at sjunga för Latiens ungdom.

Af folken vördas Kungarnas öfvermagt,
Af desse Kungar vördas den himmelske,

Som

*) *Odi profanum vulgus et arceo . . .* Versarterne, i de två första raderne den Alcaiske, i den tredje en öfvermätig Jambisk dimeter, i den fjerde den Alcmaniske.

Som nederslog Titaners högmod
Och med en vink hela verlden skakar.

Af större trakt, än grannen, sit vinförråd
En skörda må; på Fältet *) som sökande
En an med flere anor träda;
Åter i seder och frägd en tredje

Ha företräde; genom clienters mängd
Den fjerde; hvarje, högre och ringare,
Är vanskligheten underdånig
Och har sit namn i des lotthjul omhvälfdt.

Den öfver hjessan, hotad hvart ögonblick,
Ser svärdet hänga, monne Sicilien,
Hans gom at kittla, rätter äger,
Siskan och cithran nog ljufva toner

At sömnen locka? sömnen, den hulda vän,
Som dväljs i låga hyddan, som ratar ej
Löfskygda strandens bäddar, eller
Tempe som vaggas af vestanvinden.

Den, hvilken mer ej åtrår än lagom är,
Ej orosfulla hafvet des lugn förstör,
Ej Kidlingarnas upgång eller
Arctur förfärlig i nedergången;

Ej

*) Marsfältet (Campus Martius), der Ämbetsmän valdes.

Ej des af haglet drabbade vingårdsfält;
Ej åkrens hopp, som ljuger, beskyllande
Ån vårens floder, än starbrakets
Brännande solar och vintrens hårdhet.

Sin vida boning fisken förtrångad ser
Af sänkta klippor, grunder åt byggnader
Som genom tusen legda mödor
Upstå ur djupet at herbergera

Den fasta landet ratande ägaren.
Men ängsten, ledsnan följa ehvart han går;
På skeppet förs, och bakpå fålen
Skakas med honom den mörka oron.

Om hvarken Syrias purpur, mer lysande
Ån östra solen, Phrygias blanka sten,
Falernska drufvans njutning, eller
Persiska vällukter sinnet lätta:

Hvi skulle jag, beundrad och ömkansvärd,
I nya stilen resa et stolt palats?
Hvi skulle jag, emot den rikes
Omsorger byta Sabinska dalen? *)

HO.

*) Der skaldens landtgård var belägen.

HORATIUS OCH LYDIA.

(Horat. Carm. 9. Lib. III. *)

Horatius.

Medan gynnad jag var af dig,
Och, mer täld än Horats, än ingen ynglings arm
Tryckte kärlig din hvita hals;
Så lycksalig som jag, Persernes Kung ej var.

Lydia.

Medan dig ingen annan mer
Tjuste, Chloë ännu priset för mig ej tog,
Hvem lik Lydia firad var?
Så namnkunnig var ej Romerska Ilia. **).

Horatius.

Mig Threïciska Chloë nu
Har, hvars stämma så ljuf klingar vid cithrans slag;
Trogen henne, för henne dö
Jag ej räddes, om hon lycklig mig ôfverblef.

Lydia.

Mig med svarande kärleksbrand
Löner Calais nu, gossen af Thurium;
Tvenne gånger för honom dö
Jag ej räddes, om han lycklig mig ôfverblef.

Horatius.

Ån om Venus, den flyktade,
Oss med band af demant återvänd sammanknôt;
Om för hvitletta Chloë stängd,
Porten stod, som förut, ôpen för Lydia?

Ly-

*) *Donec gratus eram tibi . . .* Versarten, den kortare och längre Choriambiske.

**) Rhea Sylvia, moder åt Romulus och Remus.

Lydia.

Fast mer vacker än dagen han,
Mer än Hadrias våg färdig at vredgas du,
Och mer flyktig än flarnet är;
Med dig lefva, med dig mände jag dö förnöjd.

TIL MANLIUS TORQUATUS.

(Horat. Carm. 7. Lib. IV. *)

Drifvan har flyktat hän, sin gröna klädsel å nyo
Antaga lunder och fält.
Jorden sit lynne förbytt, de fallna floderne ila
Åter inom deras brädd.
Följd af systrarnas par re'n naken Gratien vågar
Svinga med Nymferne om.
Eftersträfva odödlighet ej, förmanar oss hvarje
Årstid och flyende dag.
Frostens bane den blida Zephir, och Vårens är heta
Sommaren, hastande sjelf
Flygten, då Hösten tömmer sit horn, och redan förnyar
Bore sin kylande flägt.
Men årstiderne dock genom växlingen hemta sig åter;
Vi, då vår lyktade färd
Sänkt oss i djupet ned, der Tullus hamnat och Ancus,
Åre vi skugga och stoft.
Hvem vet, om nästa dag, at läggas til summan af njutna,
År utaf gudar bestämd?

Det

*) *Diffugere nives, redeunt jam gramina campis . . .* Versarterne, Hexametern, i omväxling med den Archilochiske.

Det skall allenast ej den lystne arfvingen taga,
Som åt din sinlighet skänks.
När du med döden afgången är, och Minos offentligt
Afsagt din yttersta dom,
Ej, min vän, ej lysande börd, ej vett och förtjenster
Skaffa dig lifvet igen.
Ty säg, har väl Diana fört ur afgrundens mörker
Kyska Hippolytus op?
Eller har Theseus ägt, ur tunga Lethäiska banden
Göra Pirithous lös?

LANDTLEFNADENS BERÖM.

(Horat. Carm. 2 Lib. V. *).

Säll den, som vidt aflägsen ifrån förrättningar,
Likt fordna tiders dödlige,
Med egna oxar plöja kan des fäders fält,
Och vet af ingen gäldenär.
Ej väckes han, med krigarn, af trompetens gny,
Ej fruktar han det vreda haf;
Domstolen flyr han varsam, flyr, ej mindre vis,
De stores palats och deras nåd.
Än derför han med popeln, den högstammige,
Förmäler späda rankans stjelk,
Och byter ut duglösa grenars öfverflöd
Mot ympar utaf bättre art.
Än skådar han, i sträckan af sin lugna dal,
De

*) *Beatus ille, qui procul negotiis . . .* Versarten, den sex- och fyrmätige Jambiske.

De spridda hjordar betande;
Än skördar han den rika fällen af sina får,
Än skattar han de trefna bin.
Och när den sena hösten öfver bygdens fält
Sit fruktbekrönta hufvud lyft,
Hur glad han hemtar äplen, dem han ympat har,
Och drufvan, purpurrodnande,
At skänkas dig, Sylvan! du gränsens hägnare,
Och dig, Priap! trägårdars gud.
Han hvila täcks; här, lockar honom gräsets bädd,
Der, skuggan af en åldrig ek.
Imedlertid en älf igenom dälden gnyr,
Af foglar ljuda lunderne,
Ur klippan gjuts en källa, vid hvars sakta sorl
Af sömn han öfverlad är.
Men när med regn och snö den åskande Jupiters
Stormfulla årstid bryter in,
Än drifver han, omhvärfd af raska stöfvare,
Det vilda svin i garnets kil;
Än sätter han de snaror ut, af hvilkas list
Den snåla trasten dårad är,
Och fega haren, och tranan på långa färden stadd,
Som bli hans mödas ljufva lön.
Hvem skulle, bland alt detta, plåga sinnet än
Med sorger dem en girig har?
Om nu dertil en sedig maka drar försorg
Om hus och kärleksvärda barn,
Sabinska fordna qvinnors afbild, eller den
Solbrända från Appulien lik;
Om hon, när mannen länder hem af syslor trött,

På spislen tända brasan har,
Instänger i flätade fällan sina trefna får,
Och prässar deras fulla jur,
Och, med et vin som året bringat, sätter fram
Et läckert, men ej kostsamt bord:
Ej skulle jag, för ostran af Lucrinska sjön
Och denna fisk af österns haf *),
Som stormen någon gång til Latiens redder för,
Ge bort et sådant aftonmål.
Ej Africanska hönset, Joniske hjerpens bröst
Åt blinda hungern offrades
Mer smaklig för min läckra gom, än äfven en
Från friska grenen lossad oliv;
Än gröna krassen, egnad at pryda källans brädd,
Och kyrfvelns helsosamma rot;
Än lambet, til offer dömdt på gränsegudens fest,
Och kidet undan ulfven ryckt.
Hvad skådespel imedlertid, at hjorden se
Från skog och marker hasta hem!
At se de trötta dragare den upvända plog
Med sänkta halsar släpande!
Se svärmen af trälar, husets rikdom, nöjde le
Kring spislen, der det lyser än!
När ockrarn Alphius detta loftal hade sagt,
På språng at blifva bonde re'n,
Indref han alt sit capital den femtonde,
Den förste sätter han det ut. **)

I TIL

*) *Scarus*, som nämnes, är et obekant slag.

**) Lån gjordes på månad, upsades den 13:de eller 15:de (Idibus) och betaldes den 1:ste (Calendis) i följande månad.

TIL LOLLIUS.

(Horat. Epist. 2. Lib. I. *)

Medan i Rom, min Lollius, du vältalighet yrkar,
Sångarn af Trojas fegd jag omläst har i Präneste:
Hvilken hvad lofligt är, hvad nyttigt är, eller icke,
Långt mer klart och behagligt än Crantor lär och Chrysippus.
Hvarföre jag så tycker, i fall utaf lédighet, afhör.

Sagan, i hvilken, bevekt af Paris' ryktbara älskog,
Hellas förmäles med Troja begynt det långsamma kriget,
Ger mig en liflig bild af folkens och kungarnas därskap.
Här, tilstyrker Antenor at qväfva fegden i källan **);
Hvilket dock Paris, med vilkor af egen sällhet och heder,
Svär skall aldrig ske. Der, fjäskar Nestor förlägen
Mellan Atrid at bilägga tvisten och mellan Achilles,
En af kärlek, begge af harm upeldade samfäldt.
För sina galna Kungars fel Achiverne straffas.
Genom förbittran, genom försåt och grymhet och feghet
Syndas inom och syndas utom Ilions ringmur.

Åter hvad mandom kan, i troget följe med visdom,
Har han oss visat i nyttig föresyn af Ulysses;
Som, sedan Trojas fall, genom hans behjertenhet skyndadt,
Många samhällen såg, deras seder rönte; och då han,
Med stallbröder, sin återfärd beredde på hafvet,
Möttes af tusen, höljdes af inga motgångens böljor.
Tänk dig Sireners sång, och Circes bägare; om han,
Stallbröderskapet i fåvitskhet lik, den utdruckit hade,

Feg

*) *Trojani belli scriptorem, maxime Lolli . . .*
**) Återlemna Helena.

Feg han burit det nesliga ok af en lösaktig qvinna,
Lefvat en osnygg hund, et gerna i träcken försänkt svin.

Och vi, hur tecknas vi? et antal födde at svälja,
Födde at skôta vårt hull, vår vällust, tiden förspilla,
Desse Penelopes giljare likt och Alcinous' hoffolk,
Folk som berômligt fann at sofva til middagen, samt at
Kalla tilbaka med sorlet af cithran den vikande slummern.

At taga lifvet af folk, om natten rôfvaren upstår:
Du för at rädda lifvet ej vakna vill; men betänk dock!
Om du ej skôter dig frisk, du måste skôta dig giktsjuk;
Och om en bok med et ljus ej inan dagen du kräfver,
Så får du vaken pinas af agg eller kärlek. Ty hvarför
Utur dit ôga så fort uttaga et grand, och fördröja
Året om at häfva et ondt som fräter din hjertgrund?
Hälften är gjord, när början är god: begyn då at vara
Klok och redlig en gång; den dertil upskjuter stunden,
Sätter sig dum vid älfven, at vänta des aflopp; men älfven
Störtar med rullade vågor på vågor i eviga tider.

Man vill ha silfver och guld, en artig hustru, förträffligt
Fostrade barn; man uprôdjer vida marker åt bilen.
Sträfva til mer, då behofvet har nog, är dårens allena.
Landtgods, rika palats, monne de, mon pengar i hôgar
Nånsin ur ägarens sjuka kropp förjagade febern,
Utur des själ bekymret. Om helsans egendom brister,
Åg alt annat, af annat alt du njuter alsintet.
Den, som räds eller åträr, af gods och penningar hugnas,
Såsom af taflor en ôgonsjuk, af lindrande omslag

Giktsjuk man, af cithrans toner et susande öra.
Är ej kärilet rent, ehvad du der ingjuter, härsknar.

Fly vällusten: med ånger betald, hon köpes för dyrbar.
Skrankor för lystnan sätt: den snåle aldrig sit nog får.
Afundsjuk, som skådar sin grannes frodighet, magrar.
Åfven et vissare qval tyrannit på Siciliska stranden
Aldrig än afunden fann. Den vreden ej håller tilbaka,
Snart skall önska sig ogjordt det, som hjertat och harmen
Otåligt då begärde, när hämden saknade mättnad.
Bångstyrig vrede et kort raseri är: tukta dit sinne;
Här höfs tygel och band; det herrskar, om ej det beherrskas.
Unga fålen tar lättligen an, af styrande betslet,
Seden at hålla sin ryttares väg. Den upfödde stöfvarn,
Se'n han vid gården ung bekrigat et upstoppadt hjortskinn,
Dristigt i skogen jagar. Nu, då själen är öpen,
Pilt! låt sunda begrep, låt dygden rotas derinne.
Et nytt kärl har länge den lukt det antog af första
Vätska som göts derin. Bestämdt för altid mit lopp är:
Brådska förbi, eller stapla i fjäten, jag ändrar det icke.

OVI-

OVIDIUS.

Om någon kan sägas fôdd poet, så gäller det visserligen om Ovidius. At ſtälla sin far tilfreds, vinnlade han sig i bôrjan, tillika med sin bror, om det juridiska studium, och ôfvade sig i vältalighet. Han kunde, som Romersk Riddare och af gammal ätt (från Sulmo i Peligernes land) gôra anspråk på de hôgſta ämbeten i Staten. At fullfôlja denna ban, at täfla om lyckans bevågenhet, var hans bror danad; men, sjunger han om sig sjelf *):

Men mig redan som pilt en hôgre dyrkan fôrtjuſte,
Och til sit ädla värf sångmôn i hemlighet drog.
Tidt påminte min far: hvartil detta duglôsa yrke?
Åfven efter Homer ingen fôrmôgenhet fanns.
Varningen mig bevekte, och flyende Helicons omkrets,
Sôkte jag ordasätt, fria från ſtafmättens lag.
Sjelfmant ordnade sig de tecknade ljuden i meter,
Och hvad jag bôrjade, var, inan jag fôreſåg, vers.

Denna otvungna metriska gång, jämte en flôdande ymnighet af tankar och känslor, sällan hejdad af urskilningen och valet, men altid angenäm, altid åtfôljd af versens harmoni och ſpråkets renhet, utgôr caracteren af Ovids skrifsätt. Af detta rika snilles producter äge vi en betydelig samling i behåll, bestående i Heroider, Elegier, dels erotiska dels sorgliga, med flera arbeten, och deribland et af de yppersta monument af Romersk skaldegåfva, de så allmänt kända och beundrade Metamorphoser. Hans erotiska qväden blefvo en pretext til hans landfôrvisning, hvars rätta orsak är et problem, men sannolikt varit, at

*) Trist. Lib. IV. Eleg. 10.

han träffat Augusts dotterdotter Julia (som förmodligen är skaldens Corinna) i sammanlag med en slaf, och ej för Augustus i tid yppat denna vanheder för Kejserliga familjen *). I Tomi vid Svarta Hafvet, der han dog landsflyktig, 17 år efter Chr. födelse och i sin ålders 60:de, lärde han sig Getiska språket, skref deruppå vers och blef af invånarne lagerkrönt.

PAPGOJANS DÖD.

(Ovid. Amor. Lib. II. Eleg. 6. **).

Afsomnad Papgojan är, den härmande fogel af Indien:
Mangrant, fjädrade flock! samlens och följen des bår.
Tecknen er djupa sorg, med vingar slagna mot bröstet
Och med den hvassa klo tidt emot kinderne spänd.
Plundrade fjädrar, för upryckta hår, bevittne den äfven,
Och, för den gälla basun, edra bedröfliga slag.
Nu, Philomela, förgät missdådet af Thraciske herrskarn;
Längesen upfyllde den sorgen sit antal af år.
Sällsynt fogel har flyktat hän; sörjen honom allena:
Et stort ämne til sorg ltys, men urtida, är.
Alle, som farten i skyn uppå vingar sväfvande sträcken,
Särdeles, Turtur, du! klaga, du saknar en vän!
Full samdrägtighet var, utan afbrott var, mellan eder,
Och intil ändan fast inbördes troheten stod.

Hvad

*) Denna mening är nyligen upgifven af en lärd Holländare, *Rutger Ouwens*, hvilken i sina *Noctes Haganæ* med många skäl, hemtade ur Ovids egna arbeten, densammma bestyrker.

**) *Psittacus, Eoïs imitatrix ales ab Indis . . .*

Hvad för Orest ifrån Argos var Phocäiske svennen,
Alt intil döden dig, Papgoja, Turturen var.
Dock hvad tjente den trohet dig, de färger så rara?
Denna at bilda ljud altid så böjliga röst?
Och när du gifven var, den lyckan at fägna min sköna?
Främst ibland foglar nyss, arma, der ligger du, ach!
Vid dina vingar sedd förföll de gröna smaragders,
Och vid dit röda näf bleknade purpurens glans.
Ej bland foglar at härma tal var funnen din make,
Så nätt framsade du orden med läspande ton.
Afund ryckte dig bort: ej väckte du blodiga fegder;
Språksam älskade du freden, och gläddes åt den.
Vaktlarnas krig oaktadt, se! de trifvas och lefva,
Och ho vet! äfven ock gamla til äfventyrs bli.
Smulor mättade dig; den jämna hågen at tala
Tillät ej mycken tid offras åt lifvets behof.
Nöten din föda var, din föda den sofvande vallmog
Var, och den kalla väg, enkel ur källan, din dryck.
Den storfrätande gam, den kryssande gladan, och molnets
Regniga förebåd kajan får lefva i ro.
Och hon, det eviga mål för Pallas' den väpnades afsky,
Kråkan lefver ju op nionde mansälders slut;
När denna täcka, jollrande bild af menniskorösten
Dör, när Papgojan dör, yttersta verldsdelars skänk!
Så rycks oftast i förtid bort det som aktades ypperst,
Och til sit mål går det oftast, som aktades sämst.
Har ej Thersites sett den ädle Protesilas falla?
Och än lefde ju feg Paris se'n Hector var stoft?
At dig rädda, hur mången suck ej slöste min sköna!
Suck utaf sunnans il förd öfver vidaste haf.

Sjunde morgonen kom, förnekt at följas af flera,
Och re'n lyktas för dig rullen der lifstråden spanns.
I denna sista stund din tunga, ändock ej förstummad,
Fast med döende röst ropte: Corinna farväl!
Skuggrik och dyster en eklund höjs ur Elysiske dalen,
Ouphörligen grön marken och blomstrande står.
Djerfs man fablerne tro, åt fromma foglar bereddes
Denna ort, och förbjöds vingade brottslingars svärm.
Här rår en evig ro, här vistas de menlösa svanar,
Sällsynte Phönix här, altid den ende och ny.
Sjelfva Junoniska fogeln här sin lysande fjäder
Stolt utbreder, förnöjd kysser en dufva sin vän.
I denna lugna krets för evigt Papgojan inställd,
Nu med sit joller drar sjelfva de lyckligas flock.
Späda liket höljer en hög, efter liket är högen,
Och på en liten sten deremot svarande skrift:
"At jag var ägarn kär, det ensam vittnar min grafvård.
Så ingen fogel ännu härmade menniskoröst".

DE FYRA VERLDSÅLDRARNE.

(Ovid. Metamorph. Lib. I. v. 89 - 150. *)

Först kom gyllende åldern, som utan tvång utaf lagar
Sjelfvilligt höll rättvisans bud och öfvade trohet.
Straff ej kändes och fruktan, i höjda taflor ännu ej
Läste man hotande bud, eller inför domares ögon
Skalf rättsökande, utan beskydd af domare säker.

Ån

*) *Aurea prima sata est ætas, quæ, vindice nullo . . .*

Ån ej på berget fälld, at besöka främmande verldar,
Nedsteg i böljornas klara skôt den resliga tallen,
Och ej en dödlig visste af fler än hembygdens stränder.
Ån ej med vall och djupa grafvar försäkrades städer;
Ej den raka basun, ej gåfvos de bugtiga valthorn,
Svärd ej, sköldar och lans ej: förutan bruk af soldater
Njôt man i djupaste ro de bekymmerlösaste dagar.
Ostörd sjelf, ej sargad af plog, ej vidrörd af hacka
Frambar den milda jorden af alt omanade offer.
Nöjd med rätter, dem hvarje land otvunget beredde,
Tog man, här, sit behof på berget af hallonsnaren,
Der, af törne och slån, af vilda apeln i skogen,
Och af de ollon Jupiters träd i ymnoghet strödde.
Då var en evig vår, och blida flägtar af vestvind
Smekade ljuft de öpna skôten af osådda rosor.
Utan bruk äfven ock gaf åkern gyllende skördar,
Och för at bära på nytt begärde ej odlares omsorg.
Strömmarna flödde af mjölk, de flödde af nectar, och gula
Honungen tillrade ned i klara droppar af eken.

Derefter, sedan Saturn i Tenarens mörker var störtad,
Styrseln af Jupiter togs, och silfrets tidehvarf ingick,
Sämre än gullets, högre likväl än kopparens aktadt.
Åt den så långa fordna vår gaf Jupiter gränsor,
Och lät den, med sommar och vinter och stormarnas årstid,
Skridande skiftevis fram upfylla cirkeln af året.
Då först glödgade luften af södersolarnas hetta,
Och utaf nordans il vid taket fästades droppen.
Då först sökte man skydd utaf hus; deras hus voro holor,
Snar uti skogen, af barkar och ris hopfogade hyblen.

Då först hvälfde man ned i skötet af öpnade fåren
Sädeskornet, och oxen suckade böjd under oket.

Mörkbruna kopparens ålder kom, den tredje i raden,
Bistrare re'n och snarare färdig til rysliga vapen,
Ej förhärdad likväl. Den sista åldern är järnets.
Nu brast hinderlös ut den hittils hejdade hela
Ström af förderfvet: sanning, tro och ärbarhet veko;
I deras rum sig hastade mened, trolöshet, falskhet,
Stämplingar, uppenbart våld och den rasande åtrån at äga.
Segel åt vindarna gaf, ej ännu tilräckligen kända,
Skepparn, och fästad länge förut på höjden af berget,
Sprang den trotsiga köl öfver djupet af okända vågor.
Förr gemensam och lika fri som luften och dagen,
Märktes med gränsor marken, fördeld i afmätta lotter.
Ej blott säden och lifvets behof man kräfver med stränghet
Af de så rika fält, man jordens innersta forskar
Och gräfver up dessa olycksfrön, de förderfliga skatter,
Dem hon, visligen njugg, til Stygens välnader nedsänkt.
Nu det skadliga järn, det ännu mer skadliga gullet
Upkom, upkom det vilda krig, som gynnadt af båda
Skakar med blodgirig hand emot hand de brakande vapen.
Rof blir en allmän näring. En gäst för värden ej säker,
Svärfadern ej för mågen, och bröders enighet rar är.
Hustrun syftar på mannens fall och mannen på hennes.
Lömsk tilblandar den grufliga styfmor de blekgula giften.
Sonen af fadrens lif ej tåligt afbidar slutet.
Ej något heligt hålls. Och ytterst af gudar Asträa
Flyr denna usla af tårar och blod befuktade jorden.

DA-

DAPHNES FÖRVANDLING I LAGER.

(Ovid. Metamorph. Lib. I. v. 452-567. *)

Första af Phöbus älskade mö, Peneïska Daphne
Var, genom händelse ej, men Cupidos retade vrede.
Deliske guden, stolt öfver vundna segern på draken,
Hade med åtlöje sett sin båge Kärleken spänna:
"Och hvad har du (så hade han sagt) med vapen at skaffa,
Lättsinte pilt! de pryda manliga händer, de pryda
Mig som gitter med säkra skott at vildjuren drabba,
Och äfven nyss med tusen pilar den ryslige Python,
Troll hvars giftiga buk betäckte plogland, besegrat.
Åtnöjs du, med din fackla, min vän, at reta jag vet ej
Hvilka flammor, och hugfälls ej min heder at dela".
"Phöbus! din pil (sade Venus' son) må träffa alt annat,
Mig skall dig — och så mycket du, de odjur du öder,
Öfvergår, så öfvergår jag dig uti ära".
Sade, och utan at rasta, med vingen delande luften
Far han och står på de branta höjder af löfrika Pinden.
Ur pilförande kogret här tu vapen han tager
Af skiljaktig natur, et väcker kärlek, et dödar.
Det som väcker, förgyldt, är känbart af lysande spitsen;
Det som dödar, är trubbigt och bär framför röret en blyklump.
Nymfen är träffad af denna pil; genom fibrer och ben är
Åter den gyllne re'n uti Delierns innersta inträngd.
Genast älskade han; hon namnet af älskare hatar,
Och uti skogarna kär, förföljer vilddjurens irrsprång,
Af hvilka fångna hon drägten bär, lik ogifta Phöbe.
Endast en bindel häftar des ledigt fallande lockar.
Skaror af giljare mälte sig an; hon afvig mot alla,

Sko-

*) *Primus amor Phœbi Daphne Peneïa, quem non . . .*

Skogarnas vildaste rum besöker, manlös och otam,
Frägande hvarken hvad Kärlek, hvad giftermål är eller Hymen.
Ofta förmante des far: Min dotter, du bör mig en svärson;
Ofta des far förmante: du bör mig barnebarn gifva.
Hon sin afsky för Hymen och bloss, som för djerfvaste missdåd,
Röjer på fagra kinden af blygsam rodnad beströmmad;
Och omslingande fadrens hals med smekande armar:
„Gif mig (ropar hon), huldaste far! at lefva beständig
Jungfru; den ynneft re'n af Allfar rönte Diana".
Han är väl rörd: „Men dessa behag, min dotter, förbjuda
Det du så gerna vill, och din skönhet din önskan bestrider."
Phöbus har Daphne sett, denna syn ger ätrå at äga,
Åtrån hopp, och guden bedras af egna orakel.
Liksom strån, afskilda från axen, fladdrande brinna,
Och som en gärdesgård, af bränder som vandraren vårdslöst
Antingen lagt förnär, eller lemnat i dagningen efter;
Så upflammade Delos' gud, så härjade lågan
Hela des inre, och fåfänga hopp gåfvo kärleken näring.
Han ser håren omkring hennes axlar hänga förspridda,
Hvad? om de kämmas! ropar han ut; ser elden i hennes
Stjernlikt tindrande ögonpar; ser munnen som är ej
Nog at se; hennes täcka hand och finger berömmer,
Och denna rundade arm, och sköna blottade skullror!
Skönare bildas i tanken det osedda . . . Lätt som et väder
Ilar hon af och beveks ej af dessa den ropandes böner:
„Daphne, min nymf, jag ber, fördröj! jag vill dig ej illa.
Nymf, ach dröj! Så lambet en ulf, så hinden et lejon,
Hvar sin fiende fly; du flyr en trånande älskling.
Ve mig usle! du faller, jag räds, du klöser din späda
Fot emot taggiga törnet, och jag orsakar din smärta!

Strå-

Stråten du haftar, är snärjig och brant, ach! hejda dig, kära!
Saktare fly, och saktare jag dig följer i fjäten.
Se och förnim dock af hvem du älskas! Ej någon bergsbo,
Ej någon herde jag är, som vild och trasig ger akt på
Traktens betande kor. Du vet ej, blinda, du vet ej,
Hvilken du flyr, och derföre flyr du. Delphiska landet
Ärar mig, mig ärar Patara, Tenedos, Claros.
Jupiter aflat mig. Genom mig det som händer, som händt är
Och skall hända, är kändt, och med sången lyran förenad.
Säkert rigtar väl min, mer säkert rigtar en enda
Båge likväl sin pil; mit arma hjerta har rönt det.
Läkdomskonsten min uptäckt är; hvar dödlig som lider,
Åkallar mig, och nyttan af alla örter jag känner.
Ach at dock ingen ört är funnen mot kärlekens smärta!
Och at sin herre ej gagnar den alla gagnande konsten!" ...
Han ville säga mer; den ilande sköna beständigt
Flyr, och lemnar med honom de ofullkomnade orden.
Då äfven syntes hon täck. Af vädrens mötande hvirflar
Veftas den lätta slöjan, och dolda retelser röjas.
Vårdslösa lockarna följa den hastande flägten; och loppet
Öker den räddas behag. Men guden ledsen omsider
Smekande ord at förlora, och skyndad af kärleken lika
Och af sit unga blod, i fjäten sig hinderlös slänger.
Liksom stöfvarn, i sigte, på öpet fält, af en hare,
Sträfvande den sin fristad med föttren, den at sit rof nå:
En fasttagande lik, eller färdig at fasttaga, löper,
Sträckande snytet och öpnande redan gapet, den ene;
Åter i ovisshet, om han gripen är, och som knappast
Undan sin mördares tänder ryckt undkommer den andre.
Så äfven guden och mön, han fortad af hopp, hon af fruktan.

Den

Den som förföljer likväl, såsom biträdd af Kärlekens vingar,
Snällare är, tillåter ej rasta, och hänger inpå den
Ständigt flyende skullran, och andas i rörliga locken.
Ändtligen uttömd är af flyktens möda och sviker
Styrkan hos nymfen; hon nalkas Peneus' vågor, och ropar:
"Hjelp mig, min hulde far, om floder gudamagt äga.
Öpna dig, jord! och förgöm, eller borttag genom förvandling
Det som min olycka gör, denna altför retande skapnad"!
Knappast var ordet sagdt, des leder styfna, des veka
Lif kringges af en barklik öfverlöpande hinna.
Håren i löf, i grenar bytas de armar hon sträcker.
Foten, så färdig i loppet, af tröga rötter fördröjd är.
Toppen har anletet gömt. Allena qvarblifver glansen.
Än är hon Phöbus kär, som lägger sin hand uppå stammen,
Der under späda barken käns et klappande hjerta.
Tryckande ömt hennes famnade grenar som liflige lemmar,
Kyssar åt trädet han ger; äfven trädet kyssarna undflyr.
"Min älskarinna kan, sade guden, du således icke,
Men skall dock säkert vara mit träd, skall virad om håret,
Om pilkogret, om cithran, af mig evärdligen bäras.
Du skall vid Tibern en dag, när de långa lysande tågen
Til capitolium gå under sång, Roms segrare pryda.
Skall framför Cäsars palats, i vänligt skifte med eken,
En dag vid porten stå, en trogen grönskande skyltvakt.
Och som et oskuret hår min unga hjessa bepryder,
Så skall och du behålla en oförvissnelig krona".
Guden slöt. Sit bifall gaf med ruskade grenar
Lagren, och böjde som hufvud den nyssbelöfvade toppen.

AN-

ANMÄRKNINGAR.

1) *De vittraste nyare Nationers flit at öfversätta de Gamle, ansedd, hvad Fransoser och Engelsmän beträffar, som en bekant sak.* S. 3.

Italienska Litteraturen är hos oss, åtminstone i denna del, mindre känd. Men otvifvelaktigt gäller den allmänna satsen om et Folk, hos hvilket gamla Vitterheten föddes på nytt, och hvarifrån smaken för densamma til de öfriga blifvit utbredd. — I Frankrike har sjelfva den Revolution, hvaraf skakningen känts i hela Europa, knapt förmått afbryta detta yrke. De sista åren af förflutna seklet hafva der utkommit nya öfversättningar af nästan alla forntidens store auctorer. *Intell. Bl. der Allgem. Litterat. Zeit. 1801, N:o 13 och 14.* — Huru flitige öfversättare Engelsmännen varit, derom vittnar et besynnerligt rön, som kan svara mot en fullständig förteckning. Hr. *J. Rennel*, en ung fornforskare, har börjat utgifva et verk, som kastar ny dag öfver åtskilliga delar af Grekiska Historien och Geographin. Han känner likväl icke det folkets språk hvars häfder han uplyser, men har i sit modersmål funnit tilgång til alla de Grekiske författare, hvilka han behöft rådfråga. Hans verk, tryckt år 1800 i London, har följande titel: *The geographical System of Herodotus, examined and explained, by a comparison with those of other ancient authors, and with modern geography . . .*

2) *At Tyskarne, såsom öfversättare af de Gamle, ej gifvit förenämnde Nationer efter.* S. 4.

Hr *J. F. Degen*, Professor i Altenburg, har uti critiska förteckningar framlagt för sina landsmän frukterne af detta deras bemödande. Endast första Bandet af hans *Litteratur der Deutschen Uebersetzungen der Griechen* (Altenb. 1797) innehåller icke mindre än 84 Grekiske auctorer, som blifvit öfversatte på Tyska. Icke få deribland, såsom *Ælianus*, *Æsopus*, *Anacreon*, *Tabula Cebetis*, *Dares Phrygius*, *Dio Cassius*, *Diodorus Siculus*, *Epictetus*, *Euclides*, *Herodotus*, *Homerus*, *Josephus*, m. fl. har sådant oftare händt; Cebetis Tabula 9 gånger blott sedan 1780. Hans *Versuch einer vollständigen Litteratur der Deutschen Uebersetzungen der Römer* (derst. s. år) visar, at til ex. af *Terentius* äga Tyskarne ända til 18 öfver-

sättningar, den äldsta af år 1499, af *Virgilius* och *Ovidius* et ej ringa antal, och särskildt af Metamorphoserne 18, af *Tibullus* 5, af *Phædrus* 10, af *Persius* 6 o. s. v.

3) *Våre Grannar, och et par Nationer, om hvilka man det mindre förmodar, hafva följt detta efterdöme.* S. s.

Det torde ej behöfva bevisas om Danskarne; ehuru förunderligen litet äfven deras Litteratur hos oss är känd. Hvad Ryssarne angår, vill jag åberopa mig *Storchs Gemählde von St. Petersburg* (Riga 1794) der en mängd Grekiske och Latinske auctorer anföras såsom på Ryska öfversatte, en del flera gånger och några förträffligt. Til de sista höra Ovids Förvandlingar och Virgils Ænëis; den förra af Stats-Rådet *Kosizky*, den sednare af Collegii-Rådet *Petrow*. Det är sant, den stora Catharina anslog år 1768 en årlig summa af 5000 Rubel för Ryska öfversättningar af goda skrifter, i synnerhet Grekiske och Romerske författares. Men en sådan upmuntran har väl icke ägt rum i Pålen. At likväl detta vitterhetsyrke der varit fruktsamt, torde jag få åberopa *Intellig. Bl. der Allgem. Litterat. Zeit.* för 1797, N:o 41, der et arbete, kungjordes som skulle ådagalägga detta. Hos Ungrarne verkade för en tid sedan et ädelt nationligt nit det samma som Catharinas frikostighet i Ryssland. Det ingick neml. i Kejsar Josephs reformations plan at utrota Ungerska språket; men hvilket, såsom hans flesta öfriga företag, hade en aldeles stridig verkan. Jag sluter icke härutaf, at Ryssar, Pålackar och Ungrare gjort framsteg i Vitterhet, men at de sannolikt skola göra det.

4) *Marmontel föreslår en jämkning mellan de tvenne motsatta principer, af hvilka den ena flyttar öfversättaren til författarens tid, den andra åter författaren til öfversättarens.* S. 6.

Hvarom vidare kan läsas Fränska *Encyclop.* Artik. *Traduction. La Harpe*, uti des nyligen utgifna *Lycée ou Cours de Litterature*, Tom. I. är af samma tanke, och afdömmer frågan med Phöbus' råd til Phaëton: *inter utrumque tene.* Men hvad är eller bör vara en öfversättares mål? at visa sin auctor i det närmaste sådan som han är. Efter den ena principen är detta möjeligt at vinna, efter den

den andra omöjeligt: här är således intet egenteligt *medium;* eller om en medelväg fins, hvartil tjenar den? et ungefärligen vunnet mål, är det samma som icke vunnet. Jag är glad at här kunna åberopa *Volt ire.* Han säger i företalet til sin öfversättning af Shakespears Julius Cæsar: *On peut traduire un poëte en exprimant seulement le fond de ses pensées; mais pour le bien faire connaître, pour donner une idée juste de sa langue, il faut traduire non seulement ses pensées, mais tous les accessoires. Si le poëte a employé une métaphore, il ne faut pas lui substituer une autre métaphore; s'il se sert d'un mot qui soit bas dans sa langue, on le doit rendre par un mot qui soit bas dans la nôtre. C'est un tableau dont il faut copier exactement l'ordonnance, les attitudes, le coloris, les défauts, et les beautés; sans quoi vous donnez votre ouvrage pour le sien.* Jag medger, at tillämpningen häraf bör ske med varsamhet. Man kan i de framfarna språken ej nog säkert dömma om lägheten af en term; och et efterapadt fel måste blifva mer anstötligt än et undfallet. Desutom, hvad öfverskyler icke dessa språkens harmoni, hvilken i et modernt aldrig kan fullkomligen upnås.

5) *Den Vossiske Homer, likasom afformad på sit original, visar rigtigheten af Tyska idén at öfversätta de Gamle i deras egna versarter.* S. 9.

Före *Voss* hade, efter hvarandra, *Bodmer*, *Stollberg*, *Bürger*, gjort försöket. Bürgers är af dessa öfversättningar den bästa, men tål ej jämförelsen med Voss'. Hvad deraf kunnat blifva, i fall denne oförtrutne skald fått lefva och fullborda sit försök, är man ej berättigad at dömma. Men hans exempel är uplysande. Han hade först öfversatt en betydlig del af Ilias i orimmade jamber, och profven, som infördes i Journalerne, vunno stort bifall. Också förfäktade han länge och ifrigt denna versart, såsom den tjenligaste, skref en afhandling för at visa des fördelar och at den i Tyskan svarade fullkomligt mot hexametern i Grekiskan. Han nekade ej, at den sednare i Tyskan kunde imiteras; men han fann skilnaden mellan Tyska hexametern och Homers altför stor. Dock blef han öfvertygad, afstod ifrån sit jambiska försök, och erkände, at ehuru nära han i alt öfrigt kunnat nalkas originalet, hade det dock aldrig blifvit Homers Ilias, så län-

ge Homers versart felades. *Bürgers sämmtl. Schriften, herausgegeben von Reinhard, III. Band, Götting. 1797.*

6) Förvandtskapen i språk bör upmuntra oss at häruti följa de Tyske. S. s.

Et än mera lockande exempel har man nyligen sett den berömde Danske skalden *Baggesen* på vägen at oss gifva. Hans öfversättning af första Boken af Iliaden, införd i Skandinaviska Museum år 1798, röjer en besynnerlig skicklighet i Danska språket för Homeriske hexametern, hvilken til harmoni och en viss tonens enfald är träffad närmare af Baggesen än af Voss. Skandinaviske Vitterhets-älskare böra samfäldt önska honom lycka.

7) Vår snillerike Kellgrens, mot slutet af sin lefnad, fattade tycke för metrisk vers, ådagalagdt i några få men lyckliga försök som finnas i hans Arbeten. S. 10.

De äro egentligen blott tre, nemligen: Horats' Ode: *Jam satis terris &c.* (Kellgrens Saml. Skrifter, Band. II. s. 274); en *Ode til Sällheten*, öfversättning från Danskan (B. III. s. 109), och et elegiskt försök, äfven öfversättning, som influtit i en not (B. II. s. 303). Jag nämner detta sist, emedan det verkligen var de sista verser han skref, med redan domnande hand (det var få dagar före hans död), men med synnerligt nöje at se det lyckas. I Horatiska Oden har han misstagit sig om metern; men för öfrigt instämmer denna öfversättning aldeles med min princip, och hvar och en opartisk domare skall finna, vid jämförelse med de öfriga från samme auctor, at den Romerske skalden bäst liknar sig i denna. I de två andra försöken är metern oförvitlig, och visar at han redan öfvertänkt des reglor i Svenskan. Hans Skaldebref: *Til Christina* (B. II. s. 209) och fragmentet *Sigwarth och Hilma* (B. III. s. 294) äro författade i en orimmad modern versart, men hvilken genom den växlande césuren och en fullare harmoni närmar sig til den metriske af samma takt.

8) Våre nymodige verser, som under jambens och trochéns slappade band, sträfva til den fria dactyliska

ska gången, åro hvarken rätt metriske eller rimmade. S. 12.

Den högsta grad af skaldekonst vore at förena förmonerne af begge. Jag ärnade nämna detta, såsom et *pium desiderium*, då jag först upsatte min afhandling. Det är öfver förmodan upfyldt i den sublima sången: *Det slutande Århundradet* (Leopolds Samlade Skrifter, B. I., Stockh. 1800). Meter och rim förena sig der til den fullkomligaste harmoni, som i vers torde kunna åstadkommas. Om en Johnson reciterade för mig den beundrade melodiska raden af Virgil:

Formosam resonare doces Amaryllida sylvas;

med påstående at intet nyare språk kunde upvisa en dylik (*Läsning i Blandade ämnen*, N:o 14 & 15, s. 58): så skulle jag svara med en stroph ur *det slutande Århundradet*. Det gifves mer än et slags harmoni; men hvilket af dem skall öfverträffa denna:

Verldsrymdens stora förfärande kropp
Darrar från Nubiens öknar til Polen;
Hämdgudens åskor i östern gå opp,
Icke mer solen.

9) *De Gamle sjöngo sina verser, och funno i ordens qvantitet den dertil behöfliga takt, åt hvilken de derföre upoffrade accenten.* S. 13.

Detta anses af många för oafgjordt, ur det skälet, at gamla språkens pronuntiation är förlorad, och man tvifflar på rigtigheten af den i Grekisk skrift brukliga accentuation, som ej skall finnas i de äldsta handskrifter. Men flere Grekiske och Latinske auctorer, vida äldre än dessa handskrifter, bevittna med tydliga ord accenternes bruk, ungefär sådant som det kommit til oss. Jag vill, för korthetens skull, blott anföra et par ställen ur Cicero och Qvintilian, som lemna uplysning om accenterne i bägge språken. *Antiquiores Grammatici Latini* (säger den sednare), *qui in Græcis nominibus nihil ex Latina ratione mutandum putarent, et Græcorum institutis in loquendo se haud egere faterentur, dederunt* Tyranno *et* Olympo *acutam mediam syllabam: quia duabus longis sequentibus primam brevem acui sermo noster non patitur. — Sed accentus quoque* (han jämför Latinska uttalet med Grekernes) *cum rigore quodam, tum similitudine ipsa minus suaves*

habemus: quia ultima syllaba nec acuta umquam excitatur, nec flexa circumducitur, sed in gravem vel duas graves cadit semper. — Cicero anmärker om Grekernes Lyrici: *quos si cantu spoliaveris, nuda pæne remanet oratio.* — Jag är derföre öfvertygad, at de Grekiske skalder aldeles intet afseende gjorde på accenten. Hvad de Romerske angår, hafva de iakttagit den öfveralt der den följer qvantiteten åt, det är, med undantag af césurer, hvilka af dem ej kunde formeras, utan at accenten, som aldrig fanns på sista stafvelsen, skulle lida dervid. I Latinsk vers utan césur, behåller accenten sin plats. (Jfr. anmärkn. 15). Deremot händer ofta i Grekisk vers, at ordet just genom césuren får sin rätta accent.

10) *Exempel ur Tibullas, som visar at en scanderad vers på åfven så många ställen förlorar sin accent, som han på vanliga sättet uplåst förlorar takten:*

Divitias alius fulvo sibi congerat auro &c.
Divítias álius fúlvo sibi congerat auro &c. S. s.

Det skulle synas obegripligt, huru de Gamle, om hvilkas granlaga öron för accenten flere af deras auctorer vittna, kunde tåla et sådant des förolämpande i vers; om man ej påminte sig, hvad redan är anmärkt, at af ålder all poesi blef sjungen. Accenten, som är talets modulation, blef då onödig och lemnade rum för en mera fullkomlig, jag menar den musicaliska, som har at befatta sig, ej med stafvelser, utan med hela phraser. At detta *Divitias alius fulvo* ej instämde med vanliga uttalet, kan til öfverflöd slutas deraf, at man vid undervisningen i declamation behöfde med vissa tecken utmärka sådana ändelser i språket, som til ex. det långa a uti ablativus, emedan Roms Oratorer, lika med Grekernes, brukade sluta sina perioder med et slags rhytm, och borde derföre känna qvantiteten, sådan som den af poeterne iaktogs. Qvintilian, som til denna slutsats gifver anledning, bestyrker densamma på et annat ställe, då han rörande poems upläsning säger; *Sit in primis lectio virilis, et cum suavitate quadam gravis, et non quidem prosæ similis, quia carmen est, et se poëtæ canere testantur; non tamen in canticum dissoluta* &c. Häraf följer ock, at man vid

vid versers upläsning sökte, så mycket möjeligt var, förlika qvantiteten med accenten, och ej, genom en sträng scandering, såsom våre ynglingar läras, utmärka blott den förra.

11) *Fransosers och Engelsmåns fåfånga försök at skrifva metrisk vers.* S. 14.

I Franska *Encyclop.* Art *Hexametre*, försäkras detta om båda; exempel anföres blott af de förstnämndes försök. För vid pass 250 år sedan skref Franske poeten *Jodelle* et så lydande elegiskt distichon til Olivier de Magnys beröm:

Phébus, Amour, Cypris, veut sauver, nourrir et orner
Ton vers et ton chef, d'ombre, de flamme, de fleurs.

Då exemplet är hemtadt från så lång tid tilbaka, skulle man tro förslaget, at i Fransk poesi införa metriska versen, nu mera aldeles öfvergifvet. Det är det likväl ej, och det helt färska bevis derpå, som jag går at anföra, visar huru oumgängligt man anser, at vid öfversättningar från de Gamle bibehålla deras meter, då man, i sådan öfvertygelse, försöker ända til omöjeligheter. Den ädle *Turgot*, bekant af helt andra förtjenster, roade sig, efter afträdet ur Ministéren, med poesi; för hvilken han hade en ypperlig talang, som kan slutas blott af den sublima versen öfver Franklin:

Eripuit fulmen coelo sceptrumque tyrannis.

Detta tillika med flera snilleprof, som han blott visade för sina vänner och som derföre en lång tid tilegnades Voltaire, utgåfvos af trycket efter Turgots död; och först förlidne år utkommo hans metriska försök, hvarom här är fråga. De bestå uti öfversättningar af fjerde Boken af Virgils Æneïs, början af detta poem samt trenne Ecloger; altsammans inryckt uti en samling kallad: *Le Conservateur, ou Recueil de morceaux inédits d'Histoire, de Politique* &c Paris, an VIII, 8:o. Utgifvaren är *N. Francois* (de Neufchâteau), som, sjelf en berömd skald, funnit dem förtjena uppmärksamhet, och öpnar dermed, såsom något aldeles nytt och oväntadt i Franska Litteraturen, sin samling. Verserne äro, efter hans upgift, så rigtigt afmätte, at deras scandering tilstyrkes som en öfning för dem, hvilka åstunda at väl känna ordens qvantitet. Turgot har, efter Grekernes exempel, endast tagit denna til

rättesnöre, och ansett accenten såsom aldeles borta; och emedan de, hvilka ej läsa Grekiske auctorer, kunna häraf formera sig något begrep om så beskaffade verser; så vill jag anföra öfversättningen af början af Æneïs. För at lätta mine Läsares besvär, har jag trott mig böra beteckna metern, som ej utan möda torde kunna utrönas af några få rader:

Dis les combats, Muse! et ce guerrier que l'ordre du destin,
Loin des murs d'Ilion en cendre et du tombeau de ses peres,
Aux champs Ausoniens fit aborder après mille dangers.
Errant chez cent peuples divers, il combattit long-temps
L'onde, la terre, et le ciel réunis pour lasser sa constance.
L'inflexible Junon avoit aux Dieux inspiré ses haines.
Sous les murs naissans de Lavinium il souffrit encore
Les innombrables maux qu'entraîne la guerre: et cependant
Transportant ses loix, sa patrie, et le culte de ses Dieux
Sur les rives du Tibre, il fondoit à force de victoires
Un trône immortel; qui depuis fut le berceau d'où sortirent
Ces antiques Latins tant vantés, Albe et sa splendeur,
Ses valeureux enfans les peres de Rome, et Rome enfin.

12) *I anledning af Låran om Accenterne i Svenskan och deras benämnande.* S. 19.

Jag har, vid beskrifningen af dessa accenter, i parenthes nämnt de gamle termerne *Acutus* och *Gravis*; men utan at våga antaga dem. Jag bör upgifva mina skäl til denna granlagenhet, som berôfvat mig en korthet i uttrycket och som derföre torde ogillas. Den sednare eller Gravis, som skulle svara emot den lägre accenten i vårt språk, var i de gamla icke någon egentlig accent eller ljudvigt; ty hvar och en stafvelse, som icke hade en annan, ansågs hafva denne. Han liknade således vår Gravis (jag tillåter mig dessa termer för et ögonblick) endast i den lägre tonen. Deras Acutus åter svarar verkeligen mot vår deruti, at han med den högre tonen förenade en ljudvigt; men afviker deruti, at han ej inom ordet försvagades af en annan accent, som det händer med

med vår. Et exempel skall uplysa detta. Orden *förlåt* (aulæum) och *förlåt* (ignosce) hafva begge i första stafvelsen en gravis; men i sednare ordet utan ljudvigt (se der de Gamles!), i förra ordet med ljudvigt (se der vår!). Begge hafva i andra stafvelsen Acutus; men i förra ordet försvagas denne af den föregående gravis, i det sednare har han sin fulla vigt.

13) Det är med exempel visadt, at de fleste af de Gamles versmått äga rika tilgångar i vårt språk, då de sökas i des egentliga prosodi, läran om accenterne. S. 23.

Man bör hafva väl studerat denna, inan man dömmer om de anförda exemplen. Jag har, för korthetens skull, måst taga detta för afgjordt; ty annars hade jag bordt hänvisa til regel och undantag vid hvart versmått. De som ej haft tålamod, at på detta sätt öfvertyga sig om deras rigtighet, skola finna trochéer i de fleste tvåstafvige och dactyler i de fleste trestafvige exempel. Jag vill föreslå dem en annan utväg at komma til ändamålet. Se här et par hexametrer, formerade af dessa exempel:

— ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑
Ömhet, lycka, behag, frieri, misstanke, förklaring.

— ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑
Sällskapslik, tjenstvillig, fördragsam, hjertelig, redlig.

Man må häraf utväxla hvilket ord man behagar, mot något likstafvigt af annat versmått, som man förmenar skola äga samma metriska värde; och man skall snart, af den rubbade jämvigten i versens gång, blifva förvissad om vederspelet. — För deras skull, som läst och öfvervägt reglorna, bör jag anmärka, at de 9 första exemplen vid Molossus, enligt accent-lärans 3:dje regel, rätteligen hörde til Amphimacer. Men som den i andra stafvelsen förlorade accent liksom qvarlemnat något af sin vigt, hvarigenom sådana ord beqvämligen kunna brukas för molosser, har jag heldre uptagit dem under förstnämnde versmått, hvaraf annars blott ordställningar, men inga ord i Svenskan kunde upvisas.

14) Våre spondéer äro sällan af den beskaffenhet, at de kunna följa hvarandra, eller fördelas på tvenne takter för at åstadkomma den så kallade cæsuren. S. 25.

At det sednare någon gång låter sig göra, har *Stjern-*

hjelm visat, den ende af våre äldre prosodister, som gjort sig et förnuftigt begrep om Svensk hexameter:

Snart är en hals *afbråckt*, om hästen snafvar och störter.
Renlig i drägt, *snöhvit*, af silfverblänkande klädnad.

Det är väl sant, at genom sådane césurer takten något rubbas, emedan den svagare accenten inträffar på des första tidmått; dock torde man, för den oväntade likhet med gamla hexametern, som häraf upkommer, böra hafva betänkande vid at dem aldeles bannlysa.

15) *Verser som ingen césur hafva, eller dock en tvåstafvig, äro icke ovanlige hos de Grekiske auctorer, och kunna med fördel användas til en altid behaglig omväxling.* S. 26.

Detta synes ock varit Grekernes afsigt; ty de hafva så litet undvikit dem, at af hundrade verser, öfver en tiondedel (se Homers Arbeten), ja ända til en tredjedel (se Bions Epitaph. Adonid.) äro sådane. Hos Romerske skalder finner man knapt en af hundrade utan césur, och då merendels så beskaffade som våre fleste hexametrer, i brist af dertil tjenlige ord, måste blifva. Exempel:

Stultus et improbus *hic* amor *est* dignusqve notari. HOR.
De grege *nunc* tibi *vir*, nunc de grege natus habendus. OV.
At tu, si modo *sum* cœlesti stirpe creatus. OV.

(Jfr. Anmärkn. 9).

— Med verser af tvåstafvig césur menar jag sådane som denne uti öfversättningen af Bions Klagosång öfver Adonis:

Ve den|arma *Cy|there*! de|sörjande Kärlekar|svara.

Eller som denne:

Sprungen *ur|klyftan*| gråter *den|lugna*|källan Adonis.

Ty partiklar, skilde genom versmåttet ifrån deras hufvudord, göra i det närmaste samma verkan.

16) *Om tribrachers och pyrrichiers nyttjande i hexametern, de förre som dactyler, de sednare som trochéer m. m.* S. 27.

At tribracher kunna nyttjas i första rummet af hexametern, och at detta någon gång äfven kan upfyllas med en jamb eller amphibrach, men at ord af förstnämnde meter inuti versen blifva tvetydige och rubba eller förstöra des takt, visa följande exempel af Stjernhjelm:

I det

I det en annan kom, i frus hamn, menskelig ansedd.
Ach at ock ingen dröm är *uti den* eviga sömnen!
Ehvar hon gick, ådrog hon sig hvars mans ögon och ålit.

I första versen gör tribrachen ingen tvetydighet; i den andre är det osäkert, om man skall läsa *uti den*, eller, som til äfventyrs Stjernhjelm velat, *uti d'n*. Det förra gör versen slapp; det sednare strider emot en rigtig prosodi. Amphibrachen åter, som börjar den tredje, smyger sig oförmärkt in i versfallet, utan at rubba det. — At deremot pyrrichier, brukade som trochéer, öfveralt böra bannlysas, torde ej behöfva bevis, som dock må anföras:

Lärdomen *är et* frö, deraf visdom gröder i hjertat.
Til det yppersta mål af heder och adelig höghet.

Pyrrichien gör första versen haltande, den andra ofullständig.

17) *Om antibacchiers bruk i metriske versen, obeqvämlige på hvad sätt de användas.* S. s.

Sådana ord förekomma hos Stjernhjelm på alla sätt. Til exempel:

Dygd är *utråcka* sin hand til stöd för usla betryckta.
Mängen af fattigt blod, *utkommen* ur *taklösa* kojor —
Allskons *fruktbara* trän, pomeranser och candiske drufvor.
Den sina seder och ord, sina lustar och *anfödda* sinne —

I första exemplet är antibacchien nyttjad som amphibrach, i det andra egentligen och som dactyl, i det tredje och fjerde likaledes som dactyl. At det första är förkastligt, säger sig sjelft; vid de andra fordras något betänkande. Det ena af dessa bibehåller begge accenterne, men lägger förmycken vigt på den svagare; det andra gör rättvisa åt den starkare, men betager den svagare all rätt. Det synes då vara billigt, at föredraga det förra såsom med prosodin enligare och för alla sådana ord öfver hufvud lämpligare. Det andra blir blott et undantag från regeln, som bör nyttjas med den urskilning, at inga andra antibacchier få träda i dactylens ställe, än de hvilkas andra stafvelse ej är besvärad af mer än en eller fördubblad consonant; och at ordets ställning tydligen utvisar des dactyliska bruk. Enligt principen af denna metrik, bör

bör väl ingen fråga deruti kunna upkomma om qvantiteten, men i denna och dylika händelser måste man äfven vara betänkt på en regel för afvikelsen ifrån regeln. Dertil kunde qvantiteten tjena, och borde til följe deraf en stafvelse af naturen lång ej kunna emot accenten förkortas. Sådan är den andra i orden *taklösa*, *fruktbara* m. fl.; men för at ej heller drifva inskränkningen för långt, borde et sådant ord kunna användas som dactyl, när consonanten är en af de så kallade liquidæ, såsom i det sednare ordet. Antibacchien *anfödda*, med sin korta vocal midtuti, skickar sig, oaktadt accenten, bättre til dactyl, än *taklösa*, och bevisar rigtigheten af denna regel, hvars vidare tillämpning jag lemnar åt mine läsare at göra.

18) Svenske metriske verser, författade efter denna prosodi, kunna anses för lika regelbundne, som Grekers och Romares voro efter deras. S. 28.

Man torde tycka, at friheterne äro nog många, för at kalla sådane verser regelbundne. Jag bör då först förbehålla mig, at man icke dertil räknar trochéernes bruk för spondéer, eller at césuren kan ersättas med enstafviga ord; ty detta hör til Svenske metriske versens bestånd, och härleder sig från des grundregel. At jag tillåtit verser utan césur, och i femte versmättet en spondé, är icke någon nygjord eller sjelftagen frihet och angår blott hexametern. Det som egentligen kan kallas frihet, emedan det strider emot den fastställda principen, är således blott, at til dactyler förvandla sådana ord som *välbehag*, *upväcka*, och vissa trestafviga constructioner af obestämd accent, såsom *uti sin*, *i mina* m. fl. Då man nödgas bekänna detta, bekänner man tillika, at Svenske metriske verser kunna skrifvas äfven så regelbundet som Grekiske och Latinske. Ty om rummet medgaf, at anföra alla de regelbrott de Gamle sig tilläto och i Grammaticor finnas uptagne under namn at *systole*, *diastole*, *paragoge* och et tjog dylika figurer; så skulle man snarare förundra sig öfver det ringa antalet af här stipulerade friheter, än missbilliga dem.

19) Elegiske versen, i des egenskap af känslans språk, förnyad af Klopstock. S. 29.

Klopstocks Elegie, *Die künftige Geliebte*, är et mäster-

sterligt försök at uplifva Elegiens urgamla form, och har gifvit anledning til många flera. Han har likväl i Pentametern tillåtit sig en frihet som synes mig ej böra efterföljas, den at utväxla mot en trochée en af dactylerne i andra halfversen. Om detta ej funnits stridande mot pentameterns caracter och skadat des melodi, så skulle väl någon af auctorerne tillåtit sig detsamma; men deruppå fins intet exempel.

20) *Om den misstagna takten i Sapphisk vers, som gör honom otjenlig i Svensk poesi.*

— ◡ ◡ | — ◡ | ◡ ◡ | — ◡

Länge nog | drifvan | och de bistra | hagel . . . S. 30.

Otta korta stafvelser mot tre långa, är visserligen icke instämmande med språkets art, och om de skulle vara klanderlösa, äfven icke i des förmåga. Klopstock i sina hurtigaste Ode-takter, har icke drifvit proportionen så långt, oaktadt biträdet af de många ljudlösa partiklar, som i hans språk göra detsamma möjeligt. Man kunde invända, at den citerade Svenske versen bör läsas så:

— ◡ ◡ | — ◡ | — ◡ | — ◡

Länge nog | drifvan | och de | bistra | hagel . . .

Men ordens prosodiska ställning ger oundvikligen den ofvan utmärkte takt, och man skall ej utan bemödande kunna i hela Oden utbringa en annan. Vore ock rhytmen verkligen sådan, så upkom et motsatt fel, en odrägligt släpande och mot Sapphiske versens art icke mindre stridande takt, än den hvars origtighet jag visat.

21) *Vid taktmåtig uplåsning af rimmad vers, kan vara skål at befara monotoni, i anseende dertil at de meråndels åro af oblandad meter.* S. 39.

Den införde friare meter, hvarigenom man velat tillegna Alexandrinske versen, der monotonin är svårast at undvika, hexameterns förmoner, består egentligen blott deruti, at som oftast kunna utväxla jamber mot andre tvåstafvige til och med stridande versmått. Til exempel:

Jag sjunger skördarne och den förenta gröda
Som ängar, åkrar, skog och trägårdarna föda . . .

1. ◡ — | ◡ — | ◡ ◡ || ◡ ◡ | ◡ — | ◡ — | ◡
2. ◡ — | ◡ — | ◡ — || ◡ — | — ◡ | ◡ — | ◡

Jag anför med flit början af et ypperligt poem, som bäst lärer visa, huru långt denna frihet skäligen kan gå. I för-

första raden äro tvenne pyrrichier, den ena på et ömtåligt ställe; i den andra et ännu dristigare utbyte, en troché. Men versen behåller ändå altid sin jambiska gång, som blott blir något ojämnare, men aldeles icke dactylisk, eller rättare sagdt anapestisk. För at vinna förmonen af de Gamles blandade meter, borde han tillåta trestafviga versmått, och blefve i det fallet ungefär sådan som den af Kleist nyttjade i des skaldesång *Der Frühling*:

På rosenfärgade moln, omgjordad med nyfödda blommor,
Sjönk nyss från himmelen våren —

1. ⏑ – | ⏑ – | ⏑ ⏑ – | – – | ⏑ ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑
2. – – | ⏑ – | ⏑ ⏑ – | ⏑ | | | |

Med et ord, han blefve hvarken det han skulle vara, eller det han ville.

22) *När uplåsaren känner versarten, hör han vid afvikelser från regeln, som äro tillåtne och ej förvilla, benåget lämpa sig deresfter.* S. 40.

De störste forntidens skalder behöfva denna villfarighet. Virgilius har på et ställe, efter regeln:

_____ postquam te fata *tulerunt* . . .

på et annat:

Matri longa decem *tulerunt*. _____

Ovidius på et ställe:

_____ faciunt *vale*dicere saltem . . .

på et annat:

Sæpe *vale*dicto _____

Och huru lätt vore icke at misstaga sig om césuren i följande vers af Virgilius:

Et succus pecori *et* lac subducitur agnis.

Hundratals sådana exempel kunde anföras.

23) *Öfversättningen från Homers Ilias:* Hectors Afsked m. m. S. 44.

Jag har med flit, ur den urgamle skaldens arbete, valt en af de enskilda scener, som icke ingå i den stora handlingen, för at med des mera trohet kunna framställa den enfald, som skiljer honom från alla ålderdomens skalder. Uti en krigisk eller högtidlig scen hade denna enfald, som öfveralt är densamma, förefallit mera oväntad, och förmycket stött det vanliga begrepet om en Hjelte-

digt

digt. Men oaktadt detta val, är jag skyldig et gifva dem af mine Läsare, som ej känna Homer i des nationliga drägt, all den uplysning som tilfället kan medgifva. Epos (så kalla Grekerne detta skaldeslag) är i sit uphof föga annat, än en på vers berättad folksägen om någon vigtig händelse, det äldsta sätt at skrifva historien. Också berättar Homer med lika lugn och opartiskhet det största och det minsta, aldeles som en god häfdatecknare egnar. Det är aldrig han, det är hans personer som synas. De införas som oftast talande; men i hvad belägenhet som helst, säga de aldrig något som förråder skaldens snille eller deltagande, blott hvad de naturligen böra säga: och berättarens styl lämpar sig otvunget til alt, utan någon synbar caracter tilhörande slaget. Det höga är hos Homer i saken, icke i stylen; är saken obetydlig, så finner man den icke genom uttrycket förädlad: det hade varit at fela mot framställningens sanning, och det är i denna punkt som Homer öfverträffar alla tiders författare. Hans verk är en trogen eller högst sannolik målning af den heroiska tidens seder och tänkesätt, i hvilken äfven det underbara äger sin historiska grund. Det är således ej från Homer, det vanliga begrepet om Episka digten sig härleder, betraktad såsom det yppersta af alt hvad skaldesnillet kan frambringa; det är Virgilius, som skapat detta uphöjda slag, som vi mera egentligen kalle Hjeltedigt. Då jag, enligt min princip, bordt bemöda mig at framställa forntidens skalder i det närmaste sådana som de äro; finner man lätteligen, at den största svårighet bordt möta i anseende til den äldste utaf dem, hvars skrifsätt, lika med tidhvarfvet, måste vara det mest aflägsna ifrån vårt. Om man ur denna synpunkt vill betrakta mit försök til en öfversättning från Homer, skall man tör hända mindre misslikas derät, och äfven ursäkta den förmätenhet jag haft at til försöket välja en episod, som en af våre store skalder förut öfversatt i rimmad vers. Få torde likväl tro, at denna enkelhet, som jag sökt imitera, denna så litet uphöjda styl, kan tilhöra den odödlige Achills Sångare; jag vill derföre til slut anföra några rader utur Voss' öfversättning, som i Tyskland anses för det bästa och trognaste aftryck af originalet:

Dieses gesagt, enteilte der helmumflatterte Hector.
Bald erreicht' er darauf die wohlgebauete wohnung,

Doch

Doch nicht fand er die schöne Andromache dort in dem kammern,
Sondern zugleich mit dem Kind' und der dienerinn, schönes gewandes,
Stand sie annoch auf dem thurm, und jammerte, seufzend und weinend.
Als nun Hector daheim nicht fand die untadliche gattin,
Trat er zur schwelle hinaus und rief den mägden des hauses:
Auf wohlan, ihr mägde, verkündiget schnell mir die wahrheit.
Wohin ging die schöne Andromache aus dem pallaste?
Ob zu schwestern des mans, ob zu stattlichen frauen der schwäger,
Oder zum haus' Athenens sie eilete, wo auch die andern
Lockigen Troerinnen die schreckliche göttin versöhnen?
Ihm antwortete drauf die ämsige schaffnerin also:
Hector, weil du gebeutst die wahrheit dir zu verkünden;
Nicht zu schwestern des mans, noch zu stattlichen frauen der schwäger,
Oder zum haus' Athenens enteilte sie m. m.

24) *Sapphos Ode:* Til en Flicka. S. 52.

Man skall finna denna rubrik anstötlig, när den jämföres med Odens innehåll och författarens kön. Hos Longin, som förvarat detta fragment, förekommer den ej, och är således tillagd af Sapphos editorer. Men innehållet kräfver den, och synes föreviga det vanrykte som intil våra tider förföljt hennes namn. Historien, som vittnar om Lesbiernes i hög grad förderfvade seder, öker sannolikheten af detta rykte. Å andra sidan intygar hon: at Sappho måste lemna Lesbos, sit fädernesland, för at undfly des qvinnors afund och försmädelser; at hon högt ogillade sin brors omgänge med en offentlig sköka; at hon upoffrade sit lif af kärlek til Phaon, en ädel yngling, som bemötte med köld den mest oföränderliga låga; och ändteligen, at hon efter sin död hedrades med en ärestod af sine landsmän: hvartil kan läggas, at Lesbiska mynt ännu i dag intyga deras högaktning för Sappho. Jag skulle mycket bedraga mig, om ej den ädla grundsatsen i skipande af rättvisa: *heldre fria en skyldig, än fälla en oskyldig*, och som visserligen äfven bör gälla vid efterverldens domstol, här ägde rum; och jag vågar tro, at

at man snarare äfventyrar det sednare än det förra. Det svåraste vittnet på Sapphos anklagares sida, är denna Ode, detta eldiga språk af et fruntimmer til en person af sit kön. Men förhastom oss ej. Skulle det ej kunna vara utbrottet af den sedermera så kallade Socratiska kärlek, i fordna tider likasä allmän, som til sin grund oförvitlig. Man bör af Platos dialoger känna, huru starkt denna tilgifvenhet för ungt folk af vackra egenskaper sig uttryckte, för at fatta rimligheten af en dylik förmodan. Sapphos rådande passion — hon bekänner det sjelf i et af de få öfriga lemningar af hennes arbeten — var kärlek för dygden och nöjet. At denna, som i grunden icke är annat, än en liflig känsla för det moraliskt och physiskt vackra, kan drifvas ända til svärmeri, lär ej fordra bevis, och skulle ändå ej begripas af den som det fordrade. Jag har derföre trott mig kunna öfversätta denna Ode utan förändring.

25) *Om Anacreon och om Jambiske versarterne.* S. 53. Mina öfversättningar äro försök och utgifvas ej för annat. Men jag fruktar mycket, at i anseende til Anacreon denna ursäkt ej torde gälla. Hans små lekande snilleverk äro späda blomster, som knapt täla at vidröras, och hemtade förlora både färg och lukt. *Il est impossible*, säger la Harpe (Lycée ou Cours de Litterat. T. II.) *de donner la moindre esquisse de la maniere d'Anacréon. Il y a dans sa composition originale une molesse de ton, une douceur de nuances, une simplicité facile et gracieuse, qui ne peuvent se retrouver dans le travail d'une version.* Bör man då afhålla sig ifrån, icke en gång försöka at öfversätta honom? Så vill la Harpe; och då måste hvar och en auctor, hvars värde ligger i harmonin och uttryckets enkelhet, blifva en helgedom för den granlaga öfversättaren. Men denna harmoni, denna enkelhet, äro just de egenskaper, som våra moderna språk mest sakna och genom imitation böra söka förvärfva. At detta fordrar möda, är klart; ty för at undvika det svaga och prosaiska, råkar man ofta i frestelse at sätta en prydnad i stället för et naturligt behag. Men denna möda, skulle hon ej, genom öfningen lättad, omsider kunna utplåna fjäten efter sig? Det är ej uti mina försök man skall finna möjligheten, men kanske en liknelse til möjlighe-

ten af en sådan öfversättning, Dock bör jag anmärka, at hvem helst som det försöker, måste undanbedja sig en granskare, som jämför med originalet i hand, som hållande vers mot vers, fordrar af öfversättaren redo för hvarje litet behag som gått förloradt. (Jfr. *Allgem. Litt. Zeit.* 1800, N:o 136, der en Recensent af Wielands försök funnit billigheten af detta vilkor.) — En ny svårighet, hvad Anacreon angår, upkommer af versarten. Man skulle tycka, at Svenska språket vore nog tilöfvadt för jambisk vers, som är vår vanligaste. Men när man söker en följd af rena jamber, blir man snart öfvertygad om vederspelet. Det är svårare här, än i hexametern, at undvika de så lätt sig insmygande pyrrichier, helst när man ej får omväxla med anapester, som i den sexmätige jambiske versarten är tillåtet, och jag äfven, i öfversättningen af Horats' *Beatus ille qui procul negotiis &c.*, varit nödsakad at bruka med något mindre sparsamhet, än hvartill originalet gifvit mig anledning. Utan detta tvång vore Anacreon vida lättare at öfversätta; men verserne blefvo ej metriske: de skulle vinna i ledighet, men förlora all merit af mechanismen och den öfvervunna svårigheten.

26) *Anacreons fyrationde Ode:* Den lille Gud af Paphos m. m. S. 61.

Theocrit, Idyll. 19, har behandlat samma ämne. De fleste granskare hafva tildömt Anacreon priset. Men jämförelsen bör interessera. Jag bifogar en öfversättning af Theocrits så kallade *Honungstjuf*:

Et bi stack härom da'n, i sin vrede, Kärlek den tjufven,
Då han höll på des kakor at plundra. I spitsen blef stungit
Hvart hans finger. Det häftigt sved, i händren han blåste,
Stampade, hoppade högt ifrån marken. För Cypris han nu sin
Smärta tilkänna gaf, bestört öfver måttan, at biet,
Så klen varelse, kunde likväl så lifligen sära!
Modren log: Kän igen, sade hon, din like i biet;
Hur klen, Kärlek, är du, och likväl så lifligen sårar!

27) *Bions Klagosång öfver Adonis.* S. 71.

Fablen ger Adonis et brottsligt ursprung — Cinyras' omgänge med sin dotter — men tillika en skönhet, som bedårade sjelfva Venus. På en jagt dödligen sårad af et vild-

vildsvin, sörjdes han af gudinnan lika omättligt, som han varit älskad. Hennes klagan bevekte Tenarens drottning, at låta honom skiftevis tilbringa hvarje halft år ibland de lefvande, med Venus. Af denna digt härledde sig den ryktbara *Adonis' fest* som ifrån Syrien eller Phenicien, der Cinyras regerade, spridde sig til Egypten, Cypern, Grekland, Macedonien och hela mindre Asien. Den hade et dubbelt föremål, sorgen öfver Adonis' bortgång och glädjen öfver hans återkomst, som begge uttrycktes med de lifligaste tecken af verkligt deltagande. Det var et skådespel af tvenne acter, den ena dagen en likbegängelse, den andra en fröjdefest. Så väl glädjen som sorgen yttrades i hymner; och har förmodligen denna klagosång för et sådant tilfälle blifvit författad. Den ömma känsla, det musicaliska uttryck, den högtidliga ton, som deruti råder, alt synes berättiga til denna förmodan. Et nytt skäl dertil lemnar poemets slut, der gudinnan påminnes at hämma sin klagan til påföljande år, då denna fest borde, efter vanligheten, förnyas.

28) *Europa, af Moschus, och följande vers i öfversättningen:*

Hon det säfliga djur med handen vänligen smekte. S. 79.

Detta är det enda ställe, der jag, emot min princip, begått en otrohet, som dock endast består i et utelemnande. Det är et offer, som jag varit anständigheten skyldig. Hr. Bar. von Seckendorf, ibland hvars *Blüthen griechischer Dichter* (Weim. 1800), med skicklig hand flyttade på Tysk grund, äfven Moschus' Europa sig befinner, har icke ansett denna granlagenhet nödig. Det torde tillåtas mig, at anföra hans öfversättning, som är ganga trogen:

Und sie betastete ihn, und trocknete sanft mit den händen
Ihm von dem mund die menge des schaums, und küsste den farren.

R ttelser.

Sid. 50. rad. 2. (nedifrån) Ποικιλόθρον', läs Ποικιλόθρον'.
— 65. — 6. *vore*, läs *voro*.
— 105. — 16. *Utsrömma*, läs *Utströmma*.
— 106. — 4. (nedifrån) *Men rått såll åfven*, lägg til *den*.
— 142. — 3. (nedifrån) *och*, läs *ock*.